

č. 138/1991 o zabezpečení ochrany obyvateľstva v prípade radiačnej havárie jadrového zariadenia, bolo vytvorené Slovenské ústredie radiačnej monitorovacej siete (SÚRMS), ako stála výkonná zložka KRH SR (Vládna komisia SR pre radiačné havárie). KRH SR je súčasťou Ústredného havarijného štábu SR." Upozorňujú, že po voľbách v roku 2006 nový minister ŽP nepotvrdil do jedného mesiaca existenciu expertného poradného orgánu vlády SR - KRH SR, a preto v zmysle ÚV SR č. 213 zo 7. marca 2001, bodu C4 KRH SR zanikla.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany ovzdušia (list č.43725/2015 zo dňa 23. 09. 2015)

Uvádza, že NJZ nemôže byť posudzovaný ako zdroj znečistenia ovzdušia.

Celkový prínos záložných zdrojov k znečisteniu ovzdušia je zanedbateľný a pri dodržaní kvality spaľovaných vstupných surovín (motorová nafta, turbínový olej, transformátorový olej, motorový olej, syntetický olej, ľahký vykurovací olej a ostatné oleje a mazadlá) podľa vyhlášky MŽP SR č. 228/2014 Z. z. ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu palív a vedenie prevádzkovej evidencie o palivách a pri dodržaní prevádzkových predpisov stacionárneho zdroja z hľadiska odboru ochrany ovzdušia nemajú žiadne pripomienky.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Trnavský samosprávny kraj, sekcia hospodárskej stratégie, odbor územného plánovania a životného prostredia (list č.02407/2015/0UPaŽP-6/Re zo dňa 06. 10. 2014)

Konštatuje, že po preštudovaní posudzovaného dokumentu nemá k realizácii a umiestneniu navrhovanej činnosti pripomienky. S výstavbou NJZ zdroja uvažuje aj ÚPN Trnavského samosprávneho kraja, ktorý má pre túto činnosť vymedzené plochy v lokalite EBO a jej bezprostrednom okolí. Táto lokalita je na prevádzku jadrových zariadení dlhodobu využívaná a sú na nej dostupné potrebné plochy pre umiestnenie nového zariadenia. V tomto území je prítomná infraštruktúra využiteľná pre danú prevádzku a tiež systémy nakladania s RAO. Obyvateľstvo dotknutého regiónu má viac ako 50 ročnú reálnu skúsenosť s prevádzkou jadrových zdrojov a táto činnosť má v tomto regióne podporu. Vzhľadom na prítomnosť jadrových zariadení v tejto oblasti disponuje región aj potrebným kvalifikovaným personálom. Z vykonaných hodnotení vyplýva, že maximálna hodnota dávkovej záťaže jedinca z kritickej skupiny obyvateľstva pri zohľadnení spolupôsobiaceho účinku NJZ a všetkých v súčasnosti existujúcich jadrových zariadení v lokalite Jaslovské Bohunice bude minimálne o dva rády nižšia ako všetky aplikované medzné hodnoty požadované slovenskou legislatívou a o tri rády nižšie v porovnaní s prirodzeným radiačným pozadím a teda nepredstavuje osobitné riziko z hľadiska vplyvu na zdravie obyvateľstva. Považuje realizáciu navrhovanej činnosti v danej lokalite za vhodnú.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Okresný úrad Trnava, odbor starostlivosti o životného prostredia, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja (list č.OU-TT-OSZP2-2015-028265/Pu zo dňa 29. 09. 2015)

Predkladá podľa § 35 ods. 1 citovaného zákona komplexné stanovisko z hľadiska ochrany ovzdušia, ochrany vôd, odpadového hospodárstva a ochrany prírody a krajiny.

Štátna správa na úseku ochrany vôd (vyjadrenie č. OU-TT-OSZP2-2015/028615/MI zo dňa 18. 09. 2015)

Pri realizácii navrhovanej činnosti požaduje:

- ✓ Dodržať všeobecné ustanovenia zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).
- ✓ Dodržať ustanovenia § 39 vodného zákona, ktorý stanovuje všeobecné podmienky zaobchádzania s nebezpečnými látkami a vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd.
- ✓ Zabezpečiť ochranu existujúcich studní HB1-HB4 podľa príslušnej platnej legislatívy a platných povolení vydaných príslušným orgánom štátnej vodnej správy.
- ✓ Pri realizácii a následnom užívaní stavby NJZ dbať na ochranu povrchových a podzemných vôd a zabrániť nežiaducemu úniku nebezpečných látok do pôdy, podzemných a povrchových vôd.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Štátna správa na úseku ochrany ovzdušia (vyjadrenie č.: OU-TT-OSZP2-2015/0028981/KI zo dňa 21. 09. 2015)

Uvádza, že vnášanie RAL do okolitého ovzdušia neriešili, nakoľko to nie je predmetom zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší.

Uvádza, že zdroje znečisťovania ovzdušia vzniknú iba z prevádzky pomocných zariadení (záložné dieselagregáty, záložná kotolňa), ktoré navrhovateľ kategorizoval v správe o hodnotení. V súlade so zákonom o ovzduší a v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 410/2012 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší vzniknú stredné zdroje znečisťovania ovzdušia. K umiestneniu a povoleniu týchto zdrojov bude potrebné požiadať o súhlas v súlade s ustanovením § 17 ods. 2 zákona o ovzduší.

Nemá k predloženej správe o hodnotení pripomienky.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Štátna správa na úseku odpadového hospodárstva (OU-TT-OSZP1-2015/028753/Fo zo dňa 25. 09. 2015)

K realizácii činnosti nemá žiadne zásadné pripomienky.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Štátna správa na úseku ochrany prírody a krajiny (OU-TT-OSZP1-2015/028676/Pt zo dňa 22. 09. 2015)

K realizácii činnosti nemá žiadne zásadné pripomienky.

Okresný úrad Trnava, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-TT-OSZP3-2015/028501/ŠSMER/Ša zo dňa 05. 10. 2015)

Predložil súhrnné stanovisko za jednotlivé úseky štátnej správy v jeho pôsobnosti:

Štátna správa odpadového hospodárstva (vyjadrenie č. OU – TT – OSZP3 – 2015 /028771/ŠSOH/Hu zo dňa 22. 09. 2015)

Z hľadiska pôsobnosti útvaru nemá pripomienky k navrhovanej činnosti

Štátna vodná správa (vyjadrenie č. OU – TT – OSZP3 – 2015/028770/ŠVS/BB zo dňa 14. 09. 2015)

Požaduje, z hľadiska ochrany vodných pomerov, dodržať ustanovenia zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd, vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd, vyhlášky MŽP SR č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov a zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami.

Upozorňuje, že v prípade odvedenia odpadových vôd a vôd z povrchového odtoku do recipientov, je potrebné požiadať ich správcu o vyjadrenie a následne dodržiavať ním stanovené podmienky.

Požaduje, dbať o ochranu podzemných a povrchových vôd a zabrániť nežiaducemu úniku nebezpečných látok do pôdy, podzemných a povrchových vôd.

Požaduje, dôsledne dodržiavať všetky podmienky vydaných rozhodnutí a súhlasov, ako aj interné predpisy, ktoré predstavujú opatrenia proti nepriaznivým vplyvom činnosti na ŽP.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Štátna správa ochrany prírody a krajiny (vyjadrenie č. OU-TT-OSZP3-2015/028701/ŠSOPaK/Bo zo dňa 05. 10. 2015)

Konštatuje, že na predmetnej lokalite platí I. stupeň územnej ochrany prírody a krajiny podľa § 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a nie je tu vyhlásené žiadne chránené územie ani chránený strom. Najbližšie k lokalite sa nachádza CHVÚ Špačinskonižnianske polia, podľa vyhlášky MŽP SR č. 27/2011 Z. z. – vo vzdialenosti cca 100 m od navrhovaného zdroja. Dotknuté územie nezasahuje do chránených území a nezahŕňa žiadny chránený strom podľa ustanovení zákona o ochrane prírody.

Uvádza, že predmetná činnosť je z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny možná, ale iba za predpokladu realizácie všetkých opatrení na zmiernenie vplyvov a následného monitoringu a poprojektovej analýzy, tak ako sú navrhnuté v kapitolách C.IV. a C.VI. správy

o hodnotení.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Štátna správa ochrany ovzdušia (vyjadrenie č. OU-TT-OSZP3-2015/028880/ŠSOO/Kra zo dňa 22. 09. 2015)

Dáva z hľadiska ochrany ovzdušia tieto pripomienky:

- **Konštatuje**, že realizácia NJZ podmieni vznik neradiačných stacionárnych zdrojov znečisťovania:
 - záložné dieselagregáty (resp. spaľovacie turbíny)
 - záložná kotolňa, ktoré budú prevádzkované iba pri skúškach záložného napájania (resp. pri výnimočnej prevádzke tohto napájania), s predpokladanou dobou cca 100 hodín/rok.
- **Konštatuje**, že uvedené spaľovacie zariadenia sú podľa Prílohy č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 410/2012 Z. z. zaradené do kategórie:
 1. Palivovo energetický priemysel
 - 1.1. Technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia vrátane plynových turbín a stacionárnych piestových spaľovacích motorov, s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom v MW:
 - < 0,3 MW – **malý zdroj ZZO**,
 - ≥ 0,3 a < 50 MW – **stredný zdroj ZZO**,
 - > 50 MW – **veľký zdroj ZZO**.
- **Pripomína**, že v ďalších stupňoch povoľovania navrhovanej činnosti (konanie o umiestnení stavby, povolení stavby a jej uvedenia do užívania – kolaudácia) je potrebné dodržiavať povinnosti prevádzkovateľa zdroja ustanovené v platných právnych predpisoch v oblasti ochrany ovzdušia.
Konkrétne žiadosti o umiestnenie, povolenie stavby alebo uvedenie do užívania predmetných zdrojov znečisťovania ovzdušia, predkladané príslušnému orgánu ochrany ovzdušia, musia obsahovať údaje ustanovené v § 17 ods. 2 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov.

S realizáciou navrhovanej činnosti súhlasí za podmienky dodržania vyššie uvedených požiadaviek.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Okresný úrad Trnava, odbor výstavby a bytovej politiky (list č. OU-TT-OVBP1-2015/028343/Tr zo dňa 22. 9. 2015)

dáva tieto pripomienky:

Konštatuje, že Územný plán regiónu Trnavského samosprávneho kraja bol schválený na 8. riadnom zasadnutí *Zastupiteľstva Trnavského samosprávneho kraja* 17. 12. 2014 uznesením č. 149/2014/08 a vyhlásený Všeobecne záväzným nariadením č. 33/2014, ktorým sa vyhlasuje „ÚPN regiónu TSK“.

Konštatuje, že Územný plán regiónu Trnavského samosprávneho kraja nadobudol právoplatnosť dňa 19. 01. 2015.

Uvádza, že v jeho záväznej časti je uvedené v kapitole „10. Zásady a regulatívy nadradeného technického vybavenia, 10.4. V oblasti zásobovania elektrickou energiou, 10.4.4.2. „rezervovať územie v kontaktnej polohe Elektrárni Bohunice pre výstavbu Nového jadrového zdroja novej generácie a stavieb súvisiacich s jeho budúcou prevádzkou, vrátane zabezpečenia územnej prípravy, 10.4.4.3 rezervovať územie pre výstavbu elektrickej stanice Jaslovské Bohunice pre vyvedenie výkonu NJZ, pripojenie stanice do elektrizačnej sústavy, výstavbu nových a posilnenie existujúcich elektrických vedení a zariadení slúžiacich na prenos elektrickej energie.“

Pripomína, že v správe o hodnotení sa neuvádza, že NJZ je verejnoprospešná stavba. V záväznej časti ÚPN regiónu je uvedená v kapitole „II. Verejnoprospešné stavby, v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú: 14. V oblasti verejnej technickej infraštruktúry, 14.1: v oblasti energetiky, 14.1.1. Realizácia jadrového zdroja novej generácie a stavieb súvisiacich s jeho výhľadovou prevádzkou v kontaktnej polohe súčasných elektrární Jaslovské Bohunice, 14.1.6. Dobudovanie plôch a koridorov

elektrizačnej sústavy pre potreby NJZ: "...

Pripomína, že v zmysle § 11 stavebného zákona, všetky dotknuté obce by mali mať vypracovanú ÚPN obce. Zo správy vyplýva, že z celkového počtu dotknutých 19 obcí nemá ÚPN obce spracovaných 6 obcí z dôvodu, že obec má menej ako 2 000 obyvateľov, 12 obcí má ÚPN, avšak NJZ v nich nie je uvedený a bude potrebné tieto ÚPN aktualizovať. O prebiehajúcej aktualizácii ÚPN obce Jaslovské Bohunice nemá tunajší úrad zatiaľ informácie.

Upozorňuje investora, že v zmysle § 19 stavebného zákona obce, ktoré obstarávajú ÚPN môžu požadovať čiastočnú alebo úplnú náhradu nákladov za obstaranie ÚPN od právnických osôb, ktorých výhradná potreba vyvolala obstaranie ÚPN.

Nemá iné pripomienky k správe o hodnotení z hľadiska územného plánovania.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Okresný úrad Trnava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (list č. OU-TT-OCDPK-2015/028237/ŠI zo dňa 08. 09. 2015)

Nemá námietky ani pripomienky, nakoľko budú využívané existujúce cesty II. a III. triedy, ktorých štátnu správu vykonáva tunajší úrad.

Okresný úrad Trnava, pozemkový a lesný odbor (list č. OU-TT-PLO-2014/028498 zo dňa 24. 09. 2015)

Pripomína, že pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy je potrebné postupovať v súlade s § 17 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy... a požiadať tunajší úrad o vydanie rozhodnutia o trvalom odňatí poľnohospodárskej pôdy.

Upozorňuje, že pokiaľ sa záber poľnohospodárskej pôdy bude týkať poľnohospodárskych pozemkov, ktoré sú podľa NV SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie poľnohospodárskej pôdy a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy a Prílohy č. 2 k nariadeniu podľa kódu BPEJ zaradené do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom k. ú., bude za trvalý záber poľnohospodárskej pôdy predpísaný odvod.

Pripomína, že v prípade dočasného odňatia poľnohospodárskej pôdy je potrebné požiadať tunajší úrad o vydanie stanoviska k použitiu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel do jedného roka v zmysle § 18 zákona.

Upozorňuje, že pokiaľ bude realizácia navrhovanej činnosti v trvaní dlhšom ako jeden rok je potrebné požiadať príslušný úrad o vydanie rozhodnutia o dočasné odňatie poľnohospodárskej pôdy v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z. z.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Okresný úrad Hlohovec, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OÚ-HC-OSŽP-2015/000940/ŠSMER zo dňa 05. 10. 2015)

Doručil súborné stanovisko za jednotlivé úseky štátnej správy v jeho pôsobnosti :

Štátna správa ochrany prírody a krajiny,(vyjadrenie č. OÚ-HC-OSŽP-2015/000996 zo dňa 22. 09. 2015)

Konštatuje, že na predmetnej lokalite platí I. stupeň územnej ochrany prírody a krajiny v zmysle § 12 zákona č. 543/2002 Z. z. a že dotknuté územie nezasahuje do chránených území a nezahrňuje tiež žiadny vyhlásený chránený strom podľa ustanovení zákona o ochrane prírody.

Upozorňuje, že z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny je realizácia navrhovanej činnosti možná pri splnení podmienky vykonávania pravidelného monitoringu a poprojektovej analýzy, ktoré boli navrhnuté v správe o hodnotení navrhovanej činnosti (ďalej len „správa“) v kapitole C.VI., ide najmä o monitorovanie prípadného vplyvu činnosti na okolité chránené územie v okrese Hlohovec: Chránený areál Dedova jama, Chránený areál Malé Vážky a Prírodná rezervácia Sedlíská.

Uvádza, že vplyv navrhovanej činnosti na prírodné prostredie a krajinu je v správe o hodnotení rozpracovaný na dostačujúcej úrovni.

Súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti za predpokladu dodržania všetkých legislatívnych požiadaviek a podmienok a ako dotknutý orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny K správe o hodnotení nemá ďalšie pripomienky.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Štátna vodná správa,(vyjadrenie č. OÚ-HC-OSŽP-2015/000963 zo dňa 24. 09. 2015)

Požaduje zabezpečiť dodržanie všetkých zákonných ustanovení na ochranu povrchových vôd a podzemných vôd a na ochranu pred povodňami v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

Požaduje dbať pri realizácii navrhovanej činnosti o ochranu podzemných vôd a povrchových vôd a zabrániť prípadnému nežiaducemu úniku znečisťujúcich látok do pôdy, podzemných a povrchových vôd.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Štátna správa ochrany ovzdušia, (vyjadrenie č. č. OÚ-HC-OSZP-2015/001001 zo dňa 02. 10. 2015)

Upozorňuje, že ak budú mať dieselagregáty menovitý tepelný príkon vyšší ako 0,3 MW, podľa zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, tak realizáciou stavby vznikne nový stredný zdroj znečisťovania ovzdušia. Na povolenie stavby uvedeného zdroja znečisťovania ovzdušia je potrebný súhlas Okresného úradu Hlohovec, odbor starostlivosti o životné prostredie.

Požaduje dodržiavať ustanovenia zákona č. 137/2010 Z. z., vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z. z. a vyhlášky MŽP SR č. 411/2012 Z. z.

Upozorňuje, že realizáciou stavebných prác je nutné prijať také opatrenia, ktoré minimalizujú prašnosť počas výstavby.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Štátna správa odpadového hospodárstva, (vyjadrenie č. OÚ-HC-OSZP-2015/000961 zo dňa 02. 10. 2015)

Požaduje dodržiavať pri realizácii navrhovanej činnosti príslušné ustanovenia zákona o odpadoch a súvisiacich predpisov.

K správe o hodnotení nemáme iné pripomienky.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Bude sa postupovať podľa platnej legislatívy.

Záver: Okresný úrad Hlohovec, odbor starostlivosti o ŽP, s predloženou správou o hodnotení súhlasí za podmienky dodržania uvedených požiadaviek.

Okresný úrad Hlohovec, odbor krízového riadenia (list č. OU-HC-OKR-2015/000939 zo dňa 08. 09. 2015)

K správe o hodnotení z hľadiska potrieb civilnej ochrany nemá žiadne pripomienky ani požiadavky.

Okresný úrad Piešťany, odbor krízového riadenia (list č. OL-PN-OKR- 0015800 /2015 zo dňa 28. 9. 2015)

Z hľadiska potrieb civilnej ochrany nemá pripomienky ani požiadavky.

Okresný úrad Piešťany, odbor starostlivosti o životné prostredie (list č. OU-PN-OSZP-2015/005631-Kv /2015 zo dňa 02. 10. 2015)

Doručil súborné stanovisko za jednotlivé úseky štátnej správy v jeho pôsobnosti :

Úsek štátnej vodnej správy

Pri realizácii navrhovanej činnosti z vodohospodárskeho hľadiska je potrebné:

- dodržať všeobecné ustanovenia zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách,
- dbať o ochranu podzemných a povrchových vôd a zabrániť nežiaducemu úniku znečisťujúcich látok do pôdy, podzemných a povrchových vôd,
- dodržať ustanovenia § 39 vodného zákona, ktorý stanovuje všeobecné podmienky zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami a následne vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Úsek ochrany prírody a krajiny - nemá pripomienky k správe o hodnotení činnosti.

Úsek ochrany ovzdušia - nemá pripomienky k správe o hodnotení, nakoľko podľa ust. § 1 ods. 2 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší sa tento zákon nevzťahuje na vnášanie RAL látok do ovzdušia.

Upozorňuje, že podľa zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov vzniknú nové zdroje znečisťovania ovzdušia - záložné technologické zariadenia. Emisie budú vznikať počas výstavby z mobilných a plošných zdrojov.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Úsek odpadového hospodářstva - nemá připomienky k predloženej správe o hodnotení.

Podľa § 1 ods. 2 písm. e) zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa tento zákon nevzťahuje na nakladanie s RAO.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Okresný úrad Piešťany, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (list č. OU-PN-OCDPK-2015/005602 zo dňa 09. 09. 2015)

Konštatuje, že ako príslušný cestný správny orgán pre cesty II. a III. triedy nemá pripomienky k predloženej správe o hodnotení.

Upozorňuje, že pri realizácii navrhovanej činnosti musia byť dodržané ustanovenia zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb. Toto vyjadrenie nenahrádza povolenie, nie je rozhodnutím podľa predpisov o správnom konaní (správny poriadok).

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie

Krajský pamiatkový úrad Trnava (list č. KPUTT-2015/19228-2/67054/Grz zo dňa 01. 10. 2015)

Upozorňuje, že eviduje pohrebisko z doby bronzovej (nitrianska kultúra) čiastočne preskúmané pri výstavbe cesty do JE Jaslovské Bohunice.

Požaduje, aby im investor riešenej stavby zaslal pre potreby vydania územného a stavebného rozhodnutia žiadosť o vyjadrenie spolu s grafickým vyznačením rozsahu a plochy zemných prác stavby.

Požaduje zapracovať toto vyjadrenie do príslušného povolenia k navrhovanej činnosti.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Trnave (list č. KRHZ-TT-OPP-549-001/2015 zo dňa 16. 09. 2015)

Oznamuje, že k správe o hodnotení z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti nemá pripomienky.

Obec Jaslovské Bohunice (list č. OcÚ-2015/00979/02715 zo dňa 07. 10. 2015)

Oznámila, že dňa 07. 09. 2015 bola obci Jaslovské Bohunice doručená správa o hodnotení. Oznámenie (OcÚ-2015/00004-02455) o možnosti nahliadnuť, robiť si výpisky, odpisy a fotokópie z predloženej správy o hodnotení bolo zverejnené dňa 07. 09. 2015 na úradnej tabuli obce a súčasne na webovej stránke obce.

<http://www.jaslovskebohunice.sk/sk/Obcani/Uradsna-tabula/Sprava-o-hodnoteni-Novy-jadrový-zdroj-v-lokalite-Jasl-Bohunice.html>

O zverejnení správy o hodnotení informovali aj vyhlásením v obecnom rozhlase. Správa o hodnotení bola zverejnená na dobu 30 dní, t. j. do 07. 10. 2015 vrátane. Zo strany verejnosti nebol obci doručený žiadny návrh ani pripomienka.

Konštatuje, že plánovaná výstavba NJZ o výkone 1.700 MW s dobou prevádzky 60 rokov je naplánovaná na roky 2021-2027 v blízkosti areálu jestvujúcich vyradených elektrární A-1 a V1 spoločnosťou JAVYS, a. s. a aj prevádzkovej elektrárne V2 Slovenskými elektrárnami, a. s.

K realizácii investičného projektu má požiadavky a pripomienky:

- ✓ Počas výstavby zabrániť zvýšenému znečisteniu ovzdušia prachom.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavka je súčasťou opatrení z procesu posudzovania.

- ✓ Minimalizovať dopad dopravy na zastavané územia dotknutých obcí, kompenzovať prípadné poškodenie majetku občanov.
- ✓ Už pri spracovávaní projektovej dokumentácie rátať s vybudovaním cyklotrás, ktoré sú nevyhnutné z dôvodu ochrany zdravia a majetku obyvateľstva príslušných obcí a taktiež zamestnancov jadrových elektrární, nakoľko výstavbou bude neúmerne zvýšené zaťaženie cestnej dopravy.
- ✓ Navrhuje pre odľahčenie cestnej dopravy na komunikácii, ktorá prechádza stredom obce vybudovanie obchvatu mimo intravilán obce.

Vyjadrenie: V rámci procesu posudzovania vplyvov nebol predpokladaný taký negatívny vplyv dopravy na dotknutú obec, ktorý by bolo potrebné jednoznačne riešiť navrhovanými

kompenzačnými opatreniami. V prípade, že v ďalších stupňoch prípravy a realizácie sa takáto potreba preukáže, bude predmetom riešenia medzi obcou a navrhovateľom.

- ✓ Odvoz a zneškodňovanie komunálneho odpadu riešiť v súlade s platným zákonom o odpadoch, prostredníctvom obce na území ktorého sa NJZ bude nachádzať.

Vyjadrenie: Odvoz a zneškodňovanie komunálnych odpadov sa bude zabezpečovať podľa platných predpisov v oblasti odpadového hospodárstva a programov odpadového hospodárstva, prípadne VZN dotknutých obcí.

- ✓ Je potrebné klásť dôraz hlavne na oblasť hluku, vibrácií, ionizujúceho žiarenia a zápachu tak, aby to vyhovovalo hygienickým normám a požiadavkám.
- ✓ Počas prevádzky zabrániť úniku akýchkoľvek nebezpečných a kontaminovaných látok do okolia.
- ✓ Kontrolovať množstvo RAO vypustí, ktorý nesmie prekročiť zákonom stanovené povolené limity, dôsledkom čoho by bol negatívny dopad na zdravie občanov.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti musia byť rešpektované všetky súvisiace predpisy v oblasti ochrany ŽP a verejného zdravia.

- ✓ Spracovať projekt náhradnej výsadby nielen v okolí NJZ, ale aj v katastroch obcí dotknutého územia.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavka je súčasťou opatrení z procesu posudzovania.

- ✓ Zachovať teplofikačnú sústavu (časť energetickej sústavy a zahŕňa všetky zariadenia slúžiace na získanie tepla a na jeho rozvod až po jednotlivé spotrebiče) v obci Jaslovské Bohunice, resp. rozšíriť túto sústavu aj do miestnej časti Paderovce.

Vyjadrenie: Požiadavka nie je súčasťou procesu posudzovania navrhovanej činnosti.

- ✓ Žiada, aby boli obce po začatí prevádzky pravidelne informované o stave jadrového zariadenia, o jeho vplyve na ŽP a tiež o nameraných hodnotách možného radiačného žiarenia, či inej formy možného uvoľnenia RA-látok do prostredia.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavka je súčasťou opatrení z procesu posudzovania.

- ✓ Výroba elektrickej energie a jej množstvo nesmie byť prvoradá. Jadrová bezpečnosť, ochrana zdravia obyvateľstva a ekológia musia byť nadradené nad akékoľvek finančné záujmy majiteľa a prevádzkovateľa NJZ.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavka vyplýva priamo z atómového zákona, ustanovenia ktorého sú pre navrhovateľa záväzné.

- ✓ V správe o hodnotení sa predpokladajú vplyvy na ovzdušie hlavne počas výstavby a predpokladajú sa aj klimatické zmeny vplyvom zvýšenej vlhkosti a tepla, zvýšeného množstva kvapalných a tuhých zrážok ako aj znížené trvanie slnečného svitu, s čím súvisí zhoršenie kvality životných podmienok v dotknutom území. V priebehu prevádzky NJZ sa pravdepodobne ráta aj s poruchami a zlyhaniami, ku ktorým by za dobu prevádzky nemalo, ale môže dôjsť, ako napr. prasknutie hlavného potrubia napájacej vody, pary resp. môže dôjsť aj k ťažšími haváriami, ako tavením paliva, ktoré je sprevádzané únikom rádionuklidov z paliva do kontajneru a následne k možnému úniku do okolia a pod. Z uvedeného vyplýva, že výstavbou JZ môže prísť aj k vážnejšiemu zaťaženiu ŽP, ale aj k ohrozeniu zdravia obyvateľstva.

Požaduje, aby sa vláda SR začala zaoberať kompenzačnými opatreniami pre lokalitu výstavby jadrového zariadenia a aby schválila zákonom súbor kompenzácií pre dotknuté obce ešte pred výstavbou NJZ.

Žiada, aby vláda SR k pripomienkam, ktoré obce dajú pristupovala s rešpektom, pretože tieto vychádzajú zo skúseností.

Vyjadrenie: Predpokladané negatívne vplyvy navrhovanej činnosti sú definované na základe výsledkov procesu posudzovania, vykonaného podľa platných zákonov a nepredpokladajú taký rozsah, ktorý by bolo potrebné riešiť súborom kompenzácií pred výstavbou NJZ. V prípade preukázania ich potreby sa budú riešiť prípad po prípade podľa platných predpisov.

Oznamuje, že toto stanovisko obce Jaslovské Bohunice bolo prerokované a schválené poslancami Obecného zastupiteľstva dňa 05. 10. 2015

Obec Veľké Kostoľany (list č. 904/2015 zo dňa 9.10.2015)

Oznámili, že správa o hodnotení bola obecnému úradu doručená 07. 09. 2015 a dňa 08. 09. 2015 bola po dobu 30 dní informácia o doručení správy zverejnená na úradnej tabuli a tiež na webovom sídle obce. Občania bolo poučení, že sa môžu so správou oboznámiť na Obecnom úrade vo Veľkých Kostoľanoch. Občania v stanovenej lehote 30 dní túto možnosť nevyužili a nepodali žiadnu námietku proti NJZ. Dňa 23. 09. 2015 bolo na obci vykonané spoločné verejné prerokovanie, na ktorom žiadny občan Veľkých Kostoľan nevzniesol zásadnú pripomienku ani žiadny iný návrh. O správe o hodnotení 30. 9. 2015 rokovalo Obecné zastupiteľstvo vo Veľkých Kostoľanoch a uznieslo sa na tomto stanovisku :

- ✓ S výstavbou NJZ zastupiteľstvo súhlasilo po preukázaní, že nebude mať žiadny negatívny dopad na zdravie obyvateľov v jeho okolí ani na okolité životné prostredie.
- ✓ V správe o hodnotení sa navrhuje vybudovať NJZ generácie III+, technológie, ktorá je už vo svete prevádzkovaná a je možnosť sa s ňou dôkladne oboznámiť.
- ✓ V rámci seizmického z odolnenia je potrebné vykonať také statické opatrenia, ktoré zabránia deformácii primárneho aj sekundárneho kontajneru reaktora.
- ✓ Systém kontroly riadenia musí byť na najvyššej úrovni, pričom musí zohľadňovať najnovšie prvky ochrany a bezpečnosti, ktoré budú viesť vyhodnotiť prípadnú havarijnú situáciu a aj v prípade neprítomnosti obsluhy zabezpečiť odstavenie reaktora a pripraviť chladenie aktívnej zóny.

Vyjadrenie: Požiadavky budú zohľadnené v projektovej dokumentácii.

- ✓ Pri použití moderného a výkonného jadrového zdroja nesmie byť jediným kritériom inštalovaný elektrický výkon. Ako jediné kritérium požadujeme bezpečnosť jadrového zdroja. Výroba elektrickej energie a jej množstvo nesmie byť prvoradá a základná požiadavka. Jadrová bezpečnosť a ekológia musia byť nadradené nad akékoľvek finančné záujmy majiteľa a prevádzkovateľa.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavka vyplýva priamo z atómového zákona, ustanovenia ktorého sú pre navrhovateľa záväzné.

- ✓ Požaduje, aby v oblasti ohrozenia boli nainštalované meracie zariadenia, ktoré budú monitorovať ovzdušie a v prípade kontaminácie RAL, bude toto zariadenie vydávať hlasný signál ako upozornenie občanov žijúcich v blízkosti zariadenia a bude spolupracovať so systémom VARVYR, ktorý je v súčasnosti prevádzkovaný.
- ✓ Žiada raz ročne vykonať kontrolu vody v studni každej obci v oblasti ohrozenia na prítomnosť rádioaktívnych prvkov.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavky sú súčasťou opatrení z procesu posudzovania.

- ✓ Obecné zastupiteľstvo navrhuje, aby investor a budúci prevádzkovateľ obci po vzájomnej dohode kompenzoval zásah do krajiny, kompenzoval aj skutočnosť, že výstavbou jadrového zariadenia sa neustále znižujú ceny nehnuteľností v obci.
- ✓ Žiada, aby v okruhu jadrového zdroja boli vysadené stromy tak, aby bol pohľad na jadrovú lokalitu čiastočne zmiernený zalesnením. Vizuálny pohľad na dominantné stavby jadrového zdroja znižujú v obciach cenu pozemkov a stavieb.
- ✓ Navrhuje, aby sa krajinný architekt dôsledne venoval pohľadom na stavby JZ z každej obce a navrhol riešenie, ako zlepšiť krajinný obraz.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavky sú súčasťou opatrení z procesu posudzovania.

- ✓ Obecné zastupiteľstvo požaduje, aby v budúcnosti postavené chladiace veže boli zdaňované daňou zo stavieb a nie daňou z pozemkov.

Vyjadrenie: Požiadavka nie je súčasťou posudzovania vplyvov na ŽP podľa zákona.

- ✓ Žiada, aby bol vplyv jadrového zdroja na organizmus človeka pravidelne monitorovaný a aby boli občania v jeho blízkosti sledovaní v rámci ionizujúceho žiarenia.
- ✓ Navrhuje po spustení prevádzky NJZ vypracovať správu o stave zdravia občanov v oblasti ohrozenia a pravidelne ju aktualizovať.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavky sú súčasťou opatrení z procesu posudzovania.

Mesto Piešťany (list č. RŽP-22697/1/15-Ok z 01. 10. 2015)

Konštatuje, že táto činnosť nie je v rozpore s Územným plánom mesta Piešťany.

Výstavba NJZ zasahuje na k. ú. Piešťany v okrajovej južnej časti (surová voda bude získavaná z rieky Váh – z nádrže VD Slňava v odbernom objekte na pravom brehu VD v blízkosti existujúceho odberného objektu pre JE V2). Touto činnosťou ani jej prevádzkou nebudú dotknuté funkcie Chráneného areálu Slňava so 4. stupňom ochrany a Chráneného vtáčieho územia SKCHVU026 Slňava, vyhlásených na ochranu vodného vtáctva, vodných biocenóz a na vedeckovýskumné ciele.

Na základe analýzy radiačných následkov uvedených v správe o hodnotení nebude pri štandardnej prevádzke jadrového zariadenia obyvateľstvo mesta Piešťany ohrozené na zdraví vplyvom ionizujúceho žiarenia. Predpokladané hodnoty z ožiarovania aj pri kumulácii s terajšími jadrovými zariadeniami budú s rezervou dodržané.

Z hľadiska rizika teroristického útoku bude zabezpečené dodržanie všetkých platných legislatívnych noriem počas všetkých fáz realizácie projektu, jeho prevádzky, aj vyradovania. Riziko ohrozenia teroristickým útokom bude počas realizácie projektu ďalej posúdené a eliminované postupmi fyzickej ochrany jadrových zariadení.

Dodávateľmi deklarovaná odolnosť reaktora generácie III+ voči pádu lietadla bude overovaná v ďalších fázach povoľovacieho procesu.

V zmysle uvedeného a na základe údajov z analýz uvedených v správe o hodnotení je možné z pohľadu ochrany zdravia obyvateľstva súhlasiť s realizáciou NJZ.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Obec Trakovice (list č. 548-1 zo dňa 08. 10. 2015)

Oznamuje, že Obecné zastupiteľstvo na zasadnutí 22. 09. 2015 prerokovalo návrh správy o hodnotení a prijalo uznesenie č. 46/2015, ktorým schvaľuje stanovisko k správe o hodnotení NJZ a zároveň oznamuje, že správa o hodnotení bola zverejnená na úradnej tabuli obce Trakovice, aj na internetovej stránke obce v termíne od 07. 09. 2015 do 08. 10. 2015. V uvedenom termíne obec neobdržala žiadne pripomienky na zverejnenú správu o hodnotení.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Obec Červeník (list č. 366/2015 zo dňa 12. 10. 2015)

Nemá námietky k správe o hodnotení a zároveň oznamuje, že verejnosť bola o správe o hodnotení informovaná verejnou vyhláškou po dobu 30 dní zverejnením na úradnej tabuli obce a na webovej stránke obce.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Obec Pečeňady (list č. 355/09/2015 zo dňa 28. 09. 2015)

k správe o hodnotení nemá žiadne pripomienky.

uvádza, že správa o hodnotení poskytuje obci dostatočný podklad pre vydanie tohto stanoviska. Obec Pečeňady v zákonom stanovenej lehote splnila všetky povinnosti voči obyvateľom obce a to určeným spôsobom informovala verejnosť o možnosti nahliadnuť do doručených materiálov ako aj o možnosti vyjadriť sa k správe.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Obec Malženice (list č. 945/2015 zo dňa 28. 09. 2015; list č. 945/2015 zo dňa 12. 10. 2015)

(Obec doručila 2x totožné stanovisko)

V zastúpení starostom obce Miroslavom Mackom vydáva súhlasné stanovisko k NJZ. Súhlasné stanovisko obec podmieňuje, že:

- ✓ v súbežných projektoch vyvedenia výkonu elektrárne nebude zaťažovaný Malženický kataster;
- ✓ vývod elektrického vedenia nebude križovať recipient Blava v katastri Malženice a v dotyku uvedeného katastra bude naprojektovaný len okrajovo.

Vyjadrenie: Vyvedenie elektrického výkonu z NJZ nezasiahne nové územie, je navrhované v priestore existujúceho koridoru elektrického vedenia. Nová linka bude realizovaná v súčasnej trase po zdemontovaných linkách 220 kV medzi novou elektrickou stanicou Jaslovské Bohunice a trafostanicou Križovany. Riešenie bude navrhnuté v rámci projektovej prípravy územno-technickej štúdie umiestnenia a technického riešenia novej elektrickej stanice Jaslovského Bohunice a bude posúdené z hľadiska vplyvu na ŽP v samostatnom procese posudzovania podľa zákona.

- ✓ obec Malženice je zásadne proti napojeniu tepelného napájača J. Bohunice - Trnava na

NJZ po ukončení prevádzky elektrárne V2 v Jaslovských Bohuniciach. Obec Malženice a jej kataster je v súčasnom stave oproti iným obciam dotknutým výstavbou energetických projektov, ale i iných líniových projektov totálne poškodená, či už z environmentálneho, logistického a rozvojového hľadiska.

- ✓ Verí, že v súbehu posudzovania projektu NJZ bude v nasledujúcich projektoch zapracované i stanovisko obce Malženice.

Vyjadrenie: Pripojenie NJZ na tepelný napájač J. Bohunice - Trnava nie je súčasťou projektu NJZ. V správe o hodnotení navrhovanej činnosti je táto možnosť len spomínaná ako technicky možná, ak po nej bude v čase po odstavení elektrárne V2 spoločenský dopyt. Rozvoj a obnova systémov centrálneho zásobovania teplom z nízkoemisných zdrojov tepelnej energie zodpovedá cieľom v oblasti tepelnej energetiky, tak ako ich definuje schválená EP SR. Riešenie tejto otázky je v súčasnosti predčasné a bude relevantné až čase, keď bude známy termín odstavenia elektrárne JE V2. Je možno predpokladať, že pred prípadným pripojením NJZ bude potrebná celková rekonštrukcia tepelného napájača vrátane zmeny trasovania tak aby zodpovedal budúcim požiadavkám a potrebám.

Správa o hodnotení bola zverejnená na úradnej tabuli obce Malženice, aj na internetovej stránke obce v termíne od 08. 09. 2015 do 12. 10. 2015.

Obec Ratkovce (list č. OcÚ-219/2015 zo dňa 23. 09. 2015)

vydáva súhlasné stanovisko a nemá zásadné pripomienky k správe o hodnotení NJZ.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Obec Drahovce (list č. 411/2015 zo dňa 12. 10. 2015)

oznamujú, že občania obce boli informovaní o správe o hodnotení „NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice,“ prostredníctvom webového sídla obce a verejnou vyhláškou zverejnenou od 07. 09. 2015 do 07. 10. 2015.

Stanovisko obce v zastúpení starostom obce Ing. Jurajom Kleinom, k navrhovanej činnosti je kladné, za predpokladu dodržiavania opatrení na zmiernenie vplyvov na ŽP a verejné zdravie.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Obec Madunice, (list č. 366/2015 zo dňa 12. 10. 2015)

Oznamuje, že v súlade s § 34, ods. 1 zákona obec zabezpečila zverejnenie správy o hodnotení na internetovej stránke obce www.madunice.sk <<http://www.madunice.sk>> a na úradnej tabuli. Občania boli informovaní aj prostredníctvom článku v Madunických ozvenách, relácie v miestnom rozhlasu a prostredníctvom služby Info-SMS. Verejnosti bolo prístupné aj všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie predmetnej správy, do ktorej bolo možné nahliadnuť na obecnom úrade, oboznámiť sa s jej obsahom, prípadne robiť si z nej výpisky. Správa o hodnotení bola zverejnená po dobu 30 dní a v danej lehote obec nedostala od verejnosti, obyvateľov žiadne pripomienky. Spoločné verejné prerokovanie správy sa uskutočnilo 23. 9. 2015 v Kultúrnom dome Veľké Kostoľany. Verejného prerokovania sa zúčastnili aj zástupcovia obce Madunice. Obec Madunice je dotknutou obcou navrhovaným umiestnením vodovodnej trasy prívodu vody zo Slňavy do NJZ a trasou umiestnenia potrubného zberača vypúšťaných vôd do Drahovského kanála v k. ú. Madunice. Po oboznámení sa s obsahom správy o hodnotení Obecné zastupiteľstvo Madunice 07. 01. 2015 schválilo stanovisko, ktoré tvorilo prílohu listu.

Stanovisko obce Madunice k správe o hodnotení vplyvov na ŽP činnosti „Nový jadrový zdroj v lokalite Jaslovské Bohunice“.

Konštatuje, že už k zámeru činnosti vydala obec nesúhlasné stanovisko s navrhovanou činnosťou schválené Obecným zastupiteľstvom 03. 04. 2014, ktoré bolo v zákonnej lehote doručené MŽP SR.

V súlade s § 35 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov postupujeme na MŽP SR k predloženej správe o hodnotení navrhovanej činnosti nasledujúce stanovisko:

- ✓ Obsah Správy je potrebné dopracovať a verejne prerokovať, pretože jej obsah a závery sú determinované už skorším uznesením Vlády SR č. 948 z roku 2008 o príprave a umiestnení NJZ s vopred učeným umiestnením v lokalite Jaslovské Bohunice.

Vyjadrenie: Uznesením vlády SR č. 948 z roku 2008 sa schválil podkladový materiál k NJZ, ktorý odporúča začať kroky na prípravu NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice ako realizovateľný a vhodný variant zaistenia energetickej bezpečnosti štátu. V uznesení sa používa termín

„zvažovaná výstavba NJZ“. Uznesenie vlády SR č. 948/2008 samo o sebe teda nebolo rozhodnutím o výstavbe NJZ, ale začatie prípravy projektu NJZ. Podstatným strategickým dokumentom pre prípravu NJZ je EP SR, ktorá sa pripravovala niekoľko rokov a bola schválená v roku 2014 po završení procesu SEA (posúdenie vplyvu strategického dokumentu na ŽP). Práve v EP SR sú diskutované možné alternatívy budúceho energetického vývoja Slovenska a je odporúčané ďalšie posilnenie úlohy jadrovej energetiky a vhodných typov OZE. Vo veci ďalšieho rozvoja jadrovej energetiky potom EP SR už špecifikuje NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice a jeho predpokladané časové a výkonové určenie. Strategický dokument a SEA hodnotí vplyvy na ŽP predovšetkým koncepcne, nehodnotí konkrétne vplyvy v konkrétnej lokalite, to je účelom až predloženej správy o hodnotení, ktorá je vypracovaná podľa § 31 zákona. Jedná sa teda o logicky nadväzujúce kroky, kde vo vzťahu k platným zákonom a aj všeobecným zvyklostiam nielen v SR ale aj EÚ nič nebolo vynechané alebo preskočené. Posudzovanie navrhovanej činnosti bolo vykonané na základe rozsahu hodnotenia, ktorým MŽP SR v spolupráci s rezortným orgánom a povoľujúcim orgánom určili na posudzovanie jeden variant navrhovanej činnosti v lokalite Jaslovské Bohunice. Výsledok posúdenia vplyvov tohto variantu navrhovanej činnosti na ŽP je uvedený v správe o hodnotení.

- ✓ Uznesenie Vlády SR č. 948/2008 je záväzné pre všetky štátne inštitúcie a orgány uvedené v Správe o hodnotení (dotknuté orgány, povoľujúce orgány napr. Okresný úrad Trnava, Úrad jadrového dozoru SR, Úrad verejného zdravotníctva SR, rezortný orgán - Ministerstvo hospodárstva SR a aj príslušný orgán MŽP SR, ktorý zodpovedá za celý proces posudzovania, určenie rozsahu hodnotenia, upustenie od variantov umiestnenia aj konečný výrok v Záverečnom stanovisku podľa zákona o posudzovaní. Objektívnosť postupu je preukázateľne vylúčená.

Vyjadrenie: Túto argumentáciu nie je možné prijať. Postupy a výsledky hodnotenia vplyvov na ŽP nie sú závislé na politických rozhodnutiach, vecné zadanie toho čo má byť posúdené nemožno zamieňať za požiadavku ako má výsledok posúdenia skončiť. Správa o hodnotení je vypracovaná podľa § 31 zákona. Celkový proces posudzovania vplyvov na ŽP sa riadi rovnakým zákonom. Stanovenie jednotlivých inštitúcií a orgánov štátnej správy (A.II.13. Dotknuté orgány, A.II.14. Povoľujúce orgány, A.II.15 Rezortný orgán) sa riadi taktiež v rámci procesu posudzovania vplyvov na ŽP zákonom. Skutočnosť, že niektoré orgány, ktoré sú dotknuté/povoľujúce/rezortné z hľadiska procesu posudzovania vplyvov na ŽP sú rovnako tak aj dotknuté/povoľujúce/rezortné v rámci iných procesov nemožno uvažovať ako narušenie objektívnosti postupu na strane jednotlivých orgánov. Navyše uznesenie vlády SR č. 948/2008 priamo špecifikuje, ktoré úlohy a komu ukladá. Jedná sa o dve konkrétne úlohy, ktoré boli uložené ministrom hospodárstva:

- zrealizovať analýzu právnych a ekonomických implikácií v kontexte ďalšieho využitia dotknutých alternatívnych plôch v lokalite EBO Jaslovské Bohunice - do 31. mája 2009;
 - zaistiť realizáciu všetkých potrebných opatrení smerujúcich k vytvoreniu spoločného podniku spoločností JAVYS, a. s. a ČEZ, a. s., ktorý bude realizovať projekt výstavby NJZ za splnenia podmienok majoritného postavenia spoločností JAVYS, a. s. v tomto spoločnom podniku a súčasne zaistenia významného podielu slovenských podnikov na výstavbe tohto NJZ - do 31. mája 2009.
- ✓ Účel. K výrobe elektrickej energie žiadame doplniť výrobu tepla pre centrálnu zásobovanie teplom, ako náhradu po skončení prevádzky JE V2 a tým prispieť k deklarovanej ochrane ovzdušia znížením produkcie emisií skleníkových plynov.

Vyjadrenie: Víziou spoločností JESS a predmetom navrhovanej činnosti je postaviť modernú JE s cieľom čo najskôr bezpečne a efektívne vyrábať elektrickú energiu s dôrazom na maximálnu bezpečnosť a minimálny vplyv na ŽP. Výroba tepla z NJZ nebola predmetom posudzovania navrhovanej činnosti na ŽP, pretože okolité mestá v súčasnosti sú a budú zásobované teplom z JE V2 až do ukončenia jej prevádzky. Súčasná legislatíva ani neumožňuje paralelné napojenie iného zdroja tepla spolu so zdrojom tepla z JE V2 do existujúceho tepelného napájачa. V budúcnosti je ale možné uvažovať o výrobe a dodávke tepla z NJZ, v prípade potreby a dopytu, ako náhradu zásobovania miest Trnava, Hlohovec a Leopoldov a obce Jaslovské Bohunice teplom z JE V2 po ukončení jej prevádzky. V princípe bude možné systém centrálného zásobovania teplom rozšíriť aj na ďalšie mestá

a obce. Tento zámer bude samostatným projektom a podrobí sa samostatnému posudzovaniu.

- ✓ Umiestnenie. Jadrovoenergetický blok umiestniť v pôvodnom areáli EBO (stanovisko ZMO, región JE Jaslovské Bohunice), na území po vyradovaných JE A-I a JE V-I. Dostatok plôch bez nového trvalého záberu, škôd na pôdnom fonde, ekológii a bezpečnosti územia. Tým potvrdiť vlastníctvo a úplnú zodpovednosť za jadro, stav a neodkladanie vyradovania na budúce generácie SR. Zabrániť s možným obchodovaním areálov a možnými jadrovými škodami.

Vyjadrenie: Lokalizáciou umiestnenia v lokalite sa zaoberá sprievodný materiál k uzneseniu vlády č. 948/2008, ktorý uvažuje dve plochy - plochu A (orientovanú JZ od vyradovanej elektrárne A1) a plochu B (orientovanú SV od existujúcej elektrárne V1). Ďalej uvádza, že definitívne umiestnenie by mala určiť štúdia realizovateľnosti, pričom nie je vylúčené, že jej závery odporučia alternatívu, ktorá bude odlišná od uvedených dvoch alternatív. Výber najvhodnejšej plochy pre výstavbu a umiestnenie NJZ vrátane vyhodnotenia tých plôch, ktoré je možné využiť v existujúcich areáloch JE A1 a JE V1) bolo predmetom štúdie realizovateľnosti. Štúdia realizovateľnosti sa podrobne zaoberala výberom najvhodnejšej plochy pre umiestnenie NJZ v priestore EBO, na základe záverov jednotlivých kritérií ovplyvňujúcich vhodnosť vybranej lokality. Štúdia realizovateľnosti bola dokončená v roku 2012 a vymedzuje pre výstavbu NJZ jednu plochu, zahrňujúcu v sebe i obe uvedené plochy A a B. Táto plocha bude použitá pre výstavbu NJZ, vrátane súvisiacich a vyvolaných investícií, ako celok. Túto plochu uvažuje aj ÚP VUC Trnavského samosprávneho kraja a táto plocha bola použitá aj ako vstup pre správu o hodnotení. Umiestnenie NJZ, predstavené v rámci správy o hodnotení, je zvolené tak, aby sa efektívne využila štruktúra existujúcej lokality, nedošlo k obmedzovaniu infraštruktúrnej nadväznosti existujúcich zariadení v lokalite, umožňovalo vykonávať práce počas výstavby a montáže súbežne s prevádzkou, prípadne vyradovaním existujúcich JZ a zároveň umožňovalo efektívne doplnenie vlastnej novej infraštruktúry pre NJZ. Takto navrhnutá plocha bola akceptovaná aj v rámci ÚPN regiónu Trnavského samosprávneho kraja.

Čo sa týka požiadavky neodkladať vyradovanie na budúce generácie SR je potrebné povedať, že v procese vyradovania sa nedá vyhnúť medzigeneračnému pnutiu – vyradovanie trvá rádovo niekoľko desiatok rokov: kvôli zvyškovej rádioaktívite zariadení primárneho okruhu, najmä jadrového reaktora samotného, nie je kvôli jadrovej bezpečnosti a radiačnej ochrane možné realizovať niektoré demontážne a/alebo demolačné práce skôr. Zvolenie stratégie vyradovania (vytvorenie koncepčných plánov vyradovania), tzn. určenie či sa bude postupovať okamžitou kontinuálnou demontážou (v prípade vyradovania JE V1 by mala trvať zhruba do roku 2025), alebo sa demontáž definovaných častí elektrárne odloží o cca 10 – 20 rokov, závisí od multikritériálneho hodnotenia celého radu aspektov-faktorov-kritérií.

V prípade vytvorenia stratégie vyradovania JE V1 bolo definovaných 13 kritérií, z ktorých „pripravenosť lokality na ďalšie využitie“ nebola najvýznamnejšia. Pôvodné úvahy o umiestnení NJZ v areáloch vyradovaných JE A1 a V1 významne ovplyvnili tak stratégiu ich vyradovania (ako výsledok multikritériálnej analýzy bol pre vyradovanie JE V1 stanovený scenár okamžitej a kontinuálnej demontáže a demolácie), ako i vnútroštátny systém nakladania s RAO.

Vo všeobecnosti ale nemusí byť snaha o umiestnenie NJZ v areáli vyradovaných JE hnacím motorom pre urýchlenie ich vyradovania. Pre voľbu stratégie vyradovania je rozhodujúci výsledok zmienenej multikritériálnej analýzy.

- ✓ Dôvod umiestnenia. Navrhnuté umiestnenie v novom areáli/46ha/ pri EBO nemá nič spoločné s dokumentom EK Energia 2020, žiadny vzťah k deklarovaným medzinárodným záväzkom SR. Všetky citované vnútroštátne strategické dokumenty pre dôvod umiestnenia NJZ sú determinované účelovými podkladmi a následným uznesením Vlády SR č. 948/2008. Ide o programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012-2016 – vláda urýchlí pripravenosť na výstavbu NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice. MH SR 2014 vydalo osvedčenie JESS rozhodnutím 30. 09. 2014 na výstavbu NJZ. Upravila sa EP SR a Stratégia záverečnej časti mierového využívania jadrovej energie SR v roku 2014 z titulu NJZ. Urýchlenie prípravy výstavby NJZ deklarované v dokumentoch a Správe o hodnotení je založené na stále sa meniacich dokumentoch a nie na reálnej potrebe SR

v čase a vo výkone výroby elektrickej energie. Neuvádza sa, komu a aké všetky možné osvedčenia MH SR „vždy v súlade“ na výrobu vydalo. Tak ako na „rezervný a stojací PPC Malženice o výkone 480 MWe“. Rezerva v bilančnom výkone je ďalej v MO 34, dokument opatrne pre podporu cieľa spochybňuje životnosť JE V2, kde úspešne prebehlo posudzovanie predĺženia prevádzky o 30 rokov. Ako má verejnosť vnímať uvádzanú náhradu NJZ za JE V2, pritom sa uvádza 20 ročný súbeh prevádzky! Ako „chýba“ čas, tak údajne „chýba“ výkon výroby. Raz sa vo vážnych dokumentoch SR uvažuje potreba NJZ o výkone 1200 MWe, Zámer uvádza 2400 MWe a Správa o hodnotení do 1700 MWe. Predčasné rozhodnutia zbytočne zhorší stav v dotknutom území a spôsobí rad škôd.

Vyjadrenie: V správe o hodnotení sa nespája otázka priameho umiestnenia NJZ v areáli EBO s dokumentom EK Energia 2020. Dokument Energia 2020 udáva predovšetkým argumentáciu potreby nízkouhlíkových zdrojov energie kam NJZ patrí. Potreba navrhovanej činnosti vychádza v tomto kontexte z potreby zabezpečenia energetickej bezpečnosti SR, špecificky v jej veľmi významnej čiastkovej oblasti - výrobe elektrickej energie. V tomto kontexte sa jednalo o zdôvodnenie prípravy a vybudovania NJZ v rámci SR.

Pripomienka neberie v úvahu EP SR, ktorá sa pripravovala niekoľko rokov a bola schválená v roku 2014 ako strategický dokument, ktorý bol posúdený v procese SEA, ktorý tento dokument v záverečnom stanovisku odporučil k schváleniu. V tomto dokumente už je konkretizované umiestnenie NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice bez toho aby bola špecifikovaná konkrétna plocha. Stanovenie plochy pre výstavbu a umiestnenie NJZ bolo predmetom štúdie realizovateľnosti, dokončenej v roku 2012. Umiestnenie NJZ odporúčané v štúdii realizovateľnosti je stanovené tak, aby sa efektívne využila štruktúra existujúcej lokality, nedošlo k obmedzovaniu infraštruktúrnej nadväznosti existujúcich zariadení v lokalite, umožňovalo vykonávať práce počas výstavby a montáže súbežne s prevádzkou, prípadne vyradovaním existujúcich JZ a zároveň umožňovalo efektívne doplnenie vlastnej novej infraštruktúry pre NJZ.

Čo sa týka energetického výkonu, EP SR (2014) uvažuje s výstavbou NJZ s predpokladaným inštalovaným výkonom 1200 MW a jeho prípadnými variantmi 1700 MW prípadne 2 x 1200 MW. Z ďalších strategických dokumentov je možno zmieniť ÚPD VÚC Trnavského kraja, kde sa uvádza, že v lokalite EBO sa uvažuje realizácia 1 až 2 blokov JE s celkovým výkonom do 2 400 MW. Obálková hodnota výkonu do 2400 MW bola predstavená v zámere navrhovanej činnosti. Na základe analýzy vyjadrení a pripomienok k zámeru navrhovateľ rozhodol pripomienky zohľadniť v ďalšej fáze prípravy projektu a v súvislosti s týmto požiadal MŽP SR o obmedzenie kapacity navrhovanej činnosti v rámci stanovenia rozsahu hodnotenia na 1 reaktorový blok generácie III + s maximálnym elektrickým výkonom do 1700 MWe. Čistý inštalovaný elektrický výkon NJZ do 1700 MW_e je stále v súlade s EP SR a ÚPD VÚC Trnavského samosprávneho kraja, ktoré uvažujú čistým inštalovaným elektrickým výkonom NJZ v lokalite do 2400 MW_e.

K PPC Malženice o výkone 480 MWe, možno konštatovať, že dôvod pre odstavenie do rezervy súvisí s cenou plynu v porovnaní s cenou elektriny. Táto ekonomická problematika nepatrí do procesu posudzovania vplyvov na ŽP, a preto nie je detailnejšie komentovaná v správe o hodnotení.

Správa o hodnotení neprejudikuje dobu prevádzky elektrárne V2. Ráta však vo všetkých hodnoteniach vplyvov na ŽP so súbehom prevádzok NJZ a JE V2 minimálne po dobu 20 rokov, čo predstavuje teoreticky najdlhší časový úsek možnej súbežnej prevádzky pri zohľadnení harmonogramu prípravy a výstavby NJZ a harmonogramu predĺženia prevádzky JE V2 na 60 rokov. Správa o hodnotení upozorňuje, podobne ako EP SR, že kontinuálny vývoj bezpečnostných požiadaviek na jadrové zariadenia, ktoré sú aplikované aj na prevádzkované elektrárne môže znamenať určité riziko pre dobu možného predĺženia prevádzky JE V2. Podobne aj EP SR uvádza, že ak by prišlo k odstaveniu JE V2 pred uvedením NJZ do prevádzky stane sa energetická bilancia Slovenska záporná a elektrinu bude treba dovážať – a to aj s uvážením prevádzky budovanej MO 34.

✓ Termíny výstavby a prevádzky. Aktualizovať podľa skutočných potrieb SR a zdokumentovať pravdivou bilanciou s reálnym scenárom vývoja spotreby.

Vyjadrenie: Správa o hodnotení (kapitola A.II.6.5.) komplexne uvádza bilanciu a reálny scenár vývoja spotreby. Tieto informácie preberá z EP SR. Tá predstavuje najaktuálnejšiu

a overenú bilanciu vývoja rozhodujúcich energetických parametrov SR a nie je dôvod jej nedôverovať. V každom prípade však nejde o predmet hodnotenia, ale o podkladovú informáciu.

Termíny výstavby a prevádzky vychádzajú z cieľov navrhovateľa NJZ. Termíny boli stanovené na základe minimálnych možných legislatívnych termínov, ktoré sú stanovené pre prípravnú a realizačnú fázu legislatívnymi nariadeniami a na základe zhodnotení reálnych možností pri dodávke technológie a údajov referenčných dodávateľov o predpokladanej dobe výstavby. Prípadné predĺženie lehôt stanovených vnútorným harmonogramom navrhovateľa pri príprave a licencovaní projektu a pri vlastnej výstavbe NJZ nie je možné v tejto fáze predvídať.

- ✓ Špecifické údaje NJZ. V čase výberu dodávateľa existujúci projekt licencovaný v krajine pôvodu by mal preukázať vlastnosti a spoľahlivosť štádiom minimálne 10 ročnej prevádzky. Podmienka „Správy o hodnotení“, aby projekt bol „v Čase výberu dodávateľa minimálne v štádiu pokročilej fázy výstavby v inej krajine“ je neprijateľná.

Vyjadrenie: Nie je záujmom navrhovateľa pripravovať na prevádzku projekt NJZ, ktorý by nebol vyskúšaný v inej jadrove vyspelejšej krajine. Licenčný proces a výstavba NJZ sú časovo náročné a v súčasnosti nie je žiadny projekt generácie III + v prevádzke, aj keď mnoho projektov tohto typu reaktorov už bolo licencovaných v rade jadrových krajín a nachádzajú sa v rôznom stupni výstavby.

Preto sú požiadavky na skúsenosti s typom reaktora rozdelené na 2 fázy, ktoré obe majú svoj dôvod a vzájomnú súvislosť a nemožno na ne nazerať separátne.

- fáza výberu dodávateľa, ktorá prebehne v horizonte niekoľko málo rokov a kedy je požadované, aby sa v čase výberu dodávateľa jednalo o existujúci, licencovaný projekt v krajine pôvodu, v niektorej krajine EÚ alebo v inej jadrove vyspelejšej krajine (USA, Rusko, Japonsko, Južná Kórea, Čína a pod.), v štádiu pokročilej fázy výstavby v inej lokalite. Účelom tejto požiadavky je minimalizovať riziko výberu projektu najmä z hľadiska licencovateľnosti v SR a projektovej pripravenosti výstavby takéhoto projektu.
 - fáza, ktorá požaduje aby pred uvedením NJZ do prevádzky tento už bol odskúšaný a bezpečne prevádzkovaný. Účelom tejto požiadavky je zabezpečiť aby sa jednalo o prevádzkovo odskúšaný projekt. Požiadavku na 10 ročnú predchádzajúcu prevádzku referenčného projektu však nie je možné prijať. Táto požiadavka nemá oporu v žiadnych legislatívnych ustanoveniach a odporúčaniach a mohla by byť i v rozpore s požiadavkou na použitie najlepšie dostupnej technológie. S ohľadom na súčasný stav prípravy a výstavby blokov by takáto požiadavka proces prípravy NJZ na 10 rokov zablokovala. Stanoviť primeranú dobu prevádzky referenčného projektu je výhradne v zodpovednosti navrhovateľa a budúceho prevádzkovateľa.
- ✓ Urbanistické a architektonické riešenie. Stanoviť maximálny limit pre výšku chladiacich veží NJZ 120 m nad upraveným terénom okolia. Už súčasný stav vážne narušuje ráz rovinatej krajiny a pôsobí negatívne. Uvažovaná výška 180 m je neprijateľná, depresívna pre obyvateľstvo, návštevníkov, iné aktivity a oblasti života celého regiónu. Vizualizácie a konštatovania nezodpovedajú skutočnosti.

Vyjadrenie: Problematike sa detailne venuje kapitola C.III.8.1. Vplyvy na krajinu. Vizualizácie a konštatovania vychádzajú z príslušných podkladových štúdií a zohľadňujú výšku veže NJZ 180 m. Z hodnotenia vyplýva, že navrhovaná jedna chladiaca veža s výškou 180 m predstavuje najvýhodnejšie riešenie, ktoré NJZ nebude v záujmovom území vizuálne degradovať alebo neúnosne ovplyvňovať žiadnu zo základných hodnôt krajinného rázu, tzn. významné krajinné prvky, chránené územia, prírodné a kultúrno-historické dominanty krajiny, pamiatkovo hodnotné celky, areály a objekty, harmonickú mierku a harmonické vzťahy.

- ✓ Nakladanie s VJP. Stanoviť podmienku povinného prepracovania VJP najneskôr po 15. rokoch skladovania v bazénoch vyhoretého paliva alebo v MSVP. Skladovanie VJP, ktorý je vysoko nebezpečný odpad, spoplatniť ako príjem obcí v oblastiach ohrozeniach do 10 km od zdroja ohrozenia. S koncentráciou VJP zo všetkých prevádzkovaných a plánovaných JE počas ich celej prevádzky v lokalite Jaslovské Bohunice, najmenej do roku 2065 a plánovaným skladovaním v MSVP do r. 2121 s možnými následkami

a rizikom pre prírodu i populáciu regiónu nemôžeme súhlasiť.

Vyjadrenie: Požiadavky nie sú predmetom posudzovania vplyvov NJZ bolo ich potrebné vzniesť v procese schvaľovania príslušných strategických dokumentov a súvisiacich právnych predpisov.

Požiadavka povinného prepracovania VJP najneskôr po 15 rokoch skladovania v bazénoch VJP alebo v MSVP je v rozpore so strategickými dokumentmi a koncepciami zaoberajúcimi sa danou problematikou, vypracovanými a schválenými za približne posledných 25 rokov. Táto požiadavka by iba pozmenila systém - potreba skladovania VJP po dobu desiatky rokov by bola pri splnení požiadavky nahradená potrebou skladovania vysokoaktívnych odpadov po zhruba rovnakú dobu. Žiaden zo štátov dnes vykonávajúcich prepracovanie VJP si podľa vlastných predpisov nemôže ponechať vysokoaktívne RAO vznikajúce pri tomto prepracovaní, ale tieto musí vrátiť do krajiny pôvodu. Riziká skladovania (tiež ukladania) VJP a vysokoaktívnych RAO sú zrovnateľné: líšia sa v podstate iba v tom, že u vysokoaktívnych RAO nie je potrebné uvažovať s rizikom vzniku podmienok štiepnej reakcie.

Požiadavka pre spoplatnenie skladovania VJP, ako príjem obcí v oblastiach ohrozeniach do 10 km od zdroja ohrozenia, by znamenala zmenu zákona, ktorá nie je predmetom tohto posudzovania.

Centralizované skladovanie VJP (a/alebo vysoko aktívnych odpadov z jeho prepracovania) je vo svete bežné, v najbližšom okolí napríklad v Maďarsku. Centralizované skladovanie vysokoaktívnych odpadov z prepracovania VJP je realizované napríklad v Nemecku, Belgicku, Holandsku. Skladovať sa má skutočne minimálne do roku 2065, keď má byť uvedené do prevádzky hlbinné úložisko, kde nakoniec VJP postupne skončí. Dôvody a výhody umiestnenia dobudovaného/rozšíreného MSVP v lokalite Jaslovské Bohunice sú uvedené v správe o hodnotení (Časť A/II.6). Pokiaľ bude pre potreby uskladnenia VJP z NJZ zvolený spôsob ďalšieho modulárneho rozšírenia MSVP, prebehne k tomuto rozšíreniu samostatný proces EIA. VJP je po vyvezení z reaktora (po 4 alebo 5 ročnom pobyte v reaktore) v každom prípade najprv skladované v bazéne skladovania vyhoretého paliva priamo na bloku po dobu (minimálne 5 rokov) potrebnú na zníženie jeho zvyškového výkonu na úroveň umožňujúcu jeho skladovanie mimo reaktorového bloku v špeciálnom sklade.

- ✓ Nakladanie s RAO. Spoplatniť tvorbu a skladovanie RAO spôsobom ako VJP. Prijatť príslušnú právnu úpravu v oblasti daní a poplatkov.

Vyjadrenie: Požiadavky nie sú predmetom posudzovania vplyvov NJZ.

- ✓ Varianty navrhovanej činnosti. Revidovať žiadosť navrhovateľa a postup MŽP SR v časti rozhodnutia o dopracovaní ďalšieho variantu územného umiestnenia NJZ. Zverejnenie a uloženie vypracovať iný variant je vo verejnom záujme v tak dôležitej oblasti, akou je jadrová energetika, nákladovosť, ekológia, bezpečnosť, zdravie, vzájomné ovplyvňovanie JE a JZ ťažkými haváriami a dôsledky na fungovanie spoločnosti, štátu pri možných stratách energetickej základne a dôsledkoch.

Vyjadrenie: Pre stanovenie iného variantu umiestnenia NJZ nie je vecný dôvod. Navrhovaná činnosť je navrhnutá v jednom realizačnom variante, spočívajúcom vo výstavbe NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice. Dôvody pre zvolenie tohto variantu sú uvedené v kapitole A.II.9 Správy – Varianty navrhovanej činnosti. Z uvedených údajov vyplýva, že pre navrhovanú činnosť nie je reálne k dispozícii iné reálna lokalita.

- ✓ Dotknutá obec, vymedzenie oblasti ohrozenia. Za dotknutú určiť všetky obce, ktoré sú dotknuté platnou oblasťou ohrozenia schválenou UJD SR pre lokalitu Jaslovské Bohunice do 21 km od zdroja ohrozenia. Preto uvedenie dotknutých obcí územne iba so zastavaným územím do 5 km je v rozpore s platnými predpismi. Odmietame, aby sa neustále menil prístup k bezpečnosti obyvateľstva a k určovaniu oblasti ohrozenia (raz podľa jadrového zariadenia, inokedy skupinovo pre všetky jadrové zariadenia v lokalite).

Vyjadrenie: Dotknuté obce boli rovnako ako v správe o hodnotení definované už v zámere a v rozsahu hodnotenia. K tejto definícii nebola vznesená žiadna dodatočná požiadavka.

Za dotknuté obce sú považované tie obce, na území ktorých sa má navrhovaná činnosť realizovať, to znamená na území ktorých sa fyzicky nachádzajú všetky súčasti navrhovanej činnosti, teda plocha pre umiestnenie a výstavbu NJZ a koridory súvisiacej infraštruktúry, vrátane ich bezprostredného okolia. Ďalej sú za dotknuté považované tie obce, ktoré by

mohli byť dotknuté vyhlásenou oblasťou ohrozenia. Tá síce nie je v súčasnej dobe pre NJZ stanovená, ale podľa bezpečnostných návodov IAEA (IAEA Safety Guide No. GS-G-2.1 Arrangements for Preparedness for a Nuclear or Radiological Emergency je pre reaktory s výkonom >1000 MW odporučený polomer vnútornej zóny havarijného plánovania v rozsahu 3 až 5 kilometrov. Konzervatívne sú teda za dotknuté považované územia obcí do vzdialenosti 5 km od hranice plochy pre umiestnenie NJZ (tzn. maximálnu hodnotu podľa legislatívnych dokumentov).

Nakoniec sú za dotknuté považované tie obce, ktoré by mohli byť dotknuté významnými vplyvmi navrhovanej činnosti.

Ako vyplýva z analýz potenciálnych vplyvov na jednotlivé zložky ŽP, vykonaných v príslušných kapitolách Správy, rozsah významných vplyvov neprekročí vyššie uvedený rozsah umiestnenia navrhovanej činnosti a konzervatívne uvažovanej oblasti ohrozenia.

Oblasť ohrozenia je podľa vyhlášky ÚJD SR č. 55/2006 Z. z. o podrobnostiach v havarijnom plánovaní pre prípad nehody alebo havárie, definovaná ako územie v okolí jadrového zariadenia, v ktorom sa pri haváriách jadrového zariadenia predpokladá potreba vykonávania činnosti na ochranu obyvateľstva.

Oblasť ohrozenia NJZ bude definovaná na základe žiadosti, ktorú budúci prevádzkovateľ NJZ predloží ÚJD SR v súlade s zákonom č. 541/2004, o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a ktorej súčasťou budú analýzy a podklady špecifikované v prílohe 5 vyhlášky ÚJD SR č. 55/2006 Z. z. Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR o podrobnostiach v havarijnom plánovaní pre prípad nehody alebo havárie

Ak sa požaduje aby NJZ splňal požiadavky WENRA (A.II.8.2.2.5. Hierarchia legislatívnych požiadaviek na NJZ), potom súčasťou týchto požiadaviek je aj obmedzenie následkov ťažkej havárie z hľadiska činností na ochranu obyvateľov (oblasť ohrozenia) na maximálne 5 km, čo korešponduje s prístupom použitým pri stanovení dotknutých obcí. V skutočnosti bude navrhovateľ uplatňovať v oblasti obmedzovania následkov ťažkých havárií požiadavky EUR, ktoré sú ešte prísnejšie než požiadavky WENRA a v podstate obmedzujú prípustný následok ťažkých havárií vo vzťahu k neodkladným opatreniam na ochranu obyvateľstva na vzdialenosť 800 m od reaktora.

Správa o hodnotení sleduje vplyvy nielen v rámci dotknutých obcí, ale v rámci celého záujmového územia, tzn. v rámci maximálneho možného dosahu akéhokoľvek vplyvu NJZ, a to špecificky pre jednotlivé zložky ŽP. Nemožno teda prijať tvrdenie, že by akékoľvek územie bolo vylúčené pri posudzovaní vplyvov NJZ na ŽP.

- ✓ Pôda. Opatreniami a zmenou postupov vylúčiť v predloženej variante trvalý záber pôdy 46 ha, konkretizovať miesta a podmienky depónií ornice, použitia výkopov zemín. Účinky, pôsobenie rádionuklidov sa vyskytujú na zavlažovanej pôde. Správa o hodnotení nevymedzuje takéto zdroje zavlažovacej vody a plochy pôdy, kde sa ich pôsobenie vyskytuje alebo môže vyskytnúť a vplyv na bezpečnosť poľnohospodárskej, záhradnickej produkcie.

Vyjadrenie: Zvolenie plochy pre výstavbu a umiestnenie NJZ (tzn. vyhodnotenie tých plôch, ktoré je možné využiť v existujúcich areáloch JE A1 a JE V1 a záber plôch nových (v maxime 46 ha) bolo predmetom štúdie realizovateľnosti, ktorá sa zaoberala výberom najvhodnejšej plochy pre umiestnenie NJZ v priestore EBO, na základe záverov jednotlivých kritérií ovplyvňujúcich vhodnosť vybranej lokality. Umiestnenie NJZ predstavené v rámci správy o hodnotení je volené tak, aby sa efektívne využila štruktúra existujúcej lokality, nedošlo k obmedzovaniu infraštruktúrnej nadväznosti existujúcich zariadení v lokalite, umožňovalo vykonávať práce počas výstavby a montáže súbežne s prevádzkou, prípadne vyradovaním existujúcich JZ a zároveň umožňovalo efektívne doplnenie vlastnej novej infraštruktúry pre NJZ. Skutočný trvalý aj dočasný záber bude výrazne nižší ako táto konzervatívne vymedzená plocha pre umiestnenie a výstavbu NJZ. Plochy záberov budú upresnené v ďalších stupňoch prípravy realizácie navrhovanej činnosti

Čo sa týka účinkov, pôsobenia rádionuklidov v správe o hodnotení sú pri stanovení radiačných vplyvov prevádzky NJZ a sumárneho vplyvu prevádzky NJZ a existujúcich zariadení zohľadnené všetky expozičné cesty šírenia RAL a ich dcérskych produktov vo vodnom prostredí, teda vplyv kúpania vo vode, do ktorej sú realizované výpuste, člnkovania v tejto vode, pobytu na nánosoch (pobyt na brehu), pobytu na pôde zavlažovanej vodou,

ingescie pitnej vody, ingescie rýb žijúcich v tejto vode, ingescie mäsa a mlieka zvierat napájaných vodou a ingescie poľnohospodárskych produktov zavlažovaných touto vodou. Vymedzenie zón, u ktorých sú tieto cesty ožiarenia uvažované je vyznačené v Tab. C.III.27 správy o hodnotení.

- ✓ Voda pitná. V rámci projektu uložiť riešiť zabezpečenie nových, záložných zdrojov a diaľkovodov pitnej vody pre obyvateľstvo dotknutých obcí a miest s kontaminovanými zdrojmi rádionuklidmi a pre potreby výstavby, prevádzky a vyradovania NJZ. Obec Madunice je dotknutou obcou aj z dôvodu vypúšťania kontaminovaných priemyselných vôd na jej území. V katastrálnom území obce sa nachádza vlastný zdroj pitnej vody, ktorým ako jediným je zásobované obyvateľstvo obce. Preto žiadame zabezpečiť v rámci opatrení zásobovanie pitnou vodou zo zdroja pitnej vody riešenej diaľkovým vodovodom. Bezpečnosť a budúcnosť obcí a miest, ich obyvateľov i stav areálu EBO vyžaduje spoľahlivé zásobovanie pitnou vodou. Pre storočie s vysokým nárastom priemerných teplôt a možnou stratou, obmedzením doterajších prameňov. Akúkoľvek mieru kontaminácie studní rádionuklidmi z jadrového zdroja zverejňovať ÚVZ SR vrátane stanoviska k jej používaniu najmä rizikovými skupinami obyvateľstva.
- ✓ Voda. Odpadová, priemyselná, ČOV. Nie je vypúšťaná, ako sa uvádza v Správe, do Drahovského kanála na rieke Váh kanálom Socoman, ale netesným (Žilkovce) potrubným zberačom Socoman s výpustným objektom v k. ú. Madunice. Spôsobuje kontamináciu studní (napr. Hlohovecko), sedimentov rieky a VD Kráľova. Neuvádza sa stav vodných živočíchov pôsobením teploty, kontaminácie, migrácie a vplyv na rybolov, konzumáciu, mieru rizika, prípadne obmedzene navrhnuté opatrenia. Rovnako sa neuvádza rozsah a dosah kontaminácie spodných vôd z netesností Socomanu na iné katastrofe. Vybudovanie nového potrubného zberača nie je zdôvodnené a nie je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou dotknutých obcí (Červeník, Madunice). Voda. Zrážková. Negatívny vplyv na život v území bude mať trvalé znižovanie slnečného svitu vodnými parami z chladiacej veže, zvýšenie vlhkosti ovzdušia a zrážkový spád pár spolu s dažďovými vodami, ktorých kvalita bude ovplyvnená výpustami plynov z ventilačných komínov. Je potrebné zbilancovať dôsledky tohto vplyvu na obyvateľstvo, zvlášť rizikové skupiny.

Vyjadrenie: V správe o hodnotení sa vodným zdrojom veľmi dôsledne a detailne venuje, a to vrátane pásiem hygienickej ochrany podzemných vôd v lokalitách v blízkosti obce Madunice. Venuje rozboru existujúcej kvality pitnej vody v okolí (vrátane obce Madunice), vývoju kvality vody (pitnej i úžitkovej) a ďalej i možnému vplyvu NJZ na zdroje pitnej vody. Predpokladaný vplyv NJZ nie je taký, aby obmedzoval použitie existujúcich vodných zdrojov. Požiadavka na realizáciu nových, záložných alebo diaľkových zdrojov pitnej vody preto nie je vo vzťahu k NJZ opodstatnená. V rámci monitorovacieho systému pre podzemné vody bolo ku koncu roku 2013 na výkon monitorovania využívaných 188 monitorovacích objektov. Obrázok C.II.11: znázorňuje umiestnenie monitorovacích objektov v lokalite JZ Bohunice. V rámci monitorovacieho systému pre podzemné priesakové a drenážne vody (kontrola stavu inžinierskych bariér) bolo ku koncu roku 2013 na výkon monitorovania využívaných 72 monitorovacích objektov (obr. Obr. C.II.12: Umiestnenie monitorovacích objektov v areáloch JZ Bohunice). Tabuľka C.II.9: udáva príslušnosť monitorovacích objektov k administratívnym územiam obcí.

Všetky existujúce prevádzky v lokalite EBO sú v súčasnosti zaradené do spoločného monitorovacieho programu "Monitorovací program radiačnej kontroly okolia JZ EBO". Súčasný monitorovací systém je plne funkčný a postačujúci aj do budúcnosti po uvedení NJZ do prevádzky. Napriek tomu sa odporúča v ďalších stupňoch projektovej prípravy kompletná kontrola monitorovacieho systému z hľadiska jeho spôsobilosti a prípadná obnova zariadenia v súvislosti s technickým dožívaním jestvujúceho systému.

V kapitole C.IV. správy o hodnotení sú uvedené odporúčania v rámci tých oblastí (vrátane podzemnej vody), ktoré boli navrhnuté pre zaistenie najvyššej úrovne bezpečnosti a pre vysporiadanie požiadaviek okolitých obcí. To sa týka aj zahrnutia studne HM-1 Madunice do monitorovacieho programu s tým, že sledovanými parametrami budú hladina podzemnej vody a objemová aktivita trícia, sledované s frekvenciou 1-krát za štvrtrok.

Pretože okrem historickej kontaminácie z areálu JE A1 trícium, ktorá v súčasnosti zasahuje iba do okrajových častí obce Jaslovské Bohunice a je dlhodobo sanovaná, neexistuje

významnejšia kontaminácia podzemných vôd v dôsledku prevádzky jadrových zariadení v lokalite a tento stav by mal byť zachovaný aj pre NJZ, neexistuje pre realizáciu vodovodu vecný dôvod. Výstavba NJZ nepredstavuje závažné riziko pre kontamináciu zdrojov pitnej vody. Lokalita EBO (vrátane územia Madunice) je jedna z najpodrobnejšie sledovaných oblastí, kde je kvalita pitnej vody zaistená pravidelným monitorovaním, vyhodnocovaním (a to nielen podzemnej vody, ale všetkých zložiek ŽP). Radiačná situácia v území VZ Hlohovec a využívaných vodných zdrojov (studní) v oblasti Leopoldova je priaznivá. Ako je zrejmé z pravidelného monitoringu, jedná sa o minimálne ovplyvnenie.

Informovanie verejnosti: Podľa požiadaviek vyhlášky ÚJD SR č. 430/2011 Z. z. je každý držiteľ povolenia na prevádzku a vyradovanie jadrových zariadení podľa č. 541/2004 Z. z. povinný vypracovať a zasielať na ÚJD SR štvrtročné a ročné hodnotenie bezpečnosti prevádzky. Tieto správy sú verejne dostupné na internetových stránkach prevádzkovateľov jednotlivých JZ (v prípade lokality Jaslovské Bohunice sa jedná o spoločnosti JAVYS <http://www.javys.sk/> a SE. <http://www.seas.sk/>). Prevádzkovateľ NJZ bude podľa zákona FZ ČSFR č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí povinný zverejňovať informácie o znečisťovaní ŽP a zároveň bude povinný neodkladne informovať verejnosť, ak by spôsobil vážne ohrozenie alebo poškodenie ŽP najmä v dôsledku prevádzkovej nehody (havárie), požiaru alebo dopravnej nehody. Po uvedení NJZ do prevádzky bude verejnosť pravidelne informovaná prostredníctvom webového sídla prevádzkovateľa NJZ v zmysle plnenia legislatívnych povinností informovať verejnosť a formou súhrnných správ o jadrovej bezpečnosti JZ, nakladaní s RAO a VJP a o výsledkoch monitorovania a sledovania JZ a stavu zložiek ŽP v okolí JZ.

K pripomienke, že sa jedná o storočie s vysokým nárastom priemerných teplôt a možnou stratou, obmedzením doterajších prameňov je nutné uviesť, že očakávaný vývoj hydrologickej situácie vo Váhu je v správe o hodnotení zohľadnený. Z výsledkov hodnotenia ďalej vyplýva, že zdroje pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou nie sú NJZ dotknuté.

Voda. Odpadová, priemyselná, ČOV: Potrubný zberač Socoman prislúcha k existujúcim zariadeniam v lokalite, NJZ bude vybavený samostatným potrubným zberačom. Popisovaná situácia sa teda nedotýka očakávaných vplyvov NJZ, ale existujúcej kvality podzemných vôd v dotknutom území resp. jej vývojových trendov. V správe o hodnotení je táto situácia veľmi podrobne popísaná a vyhodnotená (kapitola C.II.15.3.2.4. správy o hodnotení).

Výbudovanie nového potrubného zberača: V súčasnosti sa odvádzajú odpadové vody z EBO výsledným zberačom Socoman s kapacitou 497 l/s. Z bilancii vypúšťania maximálnych množstiev odpadových vôd pre NJZ v súčinnosti s ostatnými subjektmi EBO vyplýva, že kapacita súčasného zberača nebude postačovať. Preto je pre odvod odpadových vôd z NJZ navrhnutý nový zberač. V ÚPN regiónu TSK je výstavba NJZ zahrnutá do tohto plánu v horizonte rokov 2015 až 2035. Pre tento účel je v ÚPN rezervovaná plocha pre umiestnenie NJZ, zariadenie staveniska a napojenie na infraštruktúru. V ďalších etapách bude preto potrebné zosúladiť ÚPN na nižšej úrovni (tzn. ÚPN dotknutých obcí) s ÚPN regiónu TSK.

Voda. Zrážková: Tieto faktory sú v správe o hodnotení skúmané a dostatočne podrobne vyhodnotené.

- ✓ „Čerstvé“ jadrové palivo. Plánovaný podiel zvýšenia výroby elektrickej energie z jadra zvyšuje závislosť SR na dovoze energetických surovín a možnú nestabilitu v budúcnosti. Vláda a NR SR expresne posilnili kompetencie samospráv pri rozhodovaní o zákaze ťažby prírodného uránu v SR (banský zákon), čím sa úplný začiatok a koniec palivového cyklu vymyká z možnosti riešenia v SR a deklarovanej snahy o nezávislosť.

Vyjadrenie: Pre NJZ sa od dodávateľa požaduje dodávka technológie NJZ aj s dodávkou jadrového paliva, s prihliadnutím na možnosť diverzifikácie dodávateľa jadrového paliva. Pokiaľ dôjde k zmene dodávateľa paliva, bude palivo nakupované na svetovom trhu, kde viacero renomovaných dodávateľov ponúka dodávky paliva pre rôzne typy reaktorov. Jadrové palivo je v tomto smere bežná komodita a jeho nákup nie je závislý na ťažbe prírodného uránu v SR. Je pravda, že bez ťažby uránu na Slovensku rozvoj jadrovej energetiky formálne zvyšuje energetickú závislosť krajiny. Oproti plynu alebo rope pre jadrové palivo však nie sú potrebné kontinuálne dodávky. Postačuje jednorazová dodávka paliva raz za jeden alebo niekoľko rokov. Je možné sa palivom predzásobiť na niekoľko rokov dopredu. Jadrové palivo, pre rôzne typy reaktorov môže dodať viac dodávateľov. Vo

svete je bežný prístup výmeny dodávateľa paliva počas prevádzky blokov. Dôvodov môže byť viac – politické, komerčné, bezpečnostné, spoľahlivosť dodávok. To umožňuje efektívne riadiť riziko možnej závislosti na dodávateľoch a iných vonkajších vplyvoch.

Ťažba, spracovanie uránovej rudy a výroba paliva sa hodnotí v samostatných procesoch posudzovania podľa zákonov príslušnej krajiny.

- ✓ Doprava. Pripomienkovaný dokument neobsahuje a treba doplniť predpokladané zdroje surovín pre výstavbu, predpokladané rozhodujúce trasy pre nákladnú dopravu v súvislostiach, ani spôsob vyradovania NJZ, ktorý spochybňuje (viď poznámka - ak k tomu dôjde). Dopravou z výstavby bude postihnutých rad obcí a miest /Madunice - povolená lokalita na ťažbu štrku/, čo ohrozí budovy a zníži kvalitu života. Žiadame uložiť investorovi povinnosť zriadiť dočasné obchádzkové komunikácie mimo obytných zón pre nákladnú dopravu, zaviazat' s obnovou cestnej a inej poškodenej infraštruktúry obcí a miest, obmedziť tonáž nákladnej dopravy. V predstihu doriešiť a zrealizovať dopravné stavby od DI s obchvatom mesta Hlohovec v rámci pripravovanej rýchlostnej cesty smer Komárno.

Vyjadrenie: Podklady uvedené v správe o hodnotení boli pripravené v rámci podkladových štúdií. V správe o hodnotení je uvedené, že predpokladané dopravné trasy sú volené konzervatívne aby sa maximalizovali intenzity dopravy pre posúdenie vplyvu na hluk a ovzdušie v potenciálne najviac dotknutých obciach. To je všeobecnou súčasťou konzervatívnej metódy hodnotenia, ktorá zaručuje, že reálne vplyvy budú vždy nižšie ako bolo predpokladané v správe o hodnotení. Navrhovaná činnosť sa bude realizovať dodávateľsky. Predpokladané údaje o zdrojoch surovín a dopravných trasách bude možné upresniť až po výbere dodávateľa, ktorý v tejto etape prípravy nie je ešte známy.

- ✓ Potravinový reťazec. Doplniť konkrétne údaje z merania stavu potravinového reťazca z miestnej produkcie v oblasti ohrozenia podľa druhov, doby odobratia vzoriek /rok, jar - leto - jeseň/ viacročné krmoviny, mlieko, zelenina, ovocie, produkované mäso, lovná poľná zver ryby. Vyhodnotiť výsledky meraní, mieru rizika pre konzumáciu rizikovými skupinami, napr. deti.

Vyjadrenie: Požadované informácie sú uvedené v správe o hodnotení a sú podrobne rozvedené v Podkladovej štúdii č. p. 2.4 (v časti V.). Uvedené sú konkrétne údaje nielen z merania aktivity rádionuklidov v jednotlivých článkoch potravinového reťazca, ale i hodnoty charakterizujúce celkovú radiačnú situáciu v okolí komplexu JE a ostatných jadrových zariadení v danej lokalite.

Podstatné pre monitorovanie okolia JZ je, že ak sú reálne namerané hodnoty v jednotlivých zložkách ŽP v okolí JZ (v rámci experimentálnych chýb) na úrovni radiačného pozadia, to znamená, že vplyv prevádzky JZ v danej lokalite na svoje okolie je nevýznamný. To platí všeobecne i pre lokalitu Jaslovské Bohunice.

Radiačná situácia v okolí prevádzkovej JE alebo v okolí iného JZ je charakterizovaná aktivitou merateľných rádionuklidov vo vzorkách ŽP. Reálne namerané hodnoty v okolí EBO sú v rámci experimentálnych chýb na úrovni radiačného pozadia, čo znamená, že vplyv prevádzky JZ v danej lokalite na svoje okolie je nevýznamný.

- ✓ Stav ovzdušia vyhodnotiť vrátane budúceho príspevku z NJZ, určiť miesta merania, spôsob a množstvo prachových častíc, vplyv na dýchacie cesty obyvateľstva podľa skupín a miesta verejného športovania mimo a v budovách bez filtrácie vzduchu. Zaujať stanovisko k vplyvu a možným následkom k spôsobom, druhom športového zaťaženia detí, výkonnostného športu, prípadne k dĺžke prevádzky, času vyradovania všetkých jadrových zariadení v lokalite Jaslovské Bohunice v oblastiach ohrozenia, ktoré boli určované od roku 1972 doteraz.

Vyjadrenie: Stav ovzdušia je v správe o hodnotení uvedený vrátane budúceho príspevku z NJZ (kap. C.II.5.).

- ✓ Zdravie. Údaje a závery k vplyvu na zdravie a zdravotný stav obyvateľstva považujeme za nedôveryhodné. V SR bola zrušená pripravená základňa nukleárnej medicíny a podpora výskumu vplyvov ionizačného žiarenia na základné faktory života - voda, vzduch, potrava. Dokument vychádza tak ako pri každej jadrovej stavbe iba zo štatistických, nedostatočných údajov, ktoré nesledujú celoživotnú populáciu narodenú v oblastiach ohrozenia JZ. Evidentne sa znižuje kvalita imunitného systému detí

a zvyšuje úmrtnosť na nádorové ochorenia v území s vplyvom faktorov činnosti jadrových zariadení. Aj podľa iných štatistických ukazovateľov je táto úmrtnosť vyššia ako priemer na Slovensku. Uvedené nás oprávňuje konštatovať obsah Správy o hodnotení predloženej verejnosti pre činnosť Integrovaný sklad Jaslovské Bohunice. Zdravotný stav obyvateľstva vyvoláva vyššie náklady a zhoršuje pohodu, kvalitu života jednotlivcov i rodín.

Vyjadrenie: Kapitola C.II.11.2. správy o hodnotení bola spracovaná na základe všetkých na Slovensku dostupných databáz garantovaných štátom pomocou metodík, ktoré sú odporúčané cestou Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO). Bola použitá populačná epidemiológia, ktorá je založená na porovnávaní. Sleduje sa vývoj a stav celej populácie na základe známych demograficko - zdravotných indikátorov. Tie sa vypočítajú také, aké umožňuje zloženie zdrojových dát. Ako jedna populácia boli vzaté všetky dotknuté obce v okolí EBO, buď ako celok, alebo ako medzikružia podľa vzdialenosti od centra elektrárne. Výsledné hodnoty boli porovnávané medzi sebou a ďalej s podobnými dvoma kontrolnými oblasťami (s podobnou socio-ekonomickou, geografickou a demografickou situáciou, ale bez možného ovplyvnenia z prevádzky jadrových zariadení) a s celoslovenskými údajmi. Tento case – control postup je klasický pre podobné štúdie. Vylučuje sa lokálny vplyv od všeobecnej tendencie. Lokálny vplyv nenašli v negatívnych faktoroch. Našli niektoré pozitívne vplyvy.

- ✓ Správu o hodnotení vplyvov je potrebné doplniť o návrh zlepšujúcich a kompenzačných opatrení pre oblasť ekológie, zdravia, sociálneho zabezpečenia.

Vyjadrenie: Táto požiadavka vyplýva zo zákona č. 24/2006 Z. z. a tvorí zákonnú časť správy o hodnotení (kapitola C.IV. správy o hodnotení).

Vzhľadom na vznesené pripomienky k správe o hodnotení vplyvov na ŽP žiadame MŽP SR, aby navrhovateľovi uložilo správu dopracovať a opätovne zabezpečiť v súlade s ustanoveniami zákona č.24/2006 Z. z. verejné prerokovanie. Po oboznámení sa s obsahom predloženej Správy o hodnotení NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice a po uvedených pripomienkach Obec Madunice s navrhovanou činnosťou nesúhlasí.

Obec Radošovce (list č. : 224/2015 zo dňa 23. 10. 2015)

Oznámila zverejnenie správy o hodnotení od dňa 08. 09. 2015 do dňa 09. 10. 2015, kedy bol oznam zvesený z úradnej tabuľky obce. Oznam bol bez pripomienky občanov.

Mikroregión nad Holeškou (list zo 06. 10. 2015)

Oznámil, že na základe spoločných rokovaní Mikroregiónu nad Holeškou (obce **Rakovice, Borovce, Trebatice, Ostrov, Krakovany, Šterusy, Kočín-Lančár, Dolný Lopašov, Čhtelnica, Nižná, Dubovany, Veselé**), s ktorým sa nestotožňuje obec **Veľké Kostofany**, ktorá zaujíma v danej veci vlastné stanovisko a obce **Prašník**, vyjadrujú nesúhlas so stanoviskom ZMO Jaslovské Bohunice k environmentálnej správe o hodnotení stavby NJZ.

K správe o hodnotení predloží spoločenstvo obcí vlastné stanovisko. Súčasťou oznamu je aj prezenčná listina, podpísaná 14 mi účastníkmi zo zasadnutia výkonného výboru združenia právnických osôb Mikroregionu nad Holeškou, konaného dňa 06. 10. 2015, o 9,00 hod, v Rakovciach.

Mikroregión nad Holeškou (list bez čísla, zapísaný v Rakoviciach, zo dňa 07. 10. 2015)

Spoločné stanovisko obcí Mikroregiónu nad Holeškou, okrem obce Veľké Kostofany (v zastúpení obcí : **Rakovice, Borovce, Trebatice, Ostrov, Krakovany, Šterusy, Kočín-Lančár, Dolný Lopašov, Čhtelnica, Nižná, Dubovany, Veselé**) a obce **Prašník**, schválené dňa 06. 10. 2015 na zasadnutí Výkonného výboru Mikroregiónu nad Holeškou k environmentálnej správe projektu NJZ.

Stanovisko je predložené na základe spoločných rokovaní a obsahuje a definuje závažné pripomienky k predloženej správe, k spôsobu jej spracovania a oboznámenia obyvateľov regiónu ohrozeného prevádzkou jadrových zariadení o plánovanej výstavbe nového zdroja potenciálneho rizika v regióne, ktorý je už aj tak výrazne zaťažený.

Stanovisko definuje požiadavky samospráv dotknutého regiónu.

- ✓ Základná pripomienka

Zástupcovia obcí v lokalite ohrozenej prevádzkovou jadrových zariadení v lokalite Jaslovské Bohunice nesúhlasia s vymedzeným okruhom ohrozenia, ktorý nebol

stanovený na základe platnej legislatívy SR a žiadajú, aby bol okruh dotknutých obcí zhodný s pásmom ohrozenia Jadrovými zariadeniami v lokalite JB. Nariadením vlády SR bolo direktívne rozhodnuté, že v lokalite JB bude vybudovaný NJZ a na tomto základe bolo vylúčené spracovanie alternatívneho riešenia umiestnenia jadrového zariadenia v inej vhodnejšej a menej zaťaženejšej lokalite dôsledkami kumulovaného jadrového zamorenia a ohrozenia.

Vyjadrenie: V správe o hodnotení nie je okruh ohrozenia (presnejšie oblasť ohrozenia) stanovený. To bude predmetom iných konaní, mimo procesu posudzovania podľa zákona. V procese posudzovania vplyvov na ŽP nie je možné predvídať (a ani podmieňovať) v akom rozsahu bude oblasť ohrozenia pre NJZ vyhlásená. Vo správe o hodnotení uvedený rozsah oblasti ohrozenia vychádza zo všeobecných odporúčaní Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (IAEA) a slúži ako jeden z parametrov pre stanovenie rozsahu tzv. dotknutých obcí. Tento rozsah však nijako neobmedzuje rozsah hodnotených vplyvov. V správe o hodnotení sa teda sledujú vplyvy nielen v rámci dotknutých obcí, ale v rámci celého záujmového územia, tzn. v rámci maximálneho možného dosahu vplyvu NJZ, a to špecificky pre jednotlivé zložky ŽP prostredia. Nemožno teda prijať tvrdenie, že by akékoľvek územie bolo vylúčené pri posudzovaní vplyvov NJZ na ŽP.

Vo veci variantného riešenia pozri vyjadrenie k 1. pripomienke zo stanoviska obce Madunice.

Stanoviská k jednotlivým témam správy o hodnotení:

- ✓ V základných údajoch časti A.I.4 je uvedená JESS ako oprávnený zástupca navrhovateľa a v časti A.II.3. je uvedený ako užívateľ. Podľa nášho názoru je potrebné daný údaj opraviť alebo vysvetliť.

Vyjadrenie: Jadrová energetická spoločnosť, a.s. (JESS) je navrhovateľom podľa zákona – navrhovateľ je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má záujem realizovať navrhovanú činnosť alebo jej zmenu vyžadujúcu si povolenie“. JESS bude zároveň i užívateľom navrhovanej činnosti.

- ✓ C.X.1.1 Predmet činnosti - Vzhľadom na energetickú politiku EÚ znižovania spotreby elektrickej energie o 20 % môžeme predpokladať, že dopyt a spotreba el. energie poklesne. V dôvodoch je spomenuté: napr. „nereálne zabezpečenie dostatočnej dodávky el. energie z OZE“ toto tvrdenie je zavádzajúce vzhľadom na nedostatočnú podporu a nezáujem zo strany štátu o využívanie týchto zdrojov ako napr. geotermálna energia, tepelne čerpadlá, slnečné kolektory a pod.

Vyjadrenie: Podrobné zdôvodnenie potreby realizácie navrhovanej činnosti sú uvedené v kapitole A.II.6. správy o hodnotení.

- ✓ C.X.I.2 Umiestnenie - Vzhľadom na to, že bolo upustené od spracovania alternatívneho riešenia, spracovateľ jednostranne uprednostnil ekonomickú výhodosť lokality vo vzťahu k už vybudovanej infraštruktúre (spracovanie RAO) bez zohľadnenie kumulácie koncentrácie rádioaktívnych emisií a imisí, rádioaktívnych materiálov a RAO v lokalite. Vzhľadom na vysokú kapacitu linky na spracovanie RAO vybudovanej v bývalých areáloch EBO hrozí riziko ďalšieho dovozu RAO do tejto lokality (chyba dôsledné zhodnotenie možných kumulatívnych dôsledkov na región).

Vyjadrenie: Posúdenie kumulatívnych vplyvov všetkých zariadení na lokalite je jedným z hlavných cieľov a bodom záujmu pri posudzovaní vplyvov na ŽP (kapitola C.III. správy o hodnotení). Osobitná pozornosť je venovaná problematike vplyvov na obyvateľstvo a verejné zdravie, vrátane príslušných spolupôsobiacich (kumulatívnych a synergických) vplyvov navrhovanej činnosti spolu s ďalšími jestvujúcimi resp. pripravovanými činnosťami v lokalite.

- ✓ Umiestnenie NJZ vzhľadom k seizmicite sa javí ako sporné nakoľko lokalita Jaslovské Bohunice leží v oblasti s najčastejšou frekvenciou otrasov v SR o čom svedčí seizmické zodolnenie väčšiny objektov JE Bohunice realizovaných v minulosti.

Vyjadrenie: Seizmická lokalita je detailne riešená v kapitole C.II.2.4 správy o hodnotení. Je pravda, že seizmické riziko, vyjadrené úrovňou intenzity zemetrasenia, ktoré by sa mohlo v danej oblasti vyskytnúť, je v lokalite vyššie, ale nie je také aby vylučovalo umiestnenie jadrového zariadenia. Oblasť Dobrej Vody vzdialená od NJZ viac ako 12 km patrí medzi aktívne seizmické zóny na území Slovenska, preto bezpečnostné dôležité zariadenia NJZ, ale aj existujúcich jadrových zariadení musia vyhovieť lokálnym seizmickým charakteristikám

stanoveným s pravdepodobnosťou výskytu najmenej $1E-04$ za rok. Napriek vyšším nárokom na seizmickú odolnosť objektov a zariadení je umiestnenie NJZ technicky realizovateľné pri rešpektovaní štandardných bezpečnostných nárokov na jadrové zariadenie. Pre presné ohodnotenie seizmického rizika a stanovenie rozumnej miery konzervativizmu bude potrebné ďalšie skúmanie, hlavne v etape keď bude známy konkrétny projekt, objektová zostava a ďalšie podrobnosti. Výskum zameraný na Dobrovodskú zdrojovú zónu prebieha už v súčasnosti.

- ✓ C.X.2.1 Vstupy - Štúdia v časti „Vstupy“ presnejšie v odstavci Prevádzkový a ďalší materiál označuje množstvá použitého materiálu termínom „stovky t/rok“, ktoré sú však už definované v časti výstupy na 1320 t/rok. V časti neaktívne odpady, nie je definované miesto, kde budú tieto odpady uložené a akým spôsobom sa toto prejaví na ekologickom zaťažení oblasti.

Vyjadrenie: Podľa prílohy č. 11 zákona sú v časti Vstupy – suroviny – popisované suroviny potrebné pre prevádzku navrhovanej činnosti. V časti Výstupy – Odpady sú popisované celkové množstvá a štruktúra odpadov, ktoré vzniknú z prevádzky navrhovanej činnosti. Jedná sa napríklad aj o odpady z obalových materiálov, bežný komunálny odpad, biologicky rozložiteľný kuchynský odpad apod. K tomu môžu časom pristúpiť aj stavebné odpady z opráv, rekonštrukcie objektov NJZ. Tieto druhy odpadov a ich množstvo nie sú zahrnuté do surovín v časti Vstupy. Spôsob nakladania so vzniknutými neaktívnymi odpadmi (kategória „O“ a „N“) počas prevádzky NJZ sa musí riadiť v tom čase platnou legislatívou na úseku odpadového hospodárstva. V súčasnosti nie je známe aké predpisy budú platiť na úseku odpadového hospodárstva v roku 2027 avšak je predpoklad, že hlavné princípy a hierarchia odpadového hospodárstva bude zachovaná. Pokiaľ ide o vplyvy jednotlivých zariadení na zber, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov na ŽP (ekologické zaťaženie oblasti), tie sú riešené v rámci postupov pri povoľovaní a kontrole ich prevádzky. Odpady z NJZ nie sú v tomto ohľade ani kvantitatívne, ani kvalitatívne významné a nevymykajú sa bežným druhom odpadov prijímaným v uvedených zariadeniach. V tomto ohľade teda nemožno očakávať významné negatívne vplyvy na kvalitu prostredia.

- ✓ C.X.2.2 Výstupy - V časti emisie do ovzdušia je emisiou aj jadrové znečistenie a to nie je do tohto odseku zaradené. Správa konštatuje v časti výstupy, do ovzdušia bude uvoľňovaný uhlík C14 a trícium H3, ktoré nie je možné účinne zachytávať na filtroch a dovoľí si konštatovať, že toto nepredstavuje nebezpečenstvo pre ŽP. Domnievame sa, že práve toto je nebezpečné pre obyvateľstvo v lokalite. V spojitosti s kumuláciou vplyvov a ohrozenia obyvateľstva, je potrebné prehodnocovať aj tieto parametre.

Vyjadrenie: Podrobnejšie údaje sú uvedené v kapitole B.II. Údaje o výstupoch. Kapitola C.X.2.2. je súčasťou stručného netechnického záverečného zhrnutia. Tieto látky (vymenované vzácne plyny, C-14 i H-3) sú v budúcich kumulatívnych výpustiach z NJZ a výpustiach z existujúcich jadrových zariadeniach uvažované, a je aj vyčíslený ich pomerný vplyv. Aj v súhrne s ostatnými vypúšťanými látkami z NJZ, ako aj s látkami z existujúcich zariadení sa jedná o výpuste, ktoré zodpovedajú najvyššej individuálnej dávke na úrovni do 2 μSv , teda hlboko pod všetkými limitmi a dávky cca 1000 krát menšie než činí prirodzené pozadie bez uvažovania akéhokoľvek jadrového zariadenia v lokalite.

- ✓ RAO a ich koncentrácia v riešenej lokalite - Správa hovorí o tom že množstvo pevných RAO by malo byť jedno až dvojnásobnom objeme voči objemu tekutých odpadov. Okrem odpadov z výroby vzniknú RAO aj z prevádzky a tieto budú tak isto uložené v povrchom úložisku. To znamená extrémne zaťaženie lokality, ktoré predurčuje k maximálne rizikovým lokalitám vo vzťahu ku všetkým posudzovaným oblastiam života v regióne.

Vyjadrenie: Informácia, že „množstvo pevných RAO by malo byť o jedno až dvojnásobnom objeme voči objemu tekutých odpadov“ je v správe o hodnotení uvedené v kapitole B.II.5. Pri kvalitatívnom popise, o aké druhy RAO pôjde pri prevádzke NJZ, je uvedená veta: “Čo sa týka typov odpadov, podľa údajov dodávateľov by objem pevných RAO mal byť rovnaký až dvojnásobný voči objemu spevnených kvapalných RAO”. Z tejto vety nevyplýva žiadna interpretácia tejto vety smerom k úvahám o jadrovej bezpečnosti či riziku, veta iba konštatuje aký je predpokladaný pomer pevných a spevnených kvapalných odpadov. V časti B.II.5 je uvedená obálková (konzervatívne najhoršia možná) hodnota celkového objemu pevných a spevnených kvapalných RAO, ktoré budú vznikať v NJZ, ako $125\text{m}^3/\text{rok}$. Potom sú tam

uvedené množstvá RAO, ktoré v súčasnosti vznikajú pri prevádzke JE V2 a ďalej sú uvedené ďalšie zdroje RAO v lokalite: vyradované JE A1 a JE V1. Väčšina prevádzkových RAO je po spracovaní a úprave odtransportovaná do RÚ v Mochovciach. V správe o hodnotení je uvedený celý rad argumentov a dôkazov, že potreba nakladania s RAO pochádzajúcimi z existujúcich či pripravovaných jadrových zariadení v Jaslovských Bohuniciach, vrátane prírastku zmienených 125 m³/rok z NJZ v rokoch 2029-2089, bude mať prakticky nulový vplyv na ŽP dotknutých obcí, teda i Mikroregiónu nad Holeškou."

- ✓ Uvádza sa, že z technológií sú a budú vypúšťané tekuté odpady s obsahom trícia že „pri dodržaní diskontinuálneho vypúšťania neovplyvnia výpuste radiačnú situáciu". Toto konštatovanie však neovplyvní množstvo odpadov a ich možný kumulatívny dopad na obyvateľstvo a na ŽP. Ako a kto zabezpečí aby vypúšťanie nebolo kontinuálne?

Vyjadrenie: Z technológií NJZ nebudú vypúšťané tekuté odpady s obsahom trícia, ale odpadové vody s obsahom trícia v množstve, ktoré bude zodpovedať povoleným limitom. Veta obsiahnutá v pripomienke ako citácia „pri dodržaní diskontinuálneho vypúšťania neovplyvnia výpuste radiačnú situáciu" v texte správy o hodnotení uvedená nie je. Pre vysvetlenie možno uviesť, že sa jedná o problematiku infiltrácie trícia do podzemných vôd v okolí Drahovského kanálu a že to nijako nesúvisí s problematikou trícia v rieke Váh. Z analýz vykonaných v správe o hodnotení (kap. C.III.16.3.2.) vyplynulo, že aby mohla byť zachovaná súčasná priaznivá situácia koncentrácií trícia v podzemných vodách vodného zdroja Hlohovec je potrebné vypúšťať odpadové vody z NJZ, JE V2 a ostatných zariadení do Drahovského kanálu diskontinuálne a zamedziť situáciám, kedy by tieto vody vypúšťali súčasne všetci prevádzkovatelia, k čomu v minulosti dochádzalo a bol zaznamenaný určitý nárast (podlimitný) koncentrácií trícia vo VZ Hlohovec, čo predstavuje nežiaduci stav. Po nastavení koordinácie vypúšťaní odpadových vôd jednotlivých prevádzkovateľov (SE a JAVYS) sa situácia zlepšila a hodnoty trícia sa vrátili zo zaznamenaných maxím cez 30 Bq/l späť k hodnotám okolo 10 Bq/l (smerná hodnota koncentrácií trícia v pitnej vode, kedy je potrebné analyzovať príčiny a následky je 100 Bq/l). V tejto súvislosti bolo v správe o hodnotení navrhnuté aj opatrenie, ktoré rieši kto a kedy zabezpečí, aby vypúšťanie nebolo zo všetkých zariadení v lokalite kontinuálne (kap. C.IV.4.) správy o hodnotení. V rámci predprojektovej prípravy NJZ bude v rámci samostatnej štúdie navrhnutá optimalizácia systému vypúšťania a na jej základe bude uzavretá dohoda s prevádzkovateľmi ostatných jadrových zariadení. Tá bude implementovaná do technickej infraštruktúry a prevádzkových predpisov NJZ a ostatných JZ v lokalite". Toto opatrenie neovplyvní celkové množstvo trícia, ktoré sa spolu s odpadovými vodami dostane do konečného recipientu – rieky Váh a kumulatívne vplyvy týchto vypustí sú v správe o hodnotení vyhodnotené a sú hlboko podlimitné.

- ✓ C.X.3 Údaje o stave na ŽP v dotknutom území - Spracovateľ správy o hodnotení konštatuje, že rozsah významných vplyvov neprekročí rozsah katastrálnych území dotknutých obcí. Okruh dotknutých obcí a riešený polomer ohrozenia stanovený navrhovateľom na 5 km považujeme za nedostatočný pre posudzovanie vplyvov na ŽP tak špecifickej oblasti ako je jadrová energetika so všetkými dôsledkami a rizikami svojej činnosti. Najväčším dôvodom pre veľmi dôsledné posudzovanie vplyvov sú fatálne dôsledky jadrovej havárie či zamorenia. Z praxe prevádzkovania jadrových zdrojov vidíme, že aj pri maximálnej snahe o zamedzenie havárie či mimoriadnej udalosti sú dôsledky pre región dlhotrvajúce a prakticky neodstrániteľné. Pri takej hustote obývanosti ako má riešený región JE budú tieto následky vyjadrené počtom dotknutých osôb ešte výraznejšie.

Vyjadrenie: V kapitole C.X. správy o hodnotení je v časti C.X.3. uvedené, že „ako vyplýva z hodnotení, vykonaných v príslušných kapitolách tejto správy, rozsah významných vplyvov neprekročí rozsah katastrálnych území dotknutých obcí". Jedná sa teda o informáciu ku ktorej spracovateľ správy o hodnotení dospel na základe vyhodnotení jednotlivých vplyvov a nejedná sa o postulát, s ktorým by spracovateľ pracoval ako s východiskovým predpokladom. Pri stanovení zoznamu dotknutých obcí postupoval spracovateľ správy o hodnotení tak, že za dotknuté obce sú považované tie obce, na území ktorých sa má navrhovaná činnosť realizovať, to znamená na území ktorých sa fyzicky nachádzajú všetky súčasti navrhovanej činnosti, teda plocha pre umiestnenie a výstavbu NJZ a koridory súvisiacej infraštruktúry, vrátane ich bezprostredného okolia. Ďalej sú za dotknuté

považované tie obce, ktoré by mohli byť dotknuté vyhlásenou oblasťou ohrozenia (zónou havarijného plánovania). Tá síce nie je v súčasnej dobe pre NJZ stanovená (bude stanovená v rámci následných konaní, mimo procesu EIA), ale podľa bezpečnostných návodov IAEA (IAEA Safety Guide No. GS-G-2.1 Arrangements for Preparedness for a Nuclear or Radiological Emergency je pre reaktory s výkonom >1000 MW doporučený polomer oblasti ohrozenia v rozsahu 3 až 5 kilometrov. Konzervatívne sú teda za dotknuté považované územia obcí do vzdialenosti 5 km od hranice plochy pre umiestnenie NJZ (tzn. maximálnu hodnotu podľa legislatívnych dokumentov). Za dotknuté sú považované tie obce, ktoré by mohli byť dotknuté významnými vplyvmi navrhovanej činnosti. Pozri tiež vyjadrenie k Pripomienke obce Madunice.

- ✓ V časti C.III.8.1.5 spracovateľ udáva „lokalita EBO v minulosti bola vyčlenená ako plocha s hospodársky energetickým využitím ostatné aktivity v dotknutom území sú limitované práve týmto prioritizovaným krajiným potenciálom. Potenciál bývania, rekreácie, ochrana prírody a mnohé iné sú teda v kontaktnom priestore s JZ sekundárne.“ V tejto časti je postavený obyvateľ regiónu, samospráva, príroda, poľnohospodárstvo len do polohy nežiaduceho faktora pri presadzovaní rozvoja „čistej energetiky“. Takisto v tejto časti spracovateľ hodnotí rozvoj rekreačných aktivít ako negatívny vplyv na možnosť rozmnožovania chráneného druhu sokola rároha.

Vyjadrenie: Hodnotenie uvedené v kapitole C.III.8.1.5. sa týka plochy pre umiestnenie NJZ a jej najbližšieho okolia. Účelom je vyhodnotiť či vybudovanie NJZ v tomto priestore nepovedie k nežiaducim vplyvom na možné rekreačné využívanie územia a k obmedzeniu prístupnosti krajiny. Výsledok hodnotenia, uvedený v správe o hodnotení, je v tomto ohľade takýto: "NJZ bude umiestnený do priestoru nadväzujúceho na existujúci areál jadrových zariadení Jaslovské Bohunice (EBO), teda do územia intenzívne využívaného pre priemyselnú činnosť. Tým sa významným spôsobom nezmení existujúce usporiadanie územia, dané koexistenciou priemyselnej, poľnohospodárskej, obytnej a prírodnej funkcie." Rekreácia je typ činnosti, ktorá býva štandardne na konkrétnych plochách v rámci územného plánovania v základnej štruktúre odporúčaná, podmienenčne odporúčaná alebo neodporúčaná, a to v závislosti od potenciálových možností a rozvojových priorít územia. V Správe o hodnotení je uvedené, že lokalita pre umiestnenie NJZ bola už v minulosti vyčlenená ako plocha s hospodársko-energetickým využitím. Vzhľadom na málo členitý reliéf a klimatické podmienky je krajina v okolí súčasného areálu EBO využívaná prevažne poľnohospodársky. Ide o veľkoblukové hospodárenie potláčajúce atraktivnosť územia z hľadiska rekreačného využívania. Hodnotená krajina je z pohľadu pohybu človeka v nej a z hľadiska výhľadov (vzhľadom na malú modeláciu reliéfu a malé zastúpenie vegetačných prvkov ako aj iných prvkov plniacich kryciu funkciu) prístupná. Táto skutočnosť však nemá podstatný význam pre rozvoj rekreácie a oddychových zón v otvorenej poľnohospodárskej krajine.

- ✓ Spracovateľ v časti C.III.9.4. oproti negatívne vplyvu rekreačných aktivít stavia priebeh výstavby ako bezvýznamný - citácia: „Podobne sa počas stavebných prác nepredpokladá ani rušenie druhu na hniezdiskách. „Nížinné“ populácie sokola rároha sú prispôsobivé na ľudskú prítomnosť a nevadí im ani automobilová doprava, hluk zvýšený pohyb osôb.“ /Poznámka — posudok na objednávku/.

Vyjadrenie: Predmet ochrany CHVÚ Špačinsko-nížnianske polia, ktorým je sokol rároh, je citlivejší len na priame vyrušovanie (pohyb ľudí alebo dopravných prostriedkov, lesohospodárske práce do 100 m od hniezda) v období párenia, kladenia a inkubácie vajíec, ktoré prebieha od marca do apríla. To však v prípade predmetnej činnosti nenastáva. Hranica CHVÚ Špačinsko-nížnianske polia, ktoré je územím pre hniezdenie sokola rároha, prechádza vo vzdialenosti cca 100 m severne od navrhovanej plochy zariadenia staveniska NJZ, cca 250 m od plochy hlavného staveniska NJZ a cca 1000 m od navrhovanej lokalizácie chladiacej veže. Rušenie živočíchov a zhoršenie ich životných podmienok počas stavebných prác možno vzhľadom na charakter a rozsah týchto prác ako i druhové zastúpenie v území (prevažne antropofilné druhy viazané na človeka a jeho hospodársku činnosť) pokladať za menej významné. Väčšina druhov je habituovaná (navyknutá) na človeka a jeho aktivity vrátane automobilovej dopravy, hluku a pohybu osôb, takže zvýšená stavebná činnosť by nemala výraznejšie ovplyvniť ich výskyt v širšom okolí stavby. Počas výstavby NJZ sa

nepredpokladajú žiadne vplyvy na hniezdne lokality a biotop sokola rároha v CHVÚ. Tieto sú dostatočne vzdialené od predmetnej stavby a činnosti, takže nedôjde k dotknutiu ich kvality zvýšenou prašnosťou, výfukovými plynmi. Dočasné stavebné plochy (stavebné dvory, sklady) ako i samotná stavba nebudú predstavovať ani žiadne obmedzenie potravných možností druhu mimo CHVÚ, nakoľko sa tu nachádza dostatok ďalších podobných plôch. V Správe nie je uvedené, že rekreácia v území má negatívny vplyv na chránené vtáčie územie, iba, že rozvoj týchto aktivít je vzhľadom k územiu obmedzenému podmienkami prežitia a rozmnožovania chráneného druhu do istej miery limitujúce. /Poznámka — posudok na objednávku/ - Na spracovaní správy o hodnotení sa podieľal široký tím odborníkov, pre každú oblasť hodnotenia – vrátane biologického prieskumu a hodnotenia a boli vybrané renomované slovenské organizácie a špecialisti a experti vo svojich odboroch.

✓ C.X. 4.1 - Spracovateľ správy v časti vplyvy na obyvateľstvo zverejňuje štatistiky a porovnania s údajmi o mortalite a ako referenčné údaje využíva dve skupiny, ktoré nemajú jasne zadefinovaný status a parametre vyhodnotenia týchto citlivých informácií čo sa javí ako tendenčné a bagatelizujúce. Vplyv na zdravie obyvateľov je zrejmý nie len z prevádzky, ale aj z procesu samotnej výstavby, kde prístupové komunikácie prechádzajú centrami viacerých obcí a nielen tých, ktoré boli označené ako dotknuté vo vzťahu k prevádzke. Navyše hlavná trasa nástupu pracovníkov do zamestnania prechádza cez obec Špačince, ktoré v tomto zmysle budú zaťažené vplyvmi z prevádzky NJZ.

V stati C.X.4.1. - tak isto spracovateľ udáva, že výsledky verejnej mienky sú pozitívne čo sa týka bezpečnosti prevádzky. V celej správe však nenájdeme vplyv existencie EBO a NJZ na majetok obyvateľov, konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, cenu pôdy a nehnuteľností, na rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky. V záverečnom odstavci spracovateľ konštatuje, že realizácia projektu bude mať významný pozitívny dopad z hľadiska lokálnej, regionálnej a národnej ekonomiky a zamestnanosti.

Vyjadrenie: Uvedené vplyvy sú vyhodnotené v časti C.III.1.3. správy o hodnotení. Pre porovnanie, či zistený stav v rámci jednotlivých indikátorov zdravia (správa o hodnotení predstavuje 27 indikátorov zdravia – ako pôrodnosť, úmrtnosť a ďalšie) je dobrý alebo zlý, sa berie do úvahy vývoj v čase pre daný indikátor v danej oblasti. Pretože samotný trend sám o sebe nie je indikatívny pre vyhodnotenie vplyvu jadrového zariadenia, bolo vyhotovené porovnanie so stavom príslušného indikátora na podobne veľkom území s podobnou populáciou, klimatickými a ekonomickými podmienkami. Vytvorili sa dve kontrolné skupiny obcí spoľahlivo mimo 30-km pásmo JE (mimo oblasť dosahu JE Jaslovské Bohunice ale i Mochovce), ale pomerne blízko, aby boli čo najviac zachované podmienky podobnosti pomerov. Ak sú výsledky analýz podobné, oblasť okolo EBO nie je iná, ako vzdialenejšie územie. Ak nie je iná, možno usúdiť pre daný indikátor, že vplyv JE nepôsobí ťažkosť fyzické či psychické.

NJZ bude zachovávať a rozvíjať ekonomické príležitosti v území, bez toho, aby významne ovplyvňoval kvalitu okolitého prostredia. Z troch pilierov trvalo udržateľného rozvoja (ekonomický, sociálny, ekologický) podporuje NJZ piliere ekonomické a sociálne, bez toho, aby významne ovplyvňoval piliere ekologický. Pretože cena nehnuteľností je viazaná najmä na ekonomické a sociálne faktory (s možnou výnimkou špecifických oblastí atraktívneho prírodného charakteru, napr. horských oblastí, čo však nie je prípad predmetného územia), možno očakávať skôr pozitívny vplyv NJZ na ceny nehnuteľností.

Pre obce „Mikroregiónu nad Holeškou“ je výstavba NJZ akceptovateľná za splnenia nasledujúcich podmienok:

➤ Okruh ohrozenia obcí bude totožný s pásmami ohrozenia JE V2 a budúceho NJZ a obce sa stanú dotknutými obcami v procesoch povoľovania výstavby;

Vyjadrenie: Oblasť ohrozenia stanovuje ÚJD SR v konaní podľa atómového zákona. V procese posudzovania vplyvov nie možno k tejto problematike zaujať záväzné stanovisko. V správe o hodnotení je v časti C.IV.4. uvedené nasledujúce opatrenie: Pre NJZ bude treba spracovať výpočtové analýzy na stanovenie novej (alebo potvrdenie existujúcej) veľkosti oblasti ohrozenia (21 km okruh pre JE V2).

➤ Nebude sa účelovo meniť legislatíva v neprospech obcí;

Vyjadrenie: Požiadavka nesúvisí s posudzovaním vplyvov NJZ na ŽP podľa zákona.

- So zámerom výstavby a dôsledkami prevádzky NJZ bude dôslednejšie oboznámené všetko obyvateľstvo regiónu náležitou formou;

Vyjadrenie: V tomto zmysle sú aj v správe o hodnotení v časti C.IV.4.navrhnuté adekvátne opatrenia.

- Daň za prevádzku jadrového zariadenia bude aplikovaná aj na NJZ v rozsahu pásom ohrozenia (21 km) v zmysle doteraz platnej legislatívy;

Vyjadrenie: Požiadavka nesúvisí s posudzovaním vplyvov NJZ na ŽP podľa zákona.

- Preprava materiálov počas výstavby bude realizovaná, pokiaľ bude možné, mimo zastavané územie resp. výstavbou účelových komunikácií;
- Do realizačného projektu budú zahrnuté náklady na opravu poškodených komunikácií;

Vyjadrenie: Pre skvalitnenie a zvýšenie bezpečnosti dopravy bude pred výstavbou NJZ popísaný a diagnostikovaný stav dotknutej komunikačnej siete. Pokiaľ to bude nutné, bude realizovaná úprava vozoviek a objektov cestnej siete tak, aby výstavbou nedošlo k ich degradácii. Po ukončení výstavby budú komunikácie dotknuté výstavbou opravené. Presný rozsah opráv bude vychádzať z diagnostiky a prieskumu, realizovaného pred výstavbou NJZ. Požiadavka je súčasťou navrhovaných opatrení z procesu posudzovania.

- financie na dostavanie potrebnej infraštruktúry v dotknutých obciach budú poskytnuté v rámci pomoci ohrozenému regiónu;
- Finančné prostriedky na protihlukové okná resp. protihlukové zábrany musia byť poskytnuté ako súčasť prípravných prác;
- Financie na výstavbu cykloturistických trás a športovísk pre obyvateľov ohrozeného regiónu v okruhu o polomere 21 km budú poskytnuté ako súčasť vyváženej rozvoja a eliminácie negatívnych vplyvov na región.

Vyjadrenie: Požiadavka nesúvisí s posudzovaním vplyvov NJZ na ŽP podľa zákona. V rámci posudzovania neboli identifikované také vplyvy ktoré by mali byť kompenzované finančnými nástrojmi. Podpora regiónu je vecou budúceho investora. Navrhujeme teda tieto otázky riešiť dohodou s budúcim investorom (je možné si napr. dohodnúť spôsob účasti a participácie na rôznych projektoch, ktoré podporia región, obyvateľov, zlepšia infraštruktúru a podobne).

- Obce Mikroregiónu nad Holeškou a Obec Prašník žiadajú prepracovať správu o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti NJZ na ŽP a jej opakované prerokovanie vo všetkých dotknutých obciach.

Vyjadrenie: Na základe pripomienok k správe o hodnotení a požiadavky MŽP SR vypracoval navrhovateľ doplňujúce informácie k správe o hodnotení, ktoré boli listom č. 2015/592 zo dňa 05. 11. 2015 zaslané MŽP SR. Stručné znenie doplňujúcich odpovedí je uvedené vo vyjadreniach k jednotlivým pripomienkam.

Združenie miest a obcí, región JE Jaslovské (ZMO), (list č. 44/2015 zo dňa 28. 09. 2015)
Konštatuje, na základe dôkladnej analýzy správy o hodnotení, že počas výstavby a prevádzky NJZ sa nepreukázala možnosť chemickej kontaminácie ovzdušia, vody a pôdy, ktorá by predstavovala riziko pre verejné zdravie. Zvýšené hodnoty jemných prachových častíc v ovzduší v súčasnosti sú pravdepodobne spôsobené poľnohospodárskou činnosťou.

Z hľadiska fyzikálnych faktorov bude výstavba a prevádzka zdrojom hluku, ktorý však nebude prekračovať prípustné hodnoty. Problémom je v súčasnosti vysoké pozadie dopravného hluku v dotknutých obciach.

Analýza možných vplyvov ionizujúceho žiarenia ani za predpokladu najvyšších možných ročných a celoživotných hodnôt (pri prakticky nereálnej maximálnej expozícii) nepreukázala zdravotné rizika.

Psychologické vplyvy sa v danej lokalite nepredpokladajú negatívne, sociologické vplyvy sa javia ako pozitívne.

Zhodnotením zdravotných rizík a vplyvov na zdravie obyvateľov v okolí NJZ počas jeho prípravy, výstavby a prevádzky (pri započítaní kumulatívneho efektu) nebol zistený vplyv na verejné zdravie ani neprípustné negatívne ovplyvnenie obytného prostredia v príľahlom obytnom území.

Vzhľadom na rozsah a environmentálnu závažnosť navrhovanej činnosti odporúčajú:

- Počas prípravy a výstavby NJZ vykonávať opatrenia proti zvýšeniu záťaže ovzdušia prachovými časticami.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavka je súčasťou opatrení z procesu posudzovania.

- Počas výstavby riešiť prístupové cesty s minimalizovaním dopadu dopravy na obytnú zástavbu (hluk, znečisťovanie ovzdušia).
- Komunikovať s dotknutými obcami a obyvateľmi v okolí prevádzky počas prípravy výstavby i počas prevádzky NJZ, poskytovať informácie o ovplyvňovaní ŽP, operatívne reagovať na podnety a dotazy.
- Monitorovať a pravidelne vyhodnocovať úmrtnosť na nádorové ochorenia u obyvateľov dotknutých obcí.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavky sú súčasťou opatrení z procesu posudzovania.

Z hľadiska súčasného stavu prostredia nezávisle na realizáciu NJZ sa javí ako potrebné:

- Zvážiť riešenie protihlukovej ochrany obytnej zástavby okolitých obcí pred dopravným hlukom v súčasnosti (obchvaty, bariéry, výsadba zelene v obciach s výhľadom na NJZ, úprava povrchov vozoviek, protihlukové okna a pod.), bez vzťahu k realizácii NJZ.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavka je súčasťou opatrení z procesu posudzovania.

- Preveriť a sledovať koncentrácie jemných prachových častíc, najmä PM_{2.5}, v prípade potreby analyzovať príčiny zvýšených koncentrácií a navrhovať opatrenia.

Vyjadrenie: Potreba požadovaného preverovania a sledovania nevyplynula z posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na ŽP. Uvedenú v požiadavke v prípade potreby uloží povolujujúci orgán.

Zásadné pripomienky

- Požadujú aby v oblasti ohrozenia boli nainštalované meracie zariadenia, ktoré budú monitorovať ovzdušie a v prípade kontaminácie RAL, bude toto zariadenie vydávať zvukový signál ako upozornenie občanov žijúcich v blízkosti zariadenia a bude spolupracovať so systémom VARVYR, ktorý je v súčasnosti prevádzkovaný. Žiadajú raz ročne vykonať kontrolu vody v studni v každej obci v oblasti ohrozenia na prítomnosť rádioaktívnych prvkov.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavky sú súčasťou opatrení z procesu posudzovania.

- Pri použití moderného a výkonného jadrového zdroja nesmie byť jediným kritériom inštalovaný elektrický výkon. Ako jediné kritérium požadujú bezpečnosť jadrového zdroja. Výroba elektrickej energie a jej množstvo nesmie byť prvoradá. Jadrová bezpečnosť a ekológia musia byť nadradené nad akékoľvek finančné záujmy majiteľa a prevádzkovateľa.

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavka vyplýva priamo z atómového zákona, ustanovenia ktorého sú pre navrhovateľa záväzné.

V prípade akceptovania uvedených odporúčaní nemajú k správe o hodnotení „NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice“ iné pripomienky.

Slovenská agentúra životného prostredia (list č. SEN-0609-2015 a CZA 8264/2015 zo dňa 05. 10. 2015)

Uvádza pripomienky, požiadavky a odporúčania:

Upozorňuje, že z hľadiska zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov na základe množstiev nebezpečných látok, ktoré sú rovné alebo väčšie ako prahové množstvá uvedené v prílohe Č. 1 k uvedenému zákonu, je prevádzkovateľ povinný predložiť oznámenie (§ 5) okresnému úradu v sídle kraja v primeranom období pred začiatkom výstavby, pred jeho uvedením do prevádzky alebo pred zmenami vedúcimi k zmene zoznamu nebezpečných látok prítomných v podniku ako i splniť si ďalšie povinnosti uvedené v § 4 (2), resp. i § 4 (3) ak ide o podnik kategórie B vyššie uvedeného zákona.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Odporúča na str. 393, 399, 409, a 455 opraviť názov zákona, ktorý má byť „zákona č.128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.

Vyjadrenie: Formálna pripomienka.

Súhlasí s realizáciou posudzovanej činnosti NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice za

dôsledného dodržania všetkých eliminačných opatrení opísaných v správe o hodnotení s dôrazom na realizovanie navrhnutého monitoringu.

Vyjadrenie: Berie sa na vedomie.

Odporúča, aby vplyvy na životné prostredie a zdravie ľudí, pri ukončení prevádzky navrhovanej činnosti a pri jej vyradovaní (po cca 60 rokoch prevádzky), boli predmetom samostatného procesu posudzovania vplyvov na ŽP.

Vyjadrenie: Po ukončení prevádzky navrhovanej činnosti sa bude postupovať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré budú účinné v čase ukončenia prevádzky.

Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Odštepny závod Piešťany (list zn. CZ 24008/210/2015 zo dňa 18. 09. 2015)

Ako správca vodných tokov k predloženej správe o hodnotení nemá pripomienky.

Požaduje pri nakladaní s vodami na výrobné účely zákon NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon), a v prípade vypúšťania odpadových vôd z navrhovanej činnosti a ich čistenia zabezpečiť súlad s NV SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa stanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

Slovenské elektrárne, a. s. (list č. SE/2015/072407 zo dňa 15. 10. 2015)

Zaslali pripomienky:

- ✓ Zosúladiť zákonnú legislatívu o odpadoch (v texte sa používa súčasný zákon č. 223/2001 Z. z., ale aj zákon č. 79/2015 Z. z., ktorý bude účinný až 01. 01. 2016).
- ✓ Rozhodnutia orgánov štátnej správy, ktoré sú uvádzané pre SE-EBO, sú od 24. 06. 2015 neplatné, je ich potrebné aktualizovať:
 - Povolenie na odber povrchových vôd na priemyselné účely, č. rozhodnutia OU-TT-OSZP2-2015/012434/GI z 24. 6. 2015
 - Povolenie na vypúšťanie odpadových vôd do vodného toku Váh a vôd z povrchového odtoku do vodného toku Dudvák, č. rozhodnutia OU-TT-OSZP2-2015/016707/GI zo dňa 24. 6. 2015.
- ✓ V texte sa uvádza pojem „vybraná nebezpečná látka“ – nahradiť ho pojmom „nebezpečná látka“, pretože v zákone č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa uvedený pojem už nenachádza.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

- ✓ Zaradenie NJZ do kategórie A podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o ZPH môže ovplyvniť zaradenie existujúceho JZ v lokalite (v súčasnosti kategória „A“) do kategórie „B“. Správa vôbec nezohľadňuje „domino efekt“ podľa zákona č. 128/2015 Z. z.

Vyjadrenie: NJZ bude zaradený do príslušnej kategórie podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov a bude to predmetom riešenia v rámci ďalšej prípravy.

EEenergie, s.r.o., Liptovský Mikuláš, v zastúpení Ing. Rastislav Hutta (list z 01. 10. 2015).

Uvádza, že spoločnosť EEnergia, s. r. o. v lokalite k. ú. Radošovce pracuje na príprave výstavby veterného parku s výkonom 18 MW od roku 2004. S obcou Radošovce bola 19. 09. 2006 podpísaná „Zmluva o poskytnutí súčinnosti a spolupráci pri výkone podnikateľskej činnosti“, ktorej účinnosť trvá. K predmetnému zámeru bol vydaný súhlas a záväzné stanovisko obce Radošovce zo dňa 21. 11. 2007. Vzhľadom ku skutočnosti, že predkladaný zámer sa nachádza aj na pozemkoch, ku ktorým boli uzavreté stále platné zmluvy a vydané súhlasy dotknutých obcí a organizácií (obec Jaslovské Bohunice, Radošovce, SPF, MŽP -EIA,...) za účelom realizácie veterného parku spoločnosti EEnergia, s. r. o., s predloženým zámerom zásadne nesúhlasí.

Žiada, aby investor rešpektoval platný právny stav na uvedenej lokalite a odsunul svoj zámer mimo ich právoplatne zazmluvnených pozemkov. V opačnom prípade dôjde k vzniku škody značného rozsahu a vážneho protiprávneho konania. Zároveň vzhľadom na uvedené mimoriadne závažné skutočnosti žiada o štatút účastníka konania.

Vyjadrenie: Projekt NJZ bude umiestnený výlučne na pozemkoch vo vlastníctve navrhovateľa projektu, teda spoločnosti JESS. K ostatným tvrdeniam spoločnosti EEnergia, s. r. o. sa nevieme vyjadriť, pretože ich nepodložila žiadnymi konkrétnymi podkladmi. Štatút „účastníka konania“ vyplýva z príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Združenie domových samospráv, Bratislava (list bez značky zo dňa 11. 09. 2015)

Konštatuje, že Združeniu domových samospráv vyplýva v zmysle § 82 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a tvorby krajiny a v zmysle § 24b zákona č. 24/2006 Z. z. postavenie zainteresovanej verejnosti pri posudzovaní vplyvov na ŽP a postavenie účastníka výrubového konania.

Uvádza, že *stanovy Združenia domových samospráv* v elektronickej podobe sú k dispozícii na prehliadanie alebo na stiahnutie na stránke : <http://lxcld.net/d90bYRNZb>. Výpis z registra občianskych združení MV SR: <http://goo.gl/OXGH6U> a výpis z registra právnických osôb ŠÚ SR je na stránke : <http://go.gl/MepUxq>.

Navrhuje pre elektronickú komunikáciu používať mail: slávik@samospravydomov.org

Pre písomný styk uvádza adresu: *Združenie domových samospráv, P. O. BOX 218, 850 00 Bratislava – Petržalka*.

Pripomína, že *Združenie domových samospráv* je zároveň v podľa § 34 ods. 2 a § 59 ods. 1 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon) účastníkom konania o umiestnení predmetnej stavby aj stavebného konania o povolení predmetnej stavby.

Požaduje splnenie všetkých zákonných podmienok a požiadaviek, technických noriem a nárokov na zachovanie a ochranu životného prostredia.

Vyjadrenie: *Pri príprave a realizácii navrhovanej činnosti musia byť splnené požiadavky všetkých súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov a noriem v opačnom prípade by nebolo možné navrhovanú činnosť povoliť a realizovať.*

Greenpeace v strednej a východnej Európe, (Greenpeace Central and Eastern Europe, Fernkorngasse 10 1100 Viedeň), Greenpeace Slovensko (identické stanovisko), Ir. Jan Haverkamp, odborný konzultant pre jadrovú energetiku a energetickú politiku pre Greenpeace v strednej a východnej Európe, korešpondenčná adresa Warynskiego 37A/10 PL - 80-433 Gdansk, Poľsko (list z 22. 10. 2015, doručený e-mailom a neskôr aj v listinnom vyhotovení)

Úvodom stanoviska sa pán Haverkamp predstavil, ako nezávislý odborník v oblasti energetiky so zameraním na jadrovú energetiku s tým, že od roku 1987 pracuje v strednej Európe pre globálnu environmentálnu organizáciu Greenpeace. Oznámil, že bol požiadaný organizáciou Greenpeace v Rakúsku a na Slovensku, aby som napísal podanie v procese EIA pre projekt NJZ. Konštatoval, že jeho názor, aj keď čiastočne využíval vstupy od iných kolegov a odborníkov z Greenpeace, sa nemusí nutne zhodovať s názorom Greenpeace ako organizácie.

- Tento proces posudzovania vplyvov na ŽP pre NJZ sa vykonáva na základe slovenského národného práva, ktorým sa implementuje Dohovor Espoo a smernica 2011/92/EU Európskeho parlamentu a Rady z 13. 12. 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na ŽP v znení smernice 2014/52/EU Európskeho parlamentu a Rady z 16. 4. 2014 (ďalej: „Smernica EIA“).

Vyjadrenie: *Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP podľa ktorého sa vykonáva posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti je v plnom súlade s ustanoveniami Dohovoru Espoo a Smernice EIA.*

- Proces musí byť tiež v súlade s Dohovorom o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach ŽP, prijatý v Aarhus, Dánsko, dňa 25. 6. 1998 (ďalej: Aarhuský dohovor).

Vyjadrenie: *Proces posudzovania vplyvov podľa zákona je v plnom súlade s ustanoveniami Aarhuského dohovoru.*

- Tento proces posudzovania vplyvov na ŽP prebieha vo fáze projektu, počas ktorej nie je vôbec jasné, ktoré technológie budú použité, spôsob ako bude projekt riadený (pozícia navrhovateľa projektu a prevádzkovateľa), spôsob ako by mohol byť projekt financovaný a ako sa trh s elektrickou energiou Slovenska v rámci širšieho trhu s elektrinou v EÚ bude vyvíjať.
- Aarhuský dohovor stanovuje v článku 6 (4), že účasť verejnosti sa musí udiať v ranom štádiu, keď sú všetky možnosti otvorené, ale tieto možnosti by mali byť prinajmenšom známe a realistické. V tomto prípade je projekt v tak rannom štádiu, že je možné podávať príliš málo informácií o tom, čo sa bude realizovať, a preto realistický opis potenciálnych

vplyvov na ŽP bol samozrejme nemožný - dané opisy sú založené len na všeobecných predpokladoch a právnych predpisoch. Táto správa o hodnotení preto nespĺňa kritériá Aarhuského dohovoru v článku 6 (6) a kritériá v zmysle Dohovoru Espoo, Príloha 2 (d - h).

- Vzhľadom k tomu, že všetky analýzy sú urobené na základe vágnych predpokladov, že nie sú indikované úrovne neurčitosti údajov, závery uvedené na strane 446 nemôžu byť prijaté. V tejto fáze projektu jednoducho nie je k dispozícii dostatok informácií na vyvodenie akýchkoľvek záverov.
- Zahájením procesu účasti verejnosti príliš skoro v plánovacom procese, bez akýchkoľvek realistických informácií, musí byť proces EIA zahájený spoločnosťou JESS charakterizovaný ako frivolný - je plytvaním času a zdrojov zodpovedných orgánov verejnej správy a verejnosti. Z tohto dôvodu by malo MŽP SR zamietnuť tento postup a nariadiť nový proces posudzovania v čase, keď projekt dospeje do štádia, v ktorom bude lepší obraz o realistickej časovej línii implementácie, o potenciálnej technológii, ktorá bude použitá, o realistických finančných modeloch pre implementáciu projektu a podrobnejší prehľad rozumných alternatív.

Vyjadrenie: Správa o hodnotení obsahuje všetky potrebné informácie podľa čl. 5 a prílohy č. II.A Smernice EIA. Obsahuje jasný a konkrétny popis navrhovanej činnosti resp. použitých technológií v miere, ktorá je na účely posúdenia vplyvov na ŽP v tejto etape prípravy viac než dostatočná a zároveň konzervatívna. Všetky parametre, potrebné pre posúdenie vplyvov na ŽP v tejto etape prípravy, sú známe. Všetky analýzy, vykonané pre potreby posudzovania, ktoré sú uvedené v správe o hodnotení, vychádzajú z konkrétnych hodnôt (nie teda "vágnych predpokladov"), limitovaných medznými obálkovými hodnotami. Tým je zároveň potenciálna úroveň neurčitosti jednoznačne daná a indikovaná. Závery, uvedené v správe o hodnotení, vychádzajú z úplne konkrétnych a zároveň konzervatívnych hodnôt.

Proces posudzovania vplyvov podľa slovenského zákona nie je povolením činnosti, slúži len na identifikáciu negatívnych vplyvov na ŽP, ktoré sa v ďalších stupňoch prípravy podľa osobitných predpisov upresňujú a navrhujú sa účinné opatrenia na ich elimináciu za účasti orgánov ochrany ŽP a ochrany zdravia. Tieto opatrenia sa v konečnom dôsledku premietnu do projektovej dokumentácie a následne do rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov. Príslušný orgán je dotknutým orgánom v povoľovacích procesoch a dbá na to, aby sa závery z procesu posudzovania zohľadnili pri povoľovaní činnosti. Navyše v prípade akejkoľvek zmeny navrhovanej činnosti oproti posudzovanému stavu alebo povolenému vykonáva príslušný orgán zisťovacie konanie podľa zákona, či zmenu je potrebné posudzovať podľa zákona a to i za účasti verejnosti v najširšom slova zmysle, nie len tzv. „dotknutej verejnosti“.

Spôsob financovania projektu a vývoj trh s elektrickou energiou na Slovensku a vývoj širšieho trhu s elektrinou v EÚ nie je predmetom tohto procesu posudzovania. Vývoj trhu s elektrickou energiou bol zohľadnený v strategických dokumentoch, najmä v EP SR (2014), ktorá určuje základné ciele a rámce rozvoja slovenskej energetiky do roku 2035 a ktorá bola posúdená z hľadiska vplyvu na ŽP, cezhraničného posúdenia (proces SEA) za účasti dotknutých strán vrátane Rakúska. Vybudovanie NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice je súčasťou platnej EP SR.

- Nedostačujúca správa o hodnotení: Buď je publikovaná správa netechnickým zhrnutím pre verejnosť alebo je kompletnou správou o hodnotení. Vzhľadom k tomu, že časť C.X (strana 425 a ďalej) je označená ako "netechnické komplexné záverečné zhrnutie", musíme dospieť k záveru, že táto správa o hodnotení má byť kompletnou správou o hodnotení. V tom prípade chýba celkový prehľad všetkých relevantných hodnotení a riadne uvádzanie zdrojov informácií tak, aby verejnosť mohla zistiť odkiaľ informácia pochádza.
- Zoznam literatúry na konci Správy je nedostatočný najmä preto, že uvedené štúdie z väčšej časti nie sú k dispozícii pre verejnosť. Všetky štúdie uvedené v zozname literatúry by mali byť k dispozícii pre verejnosť v zmysle článku 5 Aarhuského dohovoru. Kvalita tejto správy je taktiež úplne nedostačujúca. V texte je nedostatok v uvádzaní zdrojov informácií, nedostatok v indikácii úrovni neurčitosti, časté sú predsudky pri výbere určitých možností bez rýdzeho zváženia alternatív.

Vyjadrenie: Pripomienka je všeobecná a nekonkrétna, a preto i odpoveď môže byť len všeobecná. V správe o hodnotení sú uvedené všetky zdroje použitých údajov. Pre jednoznačnú odpoveď by bolo potrebné uviesť, ktoré zdroje údajov nie sú dostatočne zrejmé. Štúdie, uvedené v kapitole C.XII. Zoznam doplňujúcich správ a štúdií, sú internými podkladmi, pripravenými v priebehu posudzovania podľa zákona a v priebehu vypracovania správy o hodnotení. Často sa nejedná o verejné dokumenty, sú pracovným materiálom a duševným vlastníctvom spracovateľa správy o hodnotení. Všetky relevantné výstupy z použitých štúdií sú uvedené v správe o hodnotení. Spracovateľ správy o hodnotení svojim podpisom potvrdzuje pravdivosť údajov uvedených v správe o hodnotení.

- Neznáma technológia: Použitie "obálky parametrov elektrárne", ako argumentuje konzultant zodpovedný za proces EIA, je neprijateľné, pretože dostupné jadrové technológie sú tak odlišné, že poskytujú úplne rozdielne sady potenciálnych dopadov na ŽP, najmä pokiaľ ide o stavy ťažkých havárií, profily rizík, dopady financovania na riziká, a produkciu RAO. Okrem toho, technológie sa v priebehu času vyvíjajú na základe skúseností vrátane tých, ktoré pochádzajú z ťažkých havárií (napríklad po európskych jadrových záťažových testoch po katastrofe vo Fukušime v roku 2011). Špeciálne pre projekt s neurčitou časovou líniou je nemožné prehliadnuť vplyvy týchto technických zmien akýmkoľvek zmysluplným spôsobom. Zoznam možných technológií zahŕňa niekoľko takých, ktoré ešte neboli vo výstavbe nikde na svete a žiadna z nich nie je nikde prevádzkovaná. Toto prispieva k neistote ohľadom predpokladov týkajúcich sa prevádzkových emisií, potenciálneho rizika, produkcie RAO.
- Popisy jednotlivých potenciálnych technológií sú tak všeobecné, že nie je možné vyvodiť závery o ich skutočných potenciálnych vplyvoch na ŽP. Okrem toho je nemožné urobiť akékoľvek porovnanie rozdielov vo vplyvoch na ŽP medzi rôznymi potenciálnymi technológiami, táto informácia je nevyhnutná pre zlepšenie kvality rozhodnutia o konečnom výbere technológie.

Vyjadrenie: Účelom obálky parametrov elektrárne je práve postihnúť potenciálne odlišnosti riešenia jednotlivých dodávateľov a poskytnúť tak bezpečný a konzervatívny podklad pre posúdenie vplyvov na ŽP. Použitie konzervatívnej obálky postihuje možné odlišnosti v ich potenciálnom maxime a nie je možné ich preto interpretovať v neprospech ochrany ŽP. To je cieľom a účelom zvolenej metódy. Každý iný postup by naopak bol z tohto hľadiska menej prijateľný. Tým je zároveň zodpovedaná pripomienka (vyriešená v iných bodoch), týkajúca sa požiadavky na indikáciu úrovne neurčitosti údajov. Obálka tvorí medzný a neprekročiteľný parameter. Je nutné poznamenať, že obálka parametrov je vzťahnutá k environmentálnym vlastnostiam jednotlivých zariadení - teda k vlastnému účelu posúdenia vplyvov na ŽP. Ak anketár volá po parametroch mimo environmentálnu oblasť (napr. detailných technických riešeniach), nemožno ich v stupni posúdenia vplyvov na ŽP spravodlivo požadovať. Aby nevznikli v tomto smere pochybnosti, je v správe o hodnotení uvedený opis technického a technologického riešenia jednotlivých dodávateľov, a to úplne v intenciách zákona o posudzovaní vplyvov na ŽP (kapitola A.II.8. Stručný opis technického a technologického riešenia).

- Nedostatky v realistickej časovej línii: Projekt stanovuje časovú líniu, v ktorej bude NJZ uvedený do prevádzky v roku 2029 a nahradí výkon JE Jaslovské Bohunice V2 (JE V2) do roku 2030. Vzhľadom na to, že v súčasnej dobe stále nie je jasné, kedy bude nový zdroj v Mochovciach pripojený na sieť, ani to, ako bude posledná fáza projektu Mochovce 3,4 financovaná; vzhľadom na to, že z tohto dôvodu sú všetky predpovede o potrebných výrobných kapacitách na Slovensku zo strany vlády pre nadchádzajúce obdobie jeden a pol dekády už zastarané; vzhľadom na to, že doba výstavby projektu Mochovce 3,4 od okamihu obnovenia projektu v roku 2007 - elektrárne, ktorej veľká časť bola už pripravená - prekročí 10 rokov; vzhľadom na to, že žiadna technológia ešte nebola vybraná pre NJZ; vzhľadom na to, že strategický partner ČEZ už niekoľkokrát uviedol, že nebude mať záujem o projekt NJZ a dlhodobo hľadá možnosť predať svoj podiel v JESS; vzhľadom na to, že nebol zvolený žiadny model pre financovanie tohto projektu; vzhľadom na všetky tieto faktory sa musí dôjsť k záveru, že uvedené dátumy novej prevádzky sú špekulatívne a s najväčšou pravdepodobnosťou príliš ambiciózne.

Vyjadrenie: Časová línia prípravy NJZ zodpovedá platnej časovej línii navrhovateľa, spoločnosti JESS a bola navrhovateľom potvrdená vo fáze prípravy správy o hodnotení. Táto

časová línia prípravy NJZ korešponduje s časovou líniou predpokladanou pre NJZ v schválenej EP SR (2014). Časová línia prevádzky ostatných jadrových zariadení v lokalite Jaslovské Bohunice zodpovedá konzervatívnym predpokladom pre maximálne kumulatívne vplyvy. To sa týka najmä JE V2, kedy sa uvažuje súbeh prevádzky JE V2 a NJZ po dobu 20 rokov. Táto doba zodpovedá aj maximálnemu predĺženiu prevádzky JE V2 podľa plánov spoločnosti SE-ENEL, ktorá vlastní a prevádzkuje elektrárňu JE V2. Výstavba JE Mochovce nie je predmetom tohto posudzovania. Ak by došlo z dôvodov, o ktorých sa dá v súčasnosti len špekulovať, k predĺženiu doby prípravy a výstavby NJZ a v jej dôsledku k skráteniu doby súbehu prevádzky NJZ s JE V2 alebo úplnému odstráneniu súbehu prevádzky NJZ s JE V2, potom kumulatívne vplyvy budú menšie ako uvažované v správe o hodnotení a údaje uvedené v správe o hodnotení, tak zostane na bezpečnej strane posúdenia. Prípadné predĺženie doby prípravy a výstavby NJZ tak nebude mať vplyv na závery posúdenia týkajúce sa predpokladaných vplyvov na ŽP a zdravie obyvateľov.

- Nedostatky v realistickom modeli financovania projektu: Navrhovateľ projektu spoločnosť JESS má 51% podiel v slovenskej štátnej Jadrovej a vyradovacej spoločnosti JAVYS, spoločnosti bez priamej skúsenosti v oblasti prevádzky JE - skúsenosti, ktorá bola prevedená do spoločnosti SE, kde 67% vlastní spoločnosťou ENEL. Ďalších 49% je vo vlastníctve českej spoločnosti ČEZ, ktorá uviedla, že chce svoj podiel predať. Nie je vôbec jasné, ako budú zabezpečené potrebné financie pre projekt. V súčasnej dobe každý plán výstavby nového jadrového zdroja v Európe čelí problémom s financovaním. Problémy s financovaním viedli k značným oneskoreniam alebo dokonca zrušeniam. Možnosti skúmané vládou Spojeného kráľovstva čelia zdĺhavému odvolaciemu konaniu pred Európskym súdom. Nedostatok finančných prostriedkov môže ovplyvniť úroveň bezpečnosti, ako aj dobu výstavby. Oba faktory majú dopad na potenciálne vplyvy na ŽP.

Vyjadrenie: Otázky financovania projektu nie sú predmetom tohto procesu posudzovania vplyvov na ŽP podľa zákona ani podľa Smernice EIA.

- Nedostatky v realistickej energetickej politike: Ktokoľvek je v súčasnej dobe zodpovedný za tento proces posudzovania, tento projekt je založený na národnej energetickej politike Slovenska. Súčasná situácia vo vývoji energetického sektora na Slovensku je už teraz mimo predchádzajúcich formulovaných stratégií, nie iba pre nepretržité oneskorenie v realizácii výstavby projektu Mochovce 3,4. Ilustratívne je, že posledné meškania v rámci projektu Mochovce 3,4 neboli do Správy premietnuté, aj keď boli známe v čase jej vydania. Energetická stratégia Slovenska je vysoko nerealistická vo svojom podceňovaní potenciálu energetickej účinnosti a OZE. Vzhľadom na vysokú výrobnú kapacitu navrhovaného projektu bude potrebné vytvoriť stabilnú a realistickú energetickú politiku, inak bude čeliť ďalším úpravám, meškaniám a zvyšovaniu nákladov a tým aj zvýšenému tlaku na bezpečnú výstavbu a prevádzku a teda aj potenciálnym vplyvom na ŽP.

Vyjadrenie: Pripomienka nie je predmetom tohto procesu posudzovania vplyvov na ŽP.

- Skutočnosť, že navrhovaná technológia je v rozmedzí výkonu od 1100 do 1700 MW (rozdiel od 50 % !) ukazuje, že neexistuje jasná predstava o vývoji energetického sektora na Slovensku.

Vyjadrenie: Rozmedzie výkonov NJZ je uvažované v EP SR, kde ako referenčný v bilanciách výroby a spotreby je uvedený blok 1200 MW, ale uvádza sa aj možnosť bloku 1700 MW alebo 2 bloky NJZ o výkone 2 x 1200 MW. K obmedzeniu výkonu NJZ na 1 blok do 1700 MW (čistý elektrický výkon dodávaný do elektrickej sústavy) pre posudzovaný NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice došlo na žiadosť navrhovateľa vo fáze stanovovania rozsahu hodnotenia a jeho rozhodnutie je v súlade s EP SR.

- Neprimerané prognózy: Prognóza bilancie spotreby a výroby energie v správe o hodnotení nepoukazuje na žiadne snahy o oddelenie hospodárskeho rastu od rastu spotreby energie (využitie energetickej účinnosti), neuvádza prakticky žiaden rast OZE aj napriek obrovskému potenciálu, neuvádza žiadne zníženie používania fosílnych palív v odvetví elektrickej energie aj napriek jasnej politike EU v tomto smere - dokonca uvádza nárast využívania fosílnych palív oproti každému trendu v Európe, a zahŕňa neodôvodnenú istotu ohľadom predĺženia životnosti elektrárne Mochovce 1 a 2. V skratke: prognóza je veľmi slabým základom pre akékoľvek plánovanie.

Vyjadrenie: Prognózy uvedené v správe o hodnotení sú prevzaté z platnej EP SR (2014). Riešenie otázok prognózy bilancie spotreby a výroby elektrickej energie na Slovensku nie je predmetom posudzovania vplyvu NJZ na ŽP.

- Žiadne alternatívy projektu tzn. žiadne alternatívne umiestnenie stavby nebolo posúdené. Citovanie právnych rozhodnutí samé o sebe nie je dostatočným základom, aby sa neuvažovalo o alternatívnej možnosti umiestnenia stavby za účelom posúdenia, či by alternatívne umiestnenie mohlo viesť k zníženiu vplyvov na ŽP. Týmto správa o hodnotení nespĺňa nariadenie uvedené v Prílohe II. (b) Dohovoru Espoo.

Vyjadrenie: Správa o hodnotení nie je v rozpore s Dodatkom II – Obsah dokumentácie o hodnotení vplyvu na ŽP. Písm. b) tohto dodatku znie „b) v prípade potreby popis rozumných variantov (napr. pokiaľ ide o umiestnenie alebo technológiu navrhovanej činnosti a tiež variant neuskutočnenia tejto činnosti). Z toho jasne vyplýva, že variantné riešenie sa podľa tohto ustanovenia nevyžaduje v každom prípade, ale len v „prípade potreby“.

- Nie je predložené dostatočné zdôvodnenie pre výber umiestnenia v lokalite Jaslovské Bohunice. Pozri 11.1.
- Neboli posudzované žiadne alternatívy pre inštalovaný výkon NJZ. Skutočnosť, že predchádzajúce rozhodnutia boli prijaté pre výber jadra neznamena, že rozumné alternatívy (vrátane nulových alternatív a politík pre ich implementáciu) by nemali byť preskúmané (Dohovor Espoo, čl. 5 (a), Aarhuský dohovor, čl. 6 (6e)). Toto sa v tejto štúdii neudialo.
- To, že navrhovateľ nezahmul žiadne alternatívy k projektu na základoch uvedených na stranách 117 až 119, je ďalším ukazovateľom, že táto správa o hodnotení je predčasná. Odseky o zmiernení dopadov neuvádzajú možnosť zmierniť všetky riziká spojené s týmto projektom jedným z nulových variantov: nevykonaním projektu. Vzhľadom k tomu, že neboli študované žiadne alternatívy, je nemožné posúdiť, čo by bolo najrozumnejším riešením.

Vyjadrenie: Navrhovaná činnosť NJZ nie je v správe o hodnotení posudzovaná vo viacerých variantoch, a je to úplne v súlade s požiadavkami zákona č. 24/2006 Z. z. i medzinárodnými predpismi, ktorými je SR viazaná. Potenciálne varianty riešenia navrhovanej činnosti boli vo všetkých jeho aspektoch zohľadnené v rámci koncepcnej prípravy a prípravy strategických dokumentov (tak, ako je uvedené v správe o hodnotení v kapitole A.II.9. a zároveň odôvodnené (tak, ako je uvedené v kapitole A.II.6. správy o hodnotení, resp. jej podkapitolách A.II.6.2., A.II.6.3. a A.II.6.5.). Z tohto hľadiska sa teda v rámci procesu posudzovania NJZ nie je žiadny dôvod spochybňovať výsledky predchádzajúcej prípravy a rozhodnutí, ktorých súčasťou bolo aj zohľadnenie environmentálnych hľadísk. Výstavba NJZ nepredstavuje priamu (vylučujúcu) alternatívu voči ostatným zdrojom elektrickej energie. Ide o čiastkovú súčasť palivového mixu, a to jeho jadrovú časť. Ostatné zdroje a nástroje EP SR (vrátane úspor) týmto nie sú dotknuté a sú riešené a rozvíjané v príslušných súvislostiach. Tým je aj zodpovedaná pripomienka k tomu, či je relevantné uvádzať, že navrhovateľ je založený za účelom prípravy NJZ. Na konkrétnej projektovej (nie teda strategickej) úrovni ide o úplne relevantný argument a je úplne logické, že jadrová spoločnosť pripravuje výstavbu jadrového zdroja (rovnako ako napr. spoločnosti zamerané na obnoviteľné zdroje energie /OZE/ pripravujú výstavbu zdroja na využívanie OZE).

- Neboli posúdené žiadne alternatívne politiky (iné spôsoby výroby elektrickej energie a/alebo úspory elektrickej energie). Opäť platí, že je úplne irelevantné či už je alebo nie je navrhovateľ nastavený na implementáciu jadrového projektu. Relevantné je, že porovnanie s rozumnými riešeniami by malo byť predložené na posúdenie verejnosti, aby mohli byť buď odôvodnené očakávané vplyvy na ŽP alebo vybrané alternatívy k projektu príslušnými orgánmi. Skutočnosť, že energetická realita na Slovensku je v súčasnej dobe výrazne mimo súladu s predchádzajúcimi plánmi a fakt, že súčasná platná energetická stratégia nebola predložená na (cezhraničné) posúdenie verejnosti posúva povinnosť tohto porovnania na úroveň projektu.

Vyjadrenie: Predmetom tohto procesu posudzovania nie je posudzovanie vplyvu „politik“ (to bolo predmetom SEA), ale posudzovanie vplyvu konkrétneho projektu NJZ (EIA). EP SR na rozdiel napr. od energetických politík Rakúska bola predložená na cezhraničné posúdenie. MŽP SR informovalo o správe o hodnotení všetky dotknuté strany (ČR, Maďarsko, Rakúsko,

Poľsko a Ukrajinu) a predložili im správu o hodnotení i návrh energetickej politiky. Na verejnom prerokovaní EP SR sa zúčastnili i zástupcovia Rakúska a s rakúskou stranou prebehli i konzultácie.

- Nedostatočný popis nakladania s RAO: Popis nakladania s RAO tiež postráda serióznosť. Nie je uvedené žiadne posúdenie alternatív (rôzne technologické alternatívy, vrátane spomínaného hlbinného geologického úložiska, ale aj alternatívy v prípade, že táto technológia na Slovensku nie je funkčná – vrátane zváženia nulovej alternatívy pre projekt NJZ). Súčasné problémy v implementácii hlbinného geologického úložiska vysoko RAO vo Fínsku, Švédsku a Švajčiarsku by mali byť dostatočným dôvodom pre preskúmanie alternatív v rámci tohto procesu EIA.

Vyjadrenie: V SR striktno rozlišujeme, v súlade napríklad s prístupom k Spoločnému dohovoru o bezpečnosti nakladania s VJP a o bezpečnosti nakladania s RAO, medzi „rádioaktívnymi odpadmi“ a „vyhoretým jadrovým palivom“, resp. medzi nakladaním s nimi. Čo sa nakladania s RAO týka, SR má vybudovanú organizačnú a technologickú infraštruktúru, ktorá pokrýva všetky etapy nakladania s RAO - od spracovania, cez úpravu až po ich uloženie v existujúcom republikovom úložisku, resp. skladovanie odpadov neuložitelných v tomto úložisku po dobu, kým bude k dispozícii vhodný úložný systém. Na tomto stave nezmení nič vybudovanie a prevádzka NJZ, minimálne dve tretiny tohto storočia. Podrobnejšie pozri Vnútroštátnu politiku a vnútroštátny program nakladania s VJP a RAO v SR, schválený UV SR č. 387/2015.

Z kontextu pripomienky, nie z použitej terminológie, sa však zdá, že autor pripomienky hovorí skôr o nakladaní s VJP. Po prvé: je potrebné uviesť, že ukladanie VJP, prípadne vysokoaktívnych RAO, je v súčasnosti jedinou technologickou alternatívou, zároveň alternatívou akceptovateľnou z hľadiska jadrovej bezpečnosti/radiačnej ochrany, realizovateľnou pre potreby zabezpečenia konečnej etapy nakladania s VJP (resp. s RAO, ktoré z dôvodov jadrovej bezpečnosti – nesúladi s kritériami prijateľnosti nemôžu byť uložené v povrchovom type úložiska) ukladanie v hlbinnom úložisku. Nižaký iný vyvíjaný technologický scenár nakladania s VJP nie je v súčasnosti dovedený do stavu, kedy by mohol byť ako alternatíva k hlbinnému ukladaniu zahrnutý do plánovacích dokumentov, resp. do správy o hodnotení. Po druhé: pred necelými desiatimi rokmi boli realizované dva projekty, ktoré sa zaoberali práve alternatívnymi technológiami a ich vplyvom na potrebu a riešenie úložného systému. (viď: BERTEL, E., Advanced fuel cycles and radioactive waste management, (OECD/NEA), report No. 5991 (2006); resp.: VON LENSE, W., et al., Red-Impact: Impact of Partitioning, Transmutation and Waste Reduction Technologies on the Final Nuclear Waste Disposal: Synthesis Report. FZ Jülich, Series Energy & Environment, Vol. 15 (2008)., MARIVOET, J., et al., Third and Final Report on Waste Management and Disposal. RED-IMPACT Deliverable 4.2. SCK/CEN, Mol (2007).) Výstupy projektov preukázali, že neexistuje žiadna technológia pre VJP („advanced fuel technologies“), ktorá by eliminovala potrebu geologického ukladania. Žiadna zo študovaných technologických alternatív neeliminovala všetky dlhožijúce odpady, ktoré vznikajú pri výrobe elektriny z jadra. Navyše sú tu už dnes pomerne rozsiahle existujúce inventáre VJP či RAO, na ktoré sa nové technológie nedajú retroaktívne aplikovať. A nakoniec: iné oblasti mierového využívania jadrovej energie takisto produkujú odpady, ktoré podľa súčasných prístupov nemôžu skončiť inde ako v hlbinnom úložisku (pozri príslušnú kapitolu v „Viability of Sharing Facilities for the Disposal of Spent Fuel and Nuclear Waste“, IAEA-TECDOC-1658, IAEA, Vienna, 2011).

Treba poznamenať, že súčasné prístupy (napr. Smernica 2011/70/Euratom) nepovažujú ani dlhodobé skladovanie VJP, keď sa po dobu desiatky až stovky rokov má čakať, že budúcnosť prinesie z dnešného pohľadu neurčitú zásadnú pozitívnu zmenu uvedených zistení, za alternatívu voči hlbinnému ukladaniu. Okrem iného, je takéto riešenie v rozpore so zásadou bezpečného nakladania s RAO, ktorá v sebe reflektuje princíp trvalo udržateľného rozvoja: nezaťažovať budúce generácie nežiaducimi záťažami z činností, úžitok ktorých využívame dnes.

Čo sa týka prípadu „nefunkčnosti technológie hlbinného ukladania“ na Slovensku, ktorá by mohla podporiť, ako naznačuje autor pripomienky, nulovú alternatívu pre projekt NJZ, je potrebné poznamenať, že pokiaľ sa vyskytujú v implementácii hlbinného úložiska problémy (autor pripomienky kladie bez uvedenia dôvodu vedľa seba Fínsko a Švédsko a na druhej strane Švajčiarsko), tieto nepochádzajú ani tak z charakteristík zvolených lokalít, projektov či

„funkčnosti“ technológií úložísk, resp. prípadné problémy sú v zásade riešiteľné bez ujmy na jadrovej bezpečnosti úložného systému. Ide o problémy prijímania existencie úložísk verejnosťou, nezriedka živenej aj mimovládnyimi organizáciami. Podporovať stav, keď verejnosť odmieta hlbinné ukladanie VJP a/alebo RAO a následne hovoriť o problémoch v implementácii príslušných projektov je zjavne neetické.

Zmienená vnútroštátna politika a vnútroštátny program považujú realizáciu hlbinného ukladania VJP a RAO za spoločenskú potrebu a za realizovateľný projekt a uvádzajú rok 2065 ako termín pre uvedenie slovenského hlbinného úložiska do prevádzky.

- Použitie jednej chladiacej veže je jednoducho tým najhorším riešením problému, ktorý môže byť tiež riešený modernými spôsobmi 21. storočia

Vyjadrenie: V pripomienke nie je uvedené, v čom je považované riešenie s jednou chladiacou vežou za nevhodné. Jedna chladiaca veža na blok je aktuálnym (21. storočie) štandardným projektovým riešením, ktoré je považované za najlepšie dostupnú technológiu.

Potenciálne alternatívne riešenia by mohli predstavovať dve veže. Ich výšky by však boli prakticky porovnateľné (jedna veža s výškou cca 180 m verzus dve veže s výškou cca 164 m), tzn. s očakávanými podobnými či vyššími vplyvmi na krajinu. Z tohto dôvodu je zvolené riešenie s jednou vežou.

Ďalšie potenciálne alternatívne riešenie by mohlo predstavovať použitie tzv. hybridných veží. Toto riešenie nie je považované za všeobecne najlepšiu dostupnú technológiu, pokiaľ nie je odôvodnené nedostatkom vody. To však nie je prípad lokality Jaslovské Bohunice. Okrem toho hybridné veže ďalej znižujú energetickú efektivitu (nejde o pasívnu technológiu).

- Riziko ťažkých havárií s výrazným únikom RAL. Najväčší potenciálny vplyv akéhokoľvek jadrového zariadenia je výrazný únik RAL počas a po ťažkej havárii. Toto bolo bohato ilustrované katastrofami v Mayaku, Windscale, Three Miles Island, Černobyle a Fukušime Daiichi - všetko "nemysliteľné" havárie. Autori skrývajú svoju nedostatočnú analýzu tohto rizika na konci správy. A v tejto analýze hodnotia iba scenáre havárií s relatívne malými únikmi RAL. Z tohto dôvodu nemôže byť vykonané riadne posúdenie možných vplyvov projektu, a to najmä vo väčších vzdialenostiach. Výpočty by mali byť urobené pre zdrojové členy v rozmedzí niekoľkých percent a minimálne polovice plyného rádioaktívneho inventáru.

Vyjadrenie: V správe o hodnotení je podrobne vysvetlený prístup k riešeniu následkov ťažkej havárie a to v kapitolách C.III.19.1.6. a C.III.19.1.7. Stanovenie zdrojového člena pre ťažké havárie vychádzalo z predpokladu, že bude zachovaná integrita kontajnementu aj pri ťažkej havárii a že frakcie štiepných produktov uvoľnených pri ťažkej havárii do kontajnementu budú zodpovedať odporúčaniam dokumentu US NRC NUREG-1465 (Accident Source Terms for Light-Water Nuclear Power Plants, 1996). Zvládať ťažké havárie, tak aby bola zachovaná integrita kontajnementu pri tomto typu havárie, je jednou zo základných charakteristík navrhovaných typov reaktorov generácie III+. Čo sa týka zdrojového člena, scenár uvažovaný v správe o hodnotení pre ťažkú haváriu predpokladá, že sa v súlade s US NRC NUREG-1465 uvoľní z paliva do kontajnementu všetky vzácne plyny, 75 % halogénov a percento ostatných rádionuklidov uvoľnených z paliva do kontajnementu bude zodpovedať ostatným odporúčaniam uvedeným v NUREG-1465. Celkové množstvo plynov uvoľnených z kontajnementu do okolia (ŽP) bude zodpovedať maximálnej povolenej netesnosti kontajnementu, ktorá podľa EUR je 0,5 % objemovej aktivity v kontajmente za deň. Celková uvoľnená aktivita za celú dobu trvania úniku bola konzervatívne stanovená ako 7-násobok aktivity uvoľnenej v priebehu prvého dňa. Ďalej sa predpokladalo, že sa do okolia NJZ uvoľní medzná hodnota 30 TBq Cs-137, vyplývajúca z obmedzenia ekonomických následkov ťažkej havárie nových reaktorov podľa požiadaviek EUR. Ostatné izotopy vo forme aerosólov (tzn. všetky rádioaktívne štiepne produkty okrem vzácných plynov a plyných izotopov jódu) sa potom uvoľní do okolia priamo úmerne tejto hodnote a to v rovnakom pomere, ako sú tieto izotopy uvoľnené do atmosféry kontajnementu. Porovnaním s detailnejšími výpočtami priebehu havárie pre konkrétne projekty bolo overené, že tento predpoklad je s vyhovujúcou presnosťou splnený.

Overenie konzervatívnosti takto určeného zdrojového člena a kvantitatívne zhodnotenie rezerv bolo urobené porovnaním s únikmi uvedenými v dostupných bezpečnostných správach nových jadrových zdrojov pre hlavné referenčné izotopy. Z porovnania

referenčného zdrojového člena pre ťažkú haváriu NJZ so špecifickými zdrojovými členmi určenými podrobným výpočtom pre jednotlivé projekty vyplýva, že referenčný zdrojový člen pre NJZ s dostatočnou rezervou nadhodnocuje všetky špecifické bloky. To bolo aj cieľom prístupu v správe o hodnotení – navrhnúť a vyhodnotiť taký zdrojový člen, ktorý v ďalších fázach povoľovacieho konania bude spresnený dodávateľom reaktora smerom k nižším hodnotám a konzervatívnosť prístupu v EIA tak zostane zachovaná.

Pre potrebu zabezpečenia, že predpoklady obsiahnuté v správe o hodnotení k ťažkým haváriám budú v ďalších fázach prípravy projektu dodržané, sú aj navrhnuté 2 opatrenia v kapitole C.IV.2. Technické opatrenia:

- ✓ Technické riešenie NJZ zabezpečí, že nebudú prekročené parametre zdrojových členov pre jednotlivé typy havárií uvažované v správe o hodnotení (kapitola C.III.19.1.6.2.).
- ✓ Projekt NJZ prakticky vylúči možnosť ťažkej havárie v bazéne skladovania VJP.
- Riziká zlovoľných útokov (sabotáž, teroristický útok, vojnové udalosti) sú nedostatočne analyzované. Odkaz na obranné opatrenia štátu nie je dostatočný na odstránenie tohto rizika a nebola urobená žiadna analýza možných únikov spôsobených úspešným útokom na elektrárňu.

Vyjadrenie: Je všeobecne známe, že bezpečnostná dokumentácia jadrových zariadení má aj tajnú časť týkajúcu sa zabezpečenia fyzickej ochrany, kam patrí aj vyhodnotenie opatrení proti sabotáži a teroristickým útokom. Detaily k tejto problematike nepatria do verejného procesu posudzovania vplyvov na ŽP, pretože tieto skutočnosti sú podľa zákona aj vecnej logiky utajované. Hlavné zásady a legislatívne základy pre ochranu pred teroristickým útokom a sabotážou sú opísané v kapitole C.III.19.1.8. Dôležitým aspektom z hľadiska teroristického útoku pre návrh NJZ je uplatnenie deterministickej požiadavky na odolnosť proti pádu veľkého dopravného lietadla v súlade s WENRA Report Safety of new NPP designs, 2013 a predpisu US 10 CFR v časti 50.150 (Aircraft impact assessment). Vojnové udalosti nie sú predmetom hodnotenia v procese posudzovania vplyvov na ŽP, žiadny súvisiaci slovenský alebo medzinárodne prijatý dokument takéto hodnotenie nepožaduje.

- Riziko udalostí a havárií (vrátane zlyhania zo spoločnej príčiny) na viacerých blokoch, ktoré majú za následok významný únik RAL, nebolo hodnotené.

Vyjadrenie: NJZ bude riešený v jednoblokovom usporiadaní, vzájomné ohrozenie viac blokov NJZ tak nehrozí. NJZ bude nezávislý od základnej technickej infraštruktúry ostatných JE v lokalite. NJZ bude mať vlastný prívod vody a vlastný zdroj vody priamo v areáli NJZ pre potreby dochladzovania po dobu 30 dní. NJZ bude mať vlastný systém elektrického napájania včítane vlastných núdzových zdrojov napájania. NJZ bude projektovaný ako odolný proti všetkým vonkajším javom, ktoré sa môžu v lokalite vyskytnúť (seizmická udalosť, extrémne meteorologické podmienky, výbuchy a iné industriálne riziká). Všetky tieto skutočnosti sú v správe o hodnotení v príslušných kapitolách uvedené. Vonkajšie riziká ľudského pôvodu sú uvedené v kapitole C.III.19.1.10. správy o hodnotení.

Čo sa týka vzájomného ovplyvňovania NJZ a iných jadrových zariadení v lokalite, NJZ bude projektovaný ako odolný aj pre prípad ťažkej nehody na inom jadrovom zariadení v lokalite. Pre NJZ bude zabezpečené, že prípadné havarijné úniky RAL z ostatných jadrových zariadení v lokalite neohrozia jadrovú bezpečnosť NJZ. To znamená, že pri úniku týchto látok zostane predovšetkým zachovaná obývateľnosť blokovej a núdzovej dozorne NJZ. NJZ bude vybavený technickými prostriedkami, ktoré zabránia prieniku rádioaktívnych, toxických alebo výbušných látok na dozorne, a to aj pre prípad ťažkej havárie na inom jadrovom zariadení v lokalite. Medzi tieto technické prostriedky patrí stála kontrola zloženia vzduchu v prírodných trasách vzduchotechniky, zabezpečenie trvalého mierneho pretlaku vzduchu v dozorniach, možnosť spoľahlivej izolácie prostredia dozorní od okolia pri výskyte nebezpečných látok a špeciálna havarijná vzduchotechnika v dozorniach pre mimoriadne situácie. Potvrdenie uvedených záverov bude detailne preukázané v bezpečnostnej dokumentácii NJZ.

Čo sa týka ohrozenia existujúcich jadrových zariadení pri hypotetickej ťažkej havárii NJZ je v správe o hodnotení ukázané, že zavedenie neodkladných opatrení (ukrytie, jódová profylaxia, evakuácia) na ochranu obyvateľstva by bolo nutné zaviesť do vzdialenosti maximálne 1 km, tzn. prakticky len v rámci areálu NJZ. Najbližšie jadrové zariadenia JAVYS nevyžadujú trvalú prítomnosť obsluhy. Areál JE V2, ktorý vyžaduje trvalú prítomnosť obsluhy

sa nachádza vo väčšej vzdialenosti ako 1 km od NJZ. Navyše pre pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (zamestnanci JAVYS a SE-ENEL) sú stanovené maximálne povolené dávky vyššie ako dávky pre obyvateľstvo. Na JE V2 boli vykonané opatrenia pre zabezpečenie obyvateľnosti dozorní pri ťažkej nehode na niektorom z 2 blokov JE V2, dôsledky ťažkej nehody na NJZ pre JE V2 tak budú ďalej minimalizované.

- Popis havarijnej pripravenosti a odozvy je nedostatočný. Nie je k dispozícii žiaden detailný popis navrhovaných opatrení, žiadna analýza dostatočnej kapacity infraštruktúry v prípade ťažkej havárie, žiadna analýza nedostatkov, ktoré je potrebné riešiť.

Vyjadrenie: Popis havarijnej pripravenosti uvedený v správe o hodnotení zodpovedá účelu tohto dokumentu a etape prípravy navrhovanej činnosti. Vnútny a vonkajší havarijný plán budú vypracované až v ďalších fázach povoľovacieho procesu podľa atómového zákona a súvisiacich vyhlášok. Cieľom príslušnej kapitoly v správe o hodnotení C.III.19.1.11. bolo podať základnú informáciu o týchto plánoch, ich účele, obsahu a zodpovednosti za ich vypracovanie.

V súlade s vnútorným havarijným plánom, plánom ochrany obyvateľstva (vonkajší havarijný plán) a na základe zhodnotenia situácie v technológii, určení zdrojového člena, nameraných hodnôt teledozimetrického systému, prvých meraní radiačnej situácie v okolí jadrového zariadenia a meteorologickej situácie, zabezpečuje držiteľ povolenia k prevádzke jadrového zariadenia v prípade vzniku udalosti 2. stupňa vyrozumienie príslušných orgánov a organizácií v oblasti ohrozenia a v prípade vzniku udalosti 3. stupňa bez omeškania varovanie obyvateľstva. Následne sú orgánmi štátnej správy, miestnej štátnej správy a obcami zabezpečované ďalšie neodkladné a následné opatrenia spočívajúce najmä v jódovej profylaxii, ukrytí, resp. evakuácii a iné. Uvedené opatrenia sú vykonávané na územiach, ktoré boli postihnuté následkami radiačnej udalosti vrátane území, na ktorých sa z hľadiska prognózy môžu následky mimoriadnej udalosti rozšíriť.

Plán ochrany obyvateľstva (vonkajší havarijný plán), vypracovávajú okresné úrady, ktorých územie sa nachádza v oblasti ohrozenia. Obce, nachádzajúce sa v oblasti ohrozenia, spracovávajú výpisy z plánov ochrany obyvateľstva príslušného okresu resp. vykonávajú doklady pre realizáciu plánovaných opatrení. Uvedené plány ochrany obyvateľstva nadväzujú na vnútorný havarijný plán prevádzkovateľa jadrového zariadenia, ktorý je povinný spracovateľom plánov ochrany obyvateľstva predložiť podklady o predpokladanom ohrození v prípade nehody alebo havárie. Plán ochrany obyvateľstva schvaľuje Ministerstvo vnútra SR po posúdení ÚJD SR.

Oblasť ohrozenia je podľa vyhlášky ÚJD SR č. 55/2006 Z. z. o podrobnostiach v havarijnom plánovaní pre prípad nehody alebo havárie, definovaná ako územie v okolí jadrového zariadenia, v ktorom sa pri haváriách jadrového zariadenia predpokladá potreba vykonávania činností na ochranu obyvateľstva.

Veľkosť oblasti ohrozenia okolo jadrových zariadení posudzuje ÚJD SR na návrh navrhovateľa postupne v troch krokoch:

- ✓ návrh veľkosti oblasti ohrozenia jadrovým zariadením - vo fáze umiestňovania,
- ✓ predbežné vymedzenie veľkosti oblasti ohrozenia - vo fáze povoľovania stavby,
- ✓ vymedzenie veľkosti oblasti ohrozenia - vo fáze povoľovania uvádzania jadrového zariadenia do prevádzky.

V lokalite je v súčasnosti schválená oblasť ohrozenia pre JE V2 s polomerom 21 km a nastavené infraštruktúrne väzby pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva v tejto oblasti (vyrozumienie a varovanie, jódová profylaxia, ukrytie prípadne evakuácia). Tieto činnosti sú aj pravidelne overované pri havarijných cvičeniach. Predpokladá sa využitie existujúcej infraštruktúry aj pre NJZ. Za prípravu vnútorného havarijného plánu, podkladov pre stanovenie zóny ohrozenia a systém vyrozumienia a varovanie je zodpovedný žiadateľ o príslušné povolenie teda obecne prevádzkovateľ príslušného jadrového zariadenia.

- Krytie právnej zodpovednosti vo výške 300 miliónov EUR bude v prípade ťažkej havárie s významným únikom RAL výrazne nedostatočné. Z tohto dôvodu je posúdenie v Správe nedostačujúce. Malo by byť posúdené, aké by boli potrebné úrovne krytia, aké mechanizmy by mohli byť implementované a ako by boli financované.

Vyjadrenie: Údaje o riešení zodpovedností za jadrové škody sú uvedené v kapitole C.III.19.1.12. správy o hodnotení.

Pozri tiež vyjadrenie k príslušnej otázke z verejného prerokovania, ktoré sa konalo dňa 25. 11. 2015 v Mníchove.

Výška zodpovednosti za jadrovú škodu 300 miliónov EUR je stanovená zákonom a nie je predmetom Správy o hodnotení hodnotiť primeranosť požiadaviek zákona. Pre budúceho prevádzkovateľa NJZ ukladá atómový zákon povinnosť predložiť doklad o zabezpečení finančného krytia zodpovednosti za jadrovú škodu ako súčasť žiadosti o povolenie na uvádzanie jadrového zariadenia do prevádzky. Mechanizmus zabezpečenia finančného krytia cez Slovenský jadrový poisťovací pool je v Správe uvedený. Čo sa týka úvah o výške právnej zodpovednosti, Slovensko dlhodobo sleduje vývoj v tejto oblasti v Európskej únii a reaguje na zmeny a celoeurópske trendy. Stav zákonného zabezpečenia výšky zodpovednosti za jadrovú škodu na Slovensku v súčasnosti zodpovedá bežnej praxi vo väčšine krajín EÚ, ktorá ako celok nie je v tejto otázke jednotná. Pokiaľ by sme odhliadli od zákonných požiadaviek a pokúsili sa vyčíslieť ekonomickú škodu pre okolie pri ťažkej havárii, ktorej radiačné následky výsledky sú vyhodnotené v kapitole C.III.19.1.7.3. Radiačné následky ťažkej havárie tak limit 300 miliónov EUR na krytie škôd vychádza ako primeraný, pretože priame škody budú iba na poľnohospodárskej produkcii v najbližšom okolí NJZ do úrovne niekoľko km a nepriame škody na možnom čiastočnom znížení cien nehnuteľností v najbližších okolitých obciach. Nevznikne potreba zavádzať ochranné opatrenia pre obyvateľstvo, okrem lokálne a časovo obmedzenej konzumácie lokálne produkovaných potravín a krmív. Cezhraničné škody nebudú žiadne, ale veľmi limitované v oblasti uplatnenia preventívnych poľnohospodárskych opatrení (Rakúsko) bez priamych strát. Aj z tohto pohľadu sú dôležité dve v Správe navrhnuté opatrenia:

Technické riešenie NJZ zabezpečí, že nebudú prekročené parametre zdrojových členov pre jednotlivé typy havárií uvažované v Správe o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie (kapitola C.III.19.1.6.2. Zdrojový člen pre havárie).

Projekt NJZ prakticky vylúči možnosť ťažkej havárie v bazéne skladovania vyhoretého paliva.

x x x

MŽP SR, ako príslušný orgán podľa zákona o posudzovaní, požiadalo navrhovateľa podľa § 35 ods. 5 uvedeného zákona o doplnujúce informácie na objasnenie pripomienok vyplývajúcich zo stanovísk k správe o hodnotení pre : Mikroregión nad Holeškou, obec Madunice, spoločnosť EEnergy, s. r. o., spoločnosť GREENPEACE v zastúpení p. Jana Haverkampa a aj ku odborným konzultáciám pre Poľskú republiku a aj pre MŽP ČR ku stanovisku Mestského úradu Břeclav.

Skrátene vyjadrenie navrhovateľa k jednotlivým stanoviskám je pre prehľadnosť uvedené pri každej pripomienke kurzívou. V prípade vyjadrenia J. Haverkampa, je pre objasnenie uvedené v časti vypořádania pripomienok pre Slovenskú republiku z dôvodu, že tu bolo stanovisko zaslané ako prvé a podpísané, ale platí aj pre Rakúsku republiku, kde bolo medzi pripomienkami doručené rovnaké stanovisko p. J. Haverkampa. Uvedené vyjadrenie je súčasťou dokumentácie z procesu posudzovania, ktorá je k dispozícii k nahliadnutiu u navrhovateľa i na MŽP SR.

Stanoviská podľa § 35 zákona o posudzovaní doručené od jednotlivých dotknutých strán: (vyjadrenie k akceptovaniu požiadaviek zo stanovísk je pri každom stanovisku uvedené kurzívou):

Česká republika

Ministerstvo životného prostredia Českej republiky (list č. 75632/ENV/15 z 05. 11. 2015) pripomína, že listom zo 17.09. 2015 informovali MŽP SR o rozoslaní dokumentácie územne samosprávnym celkom a dotknutým správnym úradom ČR a listom z 24. 09. 2015 požiadali o predĺženie lehoty na vyjadrenie. Ďalej oznamuje, že k 27. 09. 2015 obdržalo MŽP ČR celkom 31 vyjadrení. Väčšina dotýčajúcich subjektov nepožadovala konanie medzištátnej konzultácie, len Mestský úrad Břeclav požadoval zhodnotenie vplyvov NJZ na ČR s dôrazom na popis dopadov v prípade nehody alebo havárie NJZ. Všetky vyjadrenia priložili k sprievodnému listu s požiadavkou, aby bolo odovzdané navrhovateľovi na vyjadrenie. MŽP SR oznámilo, že ČR nepožaduje konanie ústnej medzištátnej konzultácie podľa

čl. 5 Dohovoru Espoo.

V stanovisku konštatovalo, že uvíta zaslanie všetkých zásadných dokumentov vydaných v súlade s Dohovorom Espoo a zároveň požaduje zaslanie vysporiadania prijatých vyjadrení.

Vyjadrenie: Akceptuje sa.

Zaslané stanoviska ČR

Štátny úrad pre jadrovú bezpečnosť (list č. SÚJB/RCKA/21155/2015 zo dňa 15. 10. 2015)

Po preštudovaní predloženej dokumentácie oznamuje, že k správe nemá pripomienky, z hľadiska svojich kompetencií z dôvodu, že realizácia projektu uvedená v predloženej dokumentácii bude riešená podľa všeobecne platných právnych predpisov Slovenskej republiky.

Krajský úrad Juhočeského kraja (OZZL 23424/2014/jakubec z 13. 10. 2015)

k predloženej dokumentácii vplyv navrhovanej činnosti „NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice“ na ŽP, Krajský úrad - Juhočeský kraj, odbor životného prostredia, poľnohospodárstva a lesníctva z hľadiska jemu zverených kompetencií podľa jednotlivých zložkových zákonov nemá žiadne pripomienky.

Krajský úrad Libereckého kraja (OZZL 23424/2014/jakubec z 13. 10. 2015)

k dokumentácii navrhovanej činnosti „NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice“ len odporúča, aby problematiku starostlivo preveril Štátny úrad pre jadrovú bezpečnosť. Nepožaduje účasť na medzištátnych konzultáciách pokiaľ sa budú konať.

Toto vyjadrenie sa vydáva postupom podľa štvrtej časti správneho poriadku, a teda nejde o správne rozhodnutie, proti ktorému by bolo možné sa odvolať.

Liberecký kraj, nám. hejtmana (list z 8. 10. 2015)

K dokumentácii vplyvu navrhovanej činnosti na ŽP v rámci medzištátneho posudzovania navrhovanej činnosti realizovaného mimo územia ČR podľa zákona č. 100/2001 Sb., o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v znení neskorších predpisov, neuplatňuje žiadne pripomienky.

Krajský úrad Stredočeského kraja (SZ 13328/3/2015/KUSK z 20.10.2015)

Z hľadiska jednotlivých zložkových zákonov Krajský úrad Stredočeského kraja po prerokovaní nemá žiadne pripomienky.

Krajský úrad Moravskoslezského kraja (list č. MSK 128231 z 17. 9. 2015)

Podľa zákona č. 114/1992 Sb., o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov, vydáva nasledujúce stanovisko:

Predložený záměr „NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice“ nemůže mať samostatne alebo v spojení s inými koncepciami alebo zámermi významný vplyv na priaznivý stav predmetu ochrany alebo celistvosť európsky významných lokalít, ktoré sú stanovené nariadením vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národného zoznamu európsky významných lokalít, alebo vtáčích oblastí.

Krajský úrad Pardubického kraja (list č. KrÚ 62652/2015 z 14. 10. 2015)

Orgán odpadového hospodárstva k predloženým dokumentom z hľadiska záujmov zastupovaných orgánom odpadového hospodárstva Pardubického kraja nemá pripomienky.

Orgán ochrany ovzdušia z hľadiska zákona č. 201/2012 Sb. o ochrane ovzdušia k oznámeniu z hľadiska záujmov prislúchajúcich Krajskému úradu Pardubického kraja, ako orgánu ochrany ovzdušia, podľa zákona č. 201/2012 Sb., nemá námietky.

Orgán ochrany prírody z hľadiska záujmov zverených zákonom č. 114/1992 Sb., o ochrane prírody a krajiny, v platnom znení, do pôsobnosti krajskému úradu proti uvedenému zámeru nemá námietky.

Orgán štátnej správy lesov z hľadiska záujmov zverených zákonom č. 289/1995 Sb. o lesoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov do pôsobnosti orgánu štátnej správy lesov Krajského úradu Pardubického kraja proti zámeru nemá námietky.

Krajský úrad Olomouckého kraja (list č. KÚOK/85942/2015/OŽPZ/7149 z 09. 10. 2015)

Oddelenie lesníctva - verejné záujmy na úseku ochrany pozemkov určených k plnení funkcií lesa, ochrana ktorých je v pôsobnosti Krajského úradu Olomouckého kraja, odboru životného prostredia a poľnohospodárstva, nie sú predmetným zámerom dotknuté.

Oddelenie vodného hospodárstva z dôvodu, že uvedený zámer sa nedotýka záujmov chránených vodným zákonom v kompetencii vodoprávneho úradu Krajského úradu Olomouckého kraja- bez pripomienok.

Oddelenie ochrany ŽP.

Orgán ochrany ovzdušia - bez pripomienok.

Orgán odpadového hospodárstva – bez pripomienok.

Oddelenie ochrany prírody – bez pripomienok.

Orgán ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu - vzhľadom k tomu, že nepredpokladá cezhraničný vplyv navrhovanej činnosti, neuplatňuje pripomienky.

Orgán ochrany prírody - bez pripomienok.

Natura 2000 - na základe charakteru navrhovanej činnosti sa jej vplyv na lokality sústavy Natura 2000 na území Olomouckého kraja nepredpokladá.

Stredočeský kraj (list č. 143549/2015/KUSK z 19. 10. 2015)

Súhlasí s dokumentáciou k činnosti „NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice“ bez zásadných pripomienok.

Krajský úrad Karlovarského kraja (list z 19. 10. 2015)

Z hľadiska kompetencií odboru ŽP a poľnohospodárstva, ani z hľadiska kompetencií zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie nemá pripomienky.

Krajský úrad Královehradeckého kraja (list č. 25820/ZP/2015 – Hy z 15. 10. 2015)

Za orgán ochrany ovzdušia – k predloženej dokumentácii nemá pripomienky.

Za orgán verejnej správy v oblasti odpadového hospodárstva - k predloženej dokumentácii nemá pripomienky.

Z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu - k predloženej dokumentácii nemá pripomienky.

Z hľadiska ochrany pozemkov určených na plnenie funkcie lesa - k predloženej dokumentácii nemá pripomienky.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny - k predloženej dokumentácii nemá pripomienky.

Z hľadiska vodného hospodárstva - k predloženej dokumentácii nemá pripomienky.

Krajský úrad Zlínskeho kraja (list č. KUSP 22092/2014 ŽPZE-MI z 14. 10. 2015)

Uvádza:

✓ z hľadiska zákona č. 334/1992 Sb., o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu konštatujú, že z predloženej dokumentácie vyplýva, že posudzovaným zámerom nebudú dotknuté pozemky poľnohospodárskeho pôdneho fondu, a preto orgán ochrany ZPF nemá pripomienky;

✓ z hľadiska zákona č. 254/2001 Sb., o vodách k predloženému zámeru nemajú pripomienky;

✓ z hľadiska zákona č. 289/1995 Sb., o lesoch – nemajú pripomienky;

✓ z hľadiska zákona č. 114/1992 Sb., o ochrane prírody a krajiny – nemajú pripomienky;

✓ z hľadiska zákona č. 201/2012 Sb., o ochrane ovzdušia – bez pripomienok;

✓ z hľadiska zákona č. 185/2001 Sb., o odpadoch – bez pripomienok;

Krajský úrad Ústeckého kraja (1653/ZPZ/2014 z 25. 9. 2015)

Z hľadiska pôsobnosti krajského úradu k predloženej dokumentácii nemajú pripomienky a nepovažujú za nutné sa zúčastniť medzištátnych konzultácií podľa čl. 5 Dohovoru Espoo.

Krajský úrad Juhomoravského kraja (list č. JMK 131071/2015 z 12. 10. 2015)

Juhomoravský kraj posúdil predloženú dokumentáciu navrhovanej činnosti „NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice“, SR bez pripomienok a nepovažuje za potrebné konanie medzinárodnej konzultácie.

Česká inšpekcia životného prostredia, riaditeľstvo (list č. ČIŽP/10/IPP/1509026. 009/15/RAK z 08. 10. 2015)

Uvádza stanovisko za jednotlivé odbory:

Ochrana vôd - k realizácii výstavby NJZ nemá pripomienky, nepožadujú z hľadiska ochrany vôd ČR jednanie na medzištátnej úrovni.

Ochrana ovzdušia - uvádza, že vplyv na ovzdušie v ČR bude zanedbateľný. Zdroje znečisťovania ovzduší (dieselagregáty, plynová turbína a kotolňa na zemný plyn) budú

zdrojmi záložnými a v prevádzke budú len a po dobu úvodných skúšok. Z tohto hľadiska nie je nutné požadovať konanie medzištátnej konzultácie.

Odpadové hospodárstvo - Keďže ide o cezhraničné zariadenie, je pre OH v tejto fáze kľúčové dodržiavanie slovenskej odpadovej legislatívy v dobe prípravy, výstavby a prevádzky, ktorú predložená dokumentácia v tomto zmysle uvádza, a tiež súvisiacich európskych predpisov. Za OH zo svojej pôsobnosti neuplatňujú zásadné pripomienky.

Ochrana prírody - V súlade s predchádzajúcim vyjadrením z hľadiska OP sú toho názoru, že realizácia uvažovaného zámeru podľa predloženej dokumentácie by nemala ohroziť záujmy ochrany prírody v ČR, aspoň pokiaľ ide o vplyvy v pôsobnosti rezortu ŽP. K predloženému oznámeniu preto nemáme vecné pripomienky. Nepovažujú za nevyhnutné, aby aspekty ochrany prírody boli prejednávané na prípadnej medzinárodnej konzultácii.

V závere uvádza, že ČIŽP z hľadiska svojej pôsobnosti neuplatňuje žiadne zásadné pripomienky a konanie medzištátnej konzultácie podľa čl. 5 Dohovoru Espoo za účelné nepovažuje.

Česká inspekcia životného prostredia, Oblastný inspektorát Hradec Králové (list č. ČIŽP/45/IPP/1406425.002/15/KDR zo 7. 10. 2015) K predloženému zámeru nemá pripomienky.

Česká inspekcia životného prostredia, Oblastný inspektorát Olomouc (list č. ČIŽP/48/IPP/1406471.001/15/OZP zo 6. 10. 2015)

Po preštudovaní predloženej dokumentácie ČIŽP konštatuje, že k jej obsahu nemá žiadne pripomienky.

Česká inspekcia životného prostredia, Oblastný inspektorát Brno (list č. ČIŽP/45/IPP/1406425.002/15/KDR zo dňa 05. 10. 2015)

K dokumentácii vplyvu navrhovanej činnosti NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice z hľadiska ochrany ŽP v prípade bežnej prevádzky nemá pripomienky.

Krajská hygienická stanica Juhomoravského kraja so sídlom v Brne (list č. S-KHSJM 44344/2015 z 15. 10. 2015)

KHS JmK so sídlom v Brne dokumentáciu zámeru „NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice“, k. ú. Jaslovské Bohunice a Radošovce, TSK, SR spracovanú 22. 08. 2015 Ing. Petrem Mynářem, Amec Foster Wheeler s.r.o., Křenová 58, 602 00 Brno (IČ:26211584) a tímom spoluriešiteľov, ktorého oznamovateľom je Jadrová energetická spoločnosť Slovenska, a. s., so sídlom Tomášikova 22, 821 02 Bratislava (IČ:45337241), SR, berie na vedomie a so závermi vyplývajúcimi z hodnotenia vplyvov na ŽP a verejné zdravie súhlasí.

Oznamuje, že požiadavky KHS JmK uplatnené vo vyjadrení k zámeru boli akceptované a premietnuté do dokumentácie hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na ŽP a verejné zdravie.

Krajská hygienická stanica Královohradeckého kraja so sídlom v Hradci Králové (list č. S-KSHSK 26724/2015/HOK.HK/Hr z 5. 10. 2015)

po zhodnotení zámeru s požiadavkami predpisov v oblasti ochrany verejného zdravia vydáva toto vyjadrenie: S dokumentáciou vplyvu zámeru „NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice“ na ŽP v rámci medzištátneho posudzovania vykonaného mimo územia ČR možno z hľadiska záujmov chránených orgánmi ochrany verejného zdravia súhlasiť.

Z hľadiska záujmov chránených orgánmi ochrany verejného zdravia nepožadujú zámer ďalej posudzovať podľa zákona.

Krajská hygienická stanica Libereckého kraja so sídlom v Liberci (list č. S-KSHSK 26724/2015/HOK.HK/Hr z 9. 10. 2015)

po zhodnotení navrhovanej činnosti konštatuje, že s dokumentáciou súhlasí.

Krajská hygienická stanica Zlínskeho kraja so sídlom v Zlíne (list č. S-KSHSK 26724/2015/HOK.HK/Hr z 5. 10. 2015)

Po zhodnotení súladu predloženej dokumentácie vplyvu na ŽP s požiadavkami predpisov v oblasti ochrany verejného zdravia vydáva toto vyjadrenie: K predloženej dokumentácii posudzovania vplyvov na ŽP navrhovanej činnosti „NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice“ - medzištátne posudzovanie navrhovanej činnosti realizovanej mimo územia ČR – nemá námietky a pripomienky.

Krajská hygienická stanica Ústeckého kraja so sídlom v Ústí nad Labem (list č. KHS.UL 41311/2015 zo dňa 05. 10. 2015)

z hľadiska hygienického, s ohľadom na veľkú vzdialenosť navrhovanej činnosti od Ústeckého kraja, nemajú pripomienky.

Mestský úrad Břeclav, odbor ŽP (list č. MUBR 73911/2015 zo dňa 26. 10. 2015)

Predložil súhrnné vyjadrenie v ktorom okrem iného uvádza, že z dôvodu relatívnej blízkosti požaduje zhodnotenie vplyvov NJZ na ČR, najmä dopady prípadnej nehody alebo havárie.

Vyjadrenie: Všetky zákonné a iné požiadavky na ochranu ŽP a verejného zdravia sa u NJZ vzťahujú k dotknutému územiu a skupinám obyvateľstva, ktoré sa s nim nachádzajú v úzkom kontakte. Potenciálne najviac dotknuté územie a skupiny obyvateľstva radiačnými vplyvmi najviac dotknuté, sa nachádzajú v bezprostrednom okolí lokality umiestnenia navrhovanej činnosti.

Vzdialenosť najbližších obytných území a pohybuje v ráde jednotiek kilometrov. Podľa výsledkov hodnotení vplyvov na verejné zdravie a jednotlivé zložky ŽP, vrátane analýzy vplyvov neštandardných stavov, sú už i v tomto najbližšom priestore splnené všetky požiadavky na ochranu zdravia a ŽP. Navrhovaná činnosť je vzdialená od najbližšej št. hranice ČR 37 km.

Radiačné vplyvy normálnej prevádzky sú uvedené v kapitole C.III.16.3.1. správy o hodnotení. Cezhraničné vplyvy vyjadrené v ročných individuálnych dávkach sú pre najbližšie cezhraničné oblasti ČR (37 km), Rakúska (54 km) a Maďarska (61 km) na úrovni 0,01 až 0,1 μSv , čo sú dávky v porovnaní s dávkami z prirodzeného pozadia bezvýznamné. Dávka z prirodzeného pozadia dosahuje v priemere pre ČR 3,5 mSv/rok.

Vplyv havárií je vyhodnotený v kapitole C.III.19.1. správy o hodnotení. Z výsledkov analýz radiačných následkov vyplýva, že aj pri uvažovaní najnepriaznivejšieho prípadu (ťažká havária) klesne celoživotná efektívna dávka od všetkých ciest ožiarenia (t.j. aj so zahrnutím úväzku z ročnej konzumácie lokálne vyprodukovaných kontaminovaných potravín) pod hodnotu 1 mSv (smernica Rady 2013/59/Euratom z 5. decembra 2013; resp. ICRP publikácia 103) už vo vzdialenosti cca 20 km od NJZ. Minimálna vzdialenosť územia ČR je 37 km, tzn., že vplyv je zanedbateľný.

Pre projektové havárie bolo uvažované s konzervatívnymi nepriaznivými podmienkami (tzn. rozhodujúce podmienky - smer vetra, kategória stability atmosféry sa v priebehu udalosti nemenia) na vyhodnotenie dopadov na najbližšie cezhraničné územie (ČR: 37 km, Rakúsko: 54 km a Maďarsko: 61 km). Pri týchto konzervatívnych podmienkach neprekročí celková maximálna ročná individuálna efektívna dávka v cezhraničných oblastiach od všetkých ciest ožiarenia, tzn. aj so zahrnutím úväzku (príspevok k celoživotnej dávke) z ročného príjmu lokálne produkovaných kontaminovaných potravín 1,5 mSv a to pre najkonzervatívnejší prípad zriedkavo sa vyskytujúcej kategórie počasia F (veľmi stabilná - silná inverzia, veľmi zlé rozptyľové podmienky) a pri konštantnom smere vetra na ČR. Pri najčastejšej kategórii stability počasia D (neutrálna - indiferentné teplotné zvrstvenie, dobré rozptyľové podmienky), konštantnom vetre smerom na ČR a aj s uvážením lokálnej dažďovej zrážky na najbližšom českom území neprekročí pri projektovej havárii ročná individuálna efektívna dávka hodnotu 1 mSv. Všetky tieto skutočnosti sú opísané a vysvetlené v kapitole C.III.19.1.7. správy o hodnotení.

Magistrát hl. mesta Prahy, odbor ochrany prostredia (list z 12. 10. 2015)

Bez pripomienok.

Mesto Uherský Brod (list zo 7. 10. 2015)

s navrhovanou činnosťou NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice súhlasí.

Mestský úrad Uherské Hradiště (list č. MUUH-SŽP/68625/2015/Fr z 23. 9.2015)

Bez pripomienok.

Mestský úrad Vsetín (list č. MUVS-S 3586/2014 OŽP/7-330.2 z 16. 10. 2015)

Bez pripomienok.

Mestský úrad Uherský Brod (list č. OŽP/281115 z 8. 10. 2015)

Bez pripomienok.

Maďarsko

Ministerstvo pôdohospodárstva, odbor ochrany životného prostredia, Virág Pomozi, oficiálna kontaktná osoba pre Dohovor Espoo, (list č. KmF/ /2015 z 27. 11. 2015)

v prílohe listu posielala Konečné oficiálne maďarské stanovisko k projektu „Nového jadrového zdroja v lokalite Jaslovské Bohunice“, ktoré znie takto:

Rozsah hodnotenia (scoping)

Maďarsko bolo na základe listu z 20. 3. 2014, s ev. č. 3282/2014-3.4/hp informované o tom, že sa v rámci procesu hodnotenia vplyvov plánovaného „Nového jadrového zdroja v lokalite Bohunice“ (ďalej len atómová elektrárňa Bohunice) na ŽP, konaného podľa *dohovoru EHK OSN o hodnotení cezhraničných vplyvov na životné prostredie* (Dohovor Espoo) začína fáza *scopingu*.

Listom z 20. 3. 2014 s ev. č. KmF/177/2014 sme signalizovali, že sa na základe Dohovoru Espoo chceme zúčastniť procesu hodnotenia vplyvu atómovej elektrárne Bohunice na ŽP.

V záujme toho, aby mohlo byť vytvorené oficiálne maďarské stanovisko k zámeru elektrárne v Bohuniciach, bola táto dokumentácia na 21 dní sprístupnená verejnosti na webovej stránke Ministerstva pôdohospodárstva. Odborné posudzovanie tejto dokumentácie bolo vykonané v spolupráci s príslušnými orgánmi zodpovednými za atómovú energetiku, ŽP, vodohospodárstvo, hygienu a civilnú ochranu. Naše stanovisko k zámeru bolo zaslané 25. 04. 2014 vo forme listu s ev. číslom KmF/177-13/2014 na Slovensko.

Proces hodnotenia vplyvov na ŽP

V rámci ďalšieho kroku v procese podľa Dohovoru Espoo sme dostali 9. 9. 2015 zásielku s ev. č. 2072/2015-3.4/hp obsahujúcu projektovú dokumentáciu so štúdiou vplyvu atómovej elektrárne Bohunice na ŽP. V záujme vytvorenia predbežného oficiálneho maďarského stanoviska, bola táto dokumentácia na 30 dní sprístupnená verejnosti, a požiadali sme o stanovisko aj úrady, ktoré sme kontaktovali v rámci fázy *scopingu*.

Na základe uvedeného vzniklo predbežné oficiálne maďarské stanovisko, ktoré bolo zaslané slovenskej strane vo forme listu s ev. č. KmF/413-15/2015 dňa 15. 10. 2015. V záujme prezentácie stanovísk dotknutých úradov, resp. diskusie o ich otázkach obsiahnutých v predbežnom oficiálnom maďarskom stanovisku, sa na základe článku 5 Dohovoru Espoo konala dňa 27. 10. 2015 odborná konzultácia.

Na verejnom fóre konanom v Győri, 27. 10. 2015 mohla maďarská verejnosť, ktorej sa daný projekt môže týkať (obyvateľstvo a reprezentanti spoločenských združení na ochranu ŽP), položiť otázky týkajúce sa projektu atómovej elektrárne v Bohuniciach priamo reprezentantom investora a autorom štúdie vplyvu, ako aj mohli vyjadriť svoj názor.

Na základe projektovej dokumentácie dodanej slovenskou stranou v rámci procesu hodnotenia vplyvov na ŽP podľa Dohovoru Espoo, ako aj na základe odbornej konzultácie konanej v Győri dňa 27. 10. 2015 je konečné oficiálne maďarské stanovisko v danej veci nasledujúce:

Na základe plánovanej technológie a analýz popísaných v štúdiu možno predpokladať, že stavba novej atómovej elektrárne v Bohuniciach a jej normálna prevádzka nebude mať výrazný negatívny vplyv na ŽP na území Maďarska.

Hodnoty súhrnných rádioaktívnych emisií uvedené pre bežnú prevádzku spadajú do rozsahu očakávaných hodnôt a sú porovnateľné s údajmi rádioaktívnych emisií pre bloky 1 - 4 elektrárne Paks, avšak rozdelenie týchto emisií podľa jednotlivých rádioizotopov nebolo vykonané.

Výsledky analýz pre havarijné situácie, na základe ktorých sa predpokladá, že cezhraničné dopady na území Maďarska nepresiahnu hodnotu efektívnej dávky 1 mSv/rok, sú prijateľné.

Štruktúra a prevádzka systému na monitoring ŽP a emisií, spôsob riešenia mimoriadnych udalostí, nakladania s vyhoreným palivom a RAO, analýza rádioaktívnych emisií ako aj analýza súbežnej prevádzky zariadení v lokalite bola v projektovej dokumentácii popísaná len vo veľmi hrubých rysoch a tieto otázky by si zaslúžili aj detailnejší popis.

V rámci odbornej konzultácie odznelo, že detailný popis štruktúry a prevádzky systému na monitorovanie rádioaktívnych emisií a ŽP, ako aj údaje a parametre tohto systému, budú obsiahnuté v predpisoch, ktoré budú vypracované neskôr.

Chýba mapa, ktorá by znázorňovala vypočítané rádiologické dopady na území v prípade normálnej prevádzky, mimoriadnej udalosti a havárie.

O spôsobe, akým sa určila referenčná (základná) hodnota intenzity rádioaktívneho pozadia, sa v projektovej dokumentácii nenachádzajú žiadne informácie. Ďalej v dokumentácii chýba aj popísanie spôsobu, ktorým sa stanovili limitné hodnoty pre dávky a rádioaktívne emisie (pre jednotlivé rádioizotopy, v jednotkách Bq/rok), ako aj spôsob stanovenia týchto limitov. Na základe informácií od investora budú tieto informácie, v rozpore s domácou praxou, dostupné až v neskoršej fáze projektovania.

Na maďarskej strane nehrozí rádioaktívna kontaminácia cez podzemné vody, avšak v prípade nehody, havárie alebo zámernej sabotáže môže ľahko dôjsť ku kontaminácii Dunaja, ktorý tvorí štátnu hranicu, a tým sa môžu ohroziť zdroje pitnej vody v blízkosti jeho brehov.

Pre takéto prípady musí byť súčasťou slovenského systému vyrozumienia a varovania aj presný a detailný postup na varovanie vodohospodárskych úradov v Maďarsku. V každom prípade je nutné, aby na základe dohody o spolupráci pri ochrane a trvalom využívaní Dunaja Slovenský Dozor nad ŽP zabezpečil prevádzku medzinárodného varovného strediska PIAC 04 SLOVAKIA, ktoré je súčasťou medzinárodného systému na vyrozumienie a varovanie v povodí Dunaja (Accident Emergency Warning System - AEWS).

Vyjadrenie: Akceptuje sa. Požiadavka bola predmetom expertných konzultácií v Győri, 27. 10. 2015 je tiež uvedená v opatreniach v kap. VI/3 Záverečného stanoviska.

Spolková republika Nemecko

Bavorské ministerstvo životného prostredia a ochrany spotrebiteľov (list č. 81c-U8804.4-2015/1-15 z 27. 10. 2015)

požaduje, aby boli aj stanoviská a požiadavky z Bavarska dôkladne preverené a zohľadnené pri vydaní rozhodnutia a aby mu bolo pred stanoveným verejným prerokovaním 25. 11. 2015 oznámené, koľko námietok bolo doručených z Bavarska/Nemecka;

Zásadné stanovisko a nadradené požiadavky:

- ✓ Ochrana bavorského obyvateľstva je stredobodom pozornosti vlády Bavarska. Pomáhala určujúcim spôsobom vytvárať plynulé odstúpenie Nemecka z jadrovej energetiky a odmieta výstavbu NJZ v lokalite Bohunice. Cieľom vlády Bavarska je presvedčiť vládu SR o námietkach a bavorskej ceste smerom k OZE.
- ✓ Bavarská vláda si je vedomá toho, že každý členský štát EÚ má podľa zmluvy o spôsobe práce EÚ právo sám určiť štruktúru vlastného zásobovania elektrickou energiou. V každom prípade musia byť dodržané všetky medzinárodné požiadavky, ak by mala byť realizovaná výstavba NJZ v lokalite Bohunice.
- ✓ Využitie jadrovej energie je vysoko komplexná úloha, pri ktorej musia byť stanovené a v schvaľovacom konaní dokladované maximálne bezpečnostné požiadavky. Ohľadne plánovanej výstavby NJZ v lokalite Bohunice požaduje vláda Bavarska predovšetkým dodržanie najvyššieho bezpečnostného štandardu, dodržanie všetkých medzinárodných požiadaviek a pokiaľ možno čo najvyššiu transparentnosť.
- ✓ *Vyjadrenie: Akceptuje sa. V schvaľovacom konaní budú stanovené a dokladované všetky bezpečnostné požiadavky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov na národnej i medzinárodnej úrovni.*

Pripomienky k nasledujúcim témam:

- ✓ Vypúšťanie RAL počas normálnej prevádzky - v prípade výpustí vzduchom počas normálnej prevádzky by malo byť objasnené, ako vzniknú hodnoty uvedené v tabuľke č. 1 a aký význam majú tieto hodnoty pre skutočné posúdenie ročného radiačného ožiarenia v okolí plánovaného NJZ.
- ✓ Výpuste počas projektových havárií a nehôd - na úplné posúdenie radiačného ožiarenia v cezhraničných oblastiach v dôsledku havárií a nehôd by mali byť popísané všetky relevantné cesty radiačného ožiarenia.
- ✓ Výpuste počas ťažkej havárie - mal by byť vysvetlený pojem „Zamedziteľná dávka“ a jeho kritériá v súvislosti s radiačnými dôsledkami ťažkej havárie.
- ✓ Integrita kontajneru (ochrannéj obálky reaktora) - na spoľahlivé posúdenie integrity kontajneru by mala byť predložená podrobná dokumentácia, z ktorej vyplýva, s akými projektovými okrajovými podmienkami a s akými bezpečnostnými rezervami môže byť zachovaná úplná integrita kontajneru.

- ✓ Ochrana pred vonkajšími vplyvmi - (STMUV) pokladá za potrebné mať ochranu pred pádom veľkého dopravného lietadla typu Airbus A 380 alebo ostatných civilizačných vplyvov vrátane teroristických útokov (SEWD). Na posúdenie postihnutia Bavorska musia byť špecifikované obdržané druhy udalostí SEWD vrátane cieleného pádu veľkého dopravného lietadla, zdrojové mapy výpustí a výsledné radiačné ožiarenie. V prípade potreby bude (STMUV) s touto dokumentáciou zaobchádzať v súlade s pravidlami ochrany utajovaných skutočností.
- ✓ Stav bezpečnostnej techniky a výber typu reaktora - je v spoločnom záujme, aby bola pri realizácii výstavby NJZ použitá pokiaľ možno čo najlepšia bezpečnostná technika. V dôsledku havárií v JE Fukušima preverila EÚ bezpečnosť všetkých európskych JE. Je nevyhnutné, aby výsledky týchto previerok a taktiež aj poznatky k haváriám v JE Fukušima boli zahrnuté do projektov k výstavbe NJZ v Bohuniciach.
- ✓ žiada, aby boli stále informovaní o postupe procesu posudzovania vplyvov na ŽP pre plánovanú výstavbu NJZ v Bohuniciach, o definitívnom rozhodnutí o type reaktora a prosí o zaslanie ďalších informácií, ktoré boli vyžiadané v už predložených bavorských žiadostiach.

Vyjadrenie: Uvedené pripomienky a požiadavky boli predmetom verejného prerokovania (Mníchov, Gasteig, 25. 11. 2015) a odborných konzultácií (Mníchov, 26. 11. 2015), pozri časť Verejné prerokovanie v meste Mníchov, Bavorsko a časť cezhraničné expertné konzultácie

Umweltinstitut München, e.V., Verein zur Erforschung und Verminderung der Umweltbelastung, Landwehrstr. 64a, 80336 München (Inštitút životného prostredia Mníchov, zapísaný spolok, Spolok na výskum a zníženie zaťaženia životného prostredia, Mníchov, list zo dňa 24. 11. 2015)

K procesu verejného prerokovania (Mníchov, Gasteig, 25. 11. 2015) výstavby NJZ v lokalite Jaslovské Bohunice predložili nasledujúce stanoviská a pripomienky:

- ✓ odmietajú plánovaný zámer výstavby NJZ, keďže k tomu neexistuje ani energetická ani politická nevyhnutnosť;
- ✓ projekt výstavby ohrozuje obyvateľstvo Slovenska a predstavuje cezhraničné ohrozenie;
- ✓ správu o hodnotení považujú za nedostatočnú a nevidia žiadny zmysel v účasti na verejnom prerokovaní;
- ✓ neboli posudzované alternatívne riešenia;
- ✓ nie je známe, aký typ reaktora by mal byť použitý, namiesto toho je uvedených šesť typov reaktorov, preferovaná generácia reaktora III+ je popisovaná tak, ako keby nemalo dôjsť k žiadnym väčším haváriám s uvoľnením rádioaktivity - hoci pre tento predpoklad nie sú ani žiadne hodnoty z prevádzkových skúseností ani žiadne dôkazy;
- ✓ iba ak bude známy typ reaktora s bezpečnostným popisom a popisom nadprojektových havárií s uvedením zdrojových členov pre uvoľnenú rádioaktivitu, možno vykonať posudzovanie vplyvov na ŽP a cezhraničných dopadov;
- ✓ nie sú zohľadnené interakcie s už existujúcimi piatimi reaktormi (dva z nich sú v prevádzke) a plánovaným rozšírením MSVP v lokalite; kumulatívne vplyvy v prípade poruchy alebo havárie môžu mať závažné dôsledky a musia byť preto bezpodmienečne posudzované;
- ✓ vyjadrujú obavy, že požadované údaje budú k dispozícii až v ďalšom konaní, bez účasti verejnosti a požadujú, aby boli doručené všetky chýbajúce informácie v novej správe o hodnotení a aby boli predložené verejnosti, aj v cezhraničnej oblasti, na pripomienkovanie.

Vyjadrenie: Uvedené pripomienky a požiadavky boli predmetom verejného prerokovania (Mníchov, Gasteig, 25. 11. 2015) a odborných konzultácií (Mníchov, 26. 11. 2015), pozri časť Verejné prerokovanie v meste Mníchov, Bavorsko a časť cezhraničné expertné konzultácie.

Landesverband Bayern des Bundes für Umwelt- und Naturschutz Deutschland e.V., Landesfachgeschäftsstelle Nürnberg (Bavorský krajinský spolok Zväzu pre ochranu životného prostredia a prírody Nemecka, krajinské odborné obchodné zastúpenie Norimberg, list z 20. 5. 2015) (Prof. Dr. Hubert Weiger, predseda; Richard Mergner, splnomocnenec; Dr. Herbert Barthel, referent pre Energetiku a ochranu ovzdušia) :

- ✓ uvádza, že lokalita Jaslovské Bohunice leží vo vzdialenosti asi 300 km od mesta Passau,

- 450 km od Mníchova a ohrozuje v prípade ťažkej havárie s veľkým únikom RAL Nemecko, Rakúsko a potenciálne aj celú Európu;
- ✓ vyjadruje nesúhlas s výstavbou NJZ, pretože sa nedajú vylúčiť ťažké havárie a rádioaktívny oblak nerešpektuje štátne hranice;
 - ✓ konštatuje, že nie je legitímne všeobecné tvrdenie, že atómová energia produkuje nízky obsah emisií uhlíka alebo dokonca že je bez obsahu emisií uhlíka, a že je bezpodmienečne potrebná na ochranu ovzdušia. Ťažba uránu a výroba jadrového paliva sú energeticky náročné a táto skutočnosť musí byť zahrnutá do bilancie CO₂;
 - ✓ konštatuje, že námietky oficiálnych stanovísk dotknutých krajín boli prevzaté do podmienok pre správu o hodnotení a do správy o hodnotení a zodpovedané, ale zväčša iba formálne;
 - ✓ uvádza, že posudzovanie vplyvov na ŽP je realizované bez oznámenia typu reaktora alebo údajov o všetkých typoch reaktorov prichádzajúcich do úvahy, tzn. predmet posudzovania nie je známy, uvedené typy reaktorov nie sú nikde prevádzkované;
 - ✓ konštatuje, že nie sú zodpovedané otázky týkajúce sa vonkajších udalostí a ich dopadov na NJZ, ťažkých havárií a havarijných scenárov, projektových havárií a kumulatívnych vplyvov JE v lokalite;
 - ✓ namieta, že nie sú predstavené žiadne alternatívne možnosti dodávky elektrickej energie, ale taktiež ani žiadne alternatívne lokality pre JE, ani žiadne porovnania možných typov reaktorov, čím nemá posudzovanie vplyvov na ŽP zmysel;
 - ✓ k údajom v správe o hodnotení, že minimálne poistné krytie na každú jadrovú udalosť na Slovensku sa oproti roku 2004 zvýšilo štvornásobne, a že táto suma bude s veľkou rezervou postačujúca dokonca pri ťažkých haváriách reaktorov III+ uvádza, že sa jedná o závažné zavádzanie obyvateľstva, keďže ťažké havárie spôsobia škody v celej Európe, čím pre jednotlivca nebude možné vôbec žiadne odškodnenie;
 - ✓ poukazuje na to, že Slovensko napriek plánu na výstavbu novej JE ako je NJZ v lokalite Bohunice nevyvíja žiadne úsilie, aby v blízkej budúcnosti našlo konečné úložisko alebo iné riešenie, dokonca je výber exportu do iných krajín diskutovaný v koncepte likvidácie ako rovnocenná opcia. Lokality prichádzajúce do úvahy pri prieskume konečného úložiska jadrového odpadu doposiaľ neboli prezentované. Neuvádza sa aký je stav hľadania konečného úložiska.
 - ✓ uvádza, že správa o hodnotení neposkytuje žiadne dodatočné informácie, boli zamietnuté aj odpovede na veľmi konkrétne otázky zo stanovísk k správe o rozsahu navrhovanej činnosti a že text je náročnejšie pochopiť a hodnotiť preto, že pri preklade do nemčiny sa nepoužila správna odborná terminológia;
 - ✓ vyzýva Spolkovú vládu, aby sa podľa Dohovoru Espoo zasadila za právo na informácie, ktoré sú dôležité pre ŽP a za možnosť účasti na posudzovaní;
 - ✓ namieta, že relevantné rozhodnutia pre projekt NJZ budú vykonané v nadväzujúcich konaniach (územné konanie, stavebné konanie, povoľovací proces v rámci atómového zákona), v ktorých majú všetky orgány možnosť obdržať každú informáciu dôležitú pre jadrovú energetiku, ktorá prekračuje právo na slobodný prístup k informáciám;
 - ✓ požaduje aby bol proces posudzovania vplyvov prerušený ak pred ukončením posudzovania vplyvov na ŽP alebo počas prerokovania vo Viedni nebude dodaný dodatočný dokument s požadovanými informáciami;
 - ✓ atómovú energiu ako technológiu prekračujúcu hranice štátov a s vysokým rizikom ohrozenia ŽP a zdravia odmieta.

Vyjadrenie: Uvedené pripomienky a požiadavky boli predmetom verejného prerokovania (Mníchov, Gasteig, 25. 11. 2015) a odborných konzultácií (Mníchov, 26. 11. 2015), pozri príslušné záznamy resp. protokoly. K pripomienke vo veci CO₂ pozri odpoveď k súvisiacej otázke z VP v Rakúsku (str. 31 záverečného stanoviska).

Johann Meindorfer, Frauenbrünnlstr. 123, D 94315 Straubing

Identické stanovisko, ako predchádzajúce nedatované, doručené podľa prehľadu pripomienok emailom 23. 10. 2015

Der Bundesverband Bürgerinitiativen Umweltschutz (BBU), e.V., Prinz-Albert-Str. 55, 53113 Bonn (Spolkový zväz občianskej iniciatívy na ochranu ŽP, zapísaný spolok, Bonn, list zo dňa 17. 10. 2015)

podáva námietku voči plánovanému NJZ JB. BBU zastupuje záujmy mnohých členských organizácií a súkromných členov BBU na celom území spolkového štátu. S prevádzkou NJZ by pre nich súviseli nové nebezpečenstvá. BBU sa v medzinárodnom meradle zásadne zasadzuje za ekologicky zamerané zásobovanie elektrickou energiou a za okamžité odstúpenie od procesu výroby elektrickej energie z jadra. Je to dôsledný prístup, ak BBU podáva námietku voči plánovanému NJZ JB.

Na zdôvodnenie námietky uvádza :

- Jadrovú energiu nie je možné ovládať a je nezlučiteľná s garantovanou ochranou obyvateľstva. Mnohé jadrové havárie sú dôkazom neovládateľnosti – Černobyl' a Fukushima sú iba niektoré z najznámejších smutných príkladov.
- RAL sa môžu dostať z Jaslovských Bohuníc vzduchom až do obytných zón našich členov, do ich vzduchu, ktorý dýchajú, do potravy, do pôdy a vodných tokov.
- Obávame sa kontaminácie a ožiarenia v dôsledku únikov, havárií a seizmických udalostí. Prevádzka jadrového reaktora v lokalite Jaslovské Bohunice by spôsobila dodatočnú produkciu a skladovanie jadrového odpadu a vyžadovala by si ešte väčší počet vysoko nebezpečných transportov uránu a jadrového odpadu. Zvyšuje sa riziko dopravných nehôd, pádov lietadiel a teroristických útokov.
- Už počas „normálnej prevádzky“ reaktora sa uvoľňuje rádioaktivita. V spolkovej republike preukázala v roku 2007 Štúdia Spolkového úradu pre ochranu pred ožiareníím zvýšený počet prípadov výskytu leukémie u malých detí v blízkosti JE. Výsledky štúdie musia byť zohľadnené v súvislosti s novým reaktorom v Jaslovských Bohuniciach.
- Nový reaktor by zväčšil životu nebezpečnú ťažbu uránu a neprispieval by k odvráteniu klimatickej katastrofy.
- Rádioaktivita (žiarenie/častice) a napr. odpadové vody z Bohuníc s obsahom trícia ohrozujú lokálne a vzdialené poľnohospodárstvo a podzemnú ako aj pitnú vodu.
- Rovnako sa v zásade nedá vylúčiť aj vojenské využitie jadrového paliva a jadrového odpadu z reaktora ako aj jadrová špiónáž.
- Nikdy nebude k dispozícii konečné úložisko, v ktorom bude možné bezpečne uložiť jadrový odpad z nového reaktora. (Projekty s jadrovým odpadom v Spolkovej republike Nemecko môžu a musia byť výstrahou: Asse a Gorleben).

Vyhradzujeme si právo na ďalšie doplnenie a zdôvodnenie nášho protestu.

Vyjadrenie: Uvedené pripomienky a požiadavky boli predmetom verejného prerokovania (Mníchov, Gasteig, 25. 11. 2015) a odborných konzultácií (Mníchov, 26. 11. 2015), pozri príslušné záznamy resp. protokoly. K pripomienke vo veci ochrany klimatu pozri odpoveď k súvisiacej otázke z VP v Rakúsku.

Brigitte Artmann, BUNDNIS 90/DIE GRÜNEN, KV Wunsiedel, Am Frauenholz 22, 95615 Marktredwitz, Nemecko 90/ZELENÍ (list z 10. 10. 2015)

Požaduje právne záväzné verejné prerokovanie v Nemecku, ľahko dostupné pre dotknutú verejnosť v Nemecku. S odkazom na porušenie príslušných ustanovení Aarhuského dohovoru, Dohovoru Espoo a Smernice EIA uvádza, že dotknutá verejnosť v Nemecku bola diskriminovaná ponúknutím právne záväzného verejného prerokovania na Slovensku a v Rakúsku, ale nie v Nemecku;

Ďalej požaduje primerané predĺženie lehoty na podávanie pripomienok (3 mesiace).

Záverom uvádza:

„Tento proces posudzovania vplyvov na ŽP nie je v súlade s primeraným procesom posudzovania vplyvov na ŽP. Ak tieto informácie nebudú aktualizované v doplňujúcom dokumente a nebude otvorená diskusia v právne záväznom verejnom prerokovaní v Nemecku, tento proces musí byť zastavený.“

Stanovisko je doplnené obsiahlym zdôvodnením v ktorom okrem iného:

- ✓ podrobne poukazuje na chyby v procese posudzovania vplyvov na ŽP;
- ✓ argumentuje ohrozením územia Nemecka nadprojektovou haváriou v dôsledku vojnovej hrozby, teroristického útoku alebo prírodnej katastrofy;

- ✓ uvádza, že dotknutá verejnosť požaduje odstavenie a je proti prevádzke a rozširovaniu JE Bohunice na Slovensku, pretože je to stará JE postavená niekedy okolo roku 1960, štandard bezpečnosti a zaistenia je nepostačujúci.
- ✓ vymenúva jadrové zariadenia v lokalite JE Bohunice a uvádza, že havária so závažnosťou INES 4 na odstavenej JE A1 bola zatajená a dodnes nie je v Nemecku verejne známa. Bolo uvažované o možnosti závažnosti havárie INES 7.
- ✓ uvádza, že bloky V2 stále vyrábajú, oba tiež v nedostatočnom štandarde a tvrdí, že havária, ktorá zdevastuje Európu, môže nastať v každom okamihu. Zachovanie tohto nedostatočného štandardu znamená, že – podobne ako sa to stalo vo Fukušime – rádioaktívny vplyv môže zasiahnuť Nemecko.
- ✓ konštatuje, že Bohunice predstavujú stálu hrozbu pre obyvateľstvo a turistov, odhliadnuc od dlhodobých následkov roztavenia pre všetkých Európanov a že rozšírenie systému znásobí nebezpečenstvo a roztavenie starých reaktorov bude mať vplyv na nový plánovaný reaktor;
- ✓ uvádza, že v prípade INES 7 bude jej vnučka v Mníchove priamo ovplyvnená a osobne požaduje, aby príslušný úrad pre proces posúdenia vplyvu na ŽP zabezpečil kartu zdrojového člena pre jej dom pre reálne poveternostné podmienky východného vetra a požaduje garanciu, že JESS prevezme plnú zodpovednosť, keď dôjde ku kontaminácii. Túto a ďalšie otázky chce prediskutovať ústnym spôsobom na právne záväznom verejnom prerokovaní v Nemecku;
- ✓ požaduje aby slovenské ministerstvo zaobchádzalo rovnako so všetkými účastníkmi bez diskriminácie a urobilo samo analýzu v prípade plánovaného bloku v lokalite Bohunice za účelom identifikácie dotknutej verejnosti v prípade nadprojektovej havárie (BDA);
- ✓ naliehavo žiada nemecké BMUB, aby sa dožadovalo právne záväzného verejného prerokovania v Nemecku pre svoje vlastné dotknuté obyvateľstvo
- ✓ konštatuje, že podobne ako správa o stanovení rozsahu aj správa o hodnotení vplyvov na ŽP je založená na blackbox-procese. Nie je vybraný žiaden konkrétny reaktor, predpokladá sa, že jednotlivé rôzne typy reaktorov majú rovnaké parametre;
- ✓ poukazuje na skutočnosť, že správa o hodnotení bez vysvetlenia hovorí už len o jednom reaktore, že typ reaktora bude vybraný bez účasti verejnosti a jedinou podmienkou je, že reaktor musí byť v prevádzke v krajine pôvodu;
- ✓ odvoláva sa na priložený posudok zmocnenca českej vlády pána Václava Bartušku pre Temelín 3 a 4, na základe ktorého spochybňuje reaktory generácie III+ z ekonomických a bezpečnostných dôvodov;
- ✓ uvádza, že nebola zohľadnená žiadna cezhraničná havarijná pripravenosť, slovenská vláda sa nenaučila nič z Fukušimy a nebola zohľadnená správa „The European Nuclear Emergency Report“ organizácie Nuclear Transparency Watch;
- ✓ konštatuje, že správa o hodnotení vplyvov neposkytuje základné fakty o projekte, ako informácie o vybranom reaktore alebo dokonca informácie o všetkých možných typoch reaktorov, ktoré môžu byť vybrané, čo znamená, že predmet posudzovania vplyvov na ŽP je neznámy. Žiaden z možných typov reaktorov dosiaľ nie je prevádzkovaný nikde na svete;
- ✓ uvádza, že nie je predložená žiadna nová informácia, neboli zohľadnené podania zaslané v procese stanovenia rozsahu, neboli dané žiadne odpovede na konkrétne otázky z podaní;
- ✓ konštatuje, že celá nemecká odborná terminológia je nesprávna, správa, ktorá by mala poskytovať zrozumiteľné zhrnutie pre verejnosť, kompletne zlyhala v poskytnutí užitočných výsledkov a nie je to nič iné iba zlá podpora predaja pre JE, ktorá má byť postavená bez akejkoľvek alternatívy a ktorá nie je potrebná;
- ✓ namietla, že príslušné rozhodnutie bude urobené bez účasti verejnosti, slovenský národný zákon porušuje medzinárodnú a európsku legislatívu, pretože relevantné údaje súvisiace s jadrom sú zatajované vďaka osobitnému slovenskému ustanoveniu, ktoré je nad slovenským národným zákonom o prístupe k slobodným informáciám a toto porušuje záväznú medzinárodnú legislatívu Dohovoru Espoo, Aarhuského dohovoru a európskej smernice EIA;

- ✓ konštatuje, že nie sú zohľadnené skutočné náklady na reaktory, náklady za cezhraničnú havarijnú pripravenosť a odozvu a celkové náklady pre úložisko RAO;
- ✓ prehlásenie, že jadrová energia nemá žiadne uhlíkové emisie označuje za nesprávne;
- ✓ uvádza, že ťažba uránu a výroba jadrového paliva sú energeticky náročné a výstavba reaktorov, úložiska, nekonečná prevádzka, havarijné opatrenia v prípade havárie závažnosti INES 7, evakuácia, záchranné operácie, dekontaminácia, výstavba nových domovov a tak ďalej, musia byť zohľadnené v bilancii CO₂;
- ✓ opakuje už raz uvedené závery a uvádza, že jej stanovisko podané k „EIA Bohunice - proces stanovenia rozsahu“ je stále relevantné a je priložené v tomto podaní.

Vyjadrenie: Uvedené pripomienky a požiadavky boli predmetom verejného prerokovania (Mníchov, Gasteig, 25. 11. 2015) a odborných konzultácií (Mníchov, 26. 11. 2015), pozri príslušné záznamy resp. protokoly. Pripomienka vo veci CO₂ pozri odpoveď k súvisiacej otázke z VP Rakúsko (str. 31 záverečného stanoviska). Slovenský zákon č. 24/2006 Z. z. i proces posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti NJZ vykonaný podľa tohto zákona zodpovedá požiadavkám smernice EIA, Dohovoru Espoo i Aarhuského dohovoru. Navyše verejnosť, ktorá predloží pripomienky v rámci procesu posudzovania sa stáva účastníkom následných konaní o povolení navrhovanej činnosti. Na odbornej konzultácii v Mníchove bolo konštatované, že správa o hodnotení bola zrozumiteľná.

Stanovisko obsahuje tri samostatné prílohy:

- Václav Bartuška : Záverečná správa z roku 2014, pri odchode z postu vládneho zmocnenca.
- Zapojenie verejnosti v procese EIA Temelín 3 a 4 (Bündnis 90/Die Grünen im Bayrischen Landtag, jún 2012)
- Podanie k stanoveniu rozsahu hodnotenia v procese posudzovania vplyvov na ŽP od organizácie ZELENÍ vo Fichtelgebirge, ako aj od Brigitte Artmann ako osoby, stanovisko Zväzu pre ŽP a ochranu prírody (BUND) Nemecka a Zväzu pre ochranu prírody (BN) Bavorsko, ako aj stanovisko UBA Viedeň majú byť v plnom obsahu integrované do jej stanoviska (zoznamy pripomienok, ktoré neboli zohľadnené a sú stále relevantné).

BI gegen atomare Anlagen e.V [<mailto:kontakt@biwaanaa.de>] (BI - Občianska iniciatíva proti JE, zapísaný spolok, zastúpená p. Hilde Lindner-Hausner, Mühlberg 12, 92702 Kohlberg, stanovisko doručené elektronickou poštou 17. 10. 2015.)

Namietá voči výstavbe ďalších nových JE a odmieta výstavbu NJZ v lokalite Bohunice a žiada, aby sa Slovensko tejto výstavby zrieklo.

Uvádza, že keďže nebola informovaná nemeckými úradmi o možnosti odovzdania pripomienok k plánovanej výstavbe NJZ, SR, nie je pre ňu možné odoslať podrobné stanovisko v stanovenej lehote do 17. 10. 2015. Prihovára sa za rýchle odstúpenie od výroby elektrickej energie z jadra v celosvetovom meradle, pretože považuje za nezodpovedné, aby sa ďalej produkoval jadrový odpad, hoci nie je na to k dispozícii konečné úložisko jadrového odpadu. Okrem toho považuje riziko, že obyvateľstvo môže byť ohrozené jadrovou haváriou, pretože neexistuje žiadna dostatočná ochrana pred katastrofou, za mimoriadne veľké a neprimerané, keďže existuje prostredníctvom obnoviteľných energií a ich podpory možnosť decentrálného zásobovania elektrickou energiou bez negatívnych vplyvov na človeka, prírodu a ŽP. Záverom uvádza odmietavé stanovisko: „Z týchto dôvodov mám maximálne námietky voči výstavbe ďalších nových JE a odmietam výstavbu NJZ v lokalite Bohunice a žiadam Vás, aby ste sa tejto výstavby zriekli.“

Vyjadrenie: Uvedené pripomienky a požiadavky boli predmetom verejného prerokovania (Mníchov, Gasteig, 25. 11. 2015) a odborných konzultácií (Mníchov, 26. 11. 2015), pozri príslušné záznamy resp. protokoly. Na predloženie stanoviska k navrhovanej činnosti boli poskytnuté lehoty, ktoré zodpovedajú medzinárodným zvyklostiam a odporúčeniam a zohľadnené boli i pripomienky doručené po termíne stanovitej lehoty.

Stanovisko k procesu posudzovania vplyvov na ŽP „Nového jadrového zdroja v lokalite Jaslovské Bohunice“ na Slovensku z 15. 8. 2014, pripravené pani Brigitte Artmann zaslané na adresu Bavorského štátneho ministerstva životného prostredia a na ochranu spotrebiteľov, Postfach 810 140, 81901 München, [gke\(5\)stmuv.bavarn.de](mailto:gke(5)stmuv.bavarn.de) a ENV-CHAP@ec.europa.eu

Podpísané 52 občanmi

- ✓ podávajú námietku voči výstavbe plánovaných reaktorov Generácie III+ v lokalite Bohunice v SR a žiadajú opakovať proces posudzovania pre procesné chyby;
- ✓ požadujú, aby bola pre prípad závažnej/nadprojektovej havárie určená dotknutá verejnosť v Európe aby vláda SR štúdiami preukázala, ktoré oblasti Európy by boli postihnuté;
- ✓ podávajú námietku voči neprimerane krátkej lehote na podávanie pripomienok a skutočnosti, že táto spadá do prázdninového obdobia;
- ✓ požadujú verejné prerokovanie v Nemecku.

Vyjadrenie: Pozri vyjadrenie k predchádzajúcemu stanovisku. Verejné prerokovanie pre nemeckú verejnosť sa uskutočnilo v Mníchove 25. 11. 2015).

Umweltinstitut München, e.V., Verein zur Erforschung und Verminderung der Umweltbelastung, München (Inštitút životného prostredia, zapísaný spolok, Spolok na výskum a zníženie zaťaženia životného prostredia, Mníchov, list z 24. 9. 2015)

uvádza, že v auguste 2014 doručil rozsiahle stanovisko k štúdii posúdenia vplyvu na ŽP z februára 2014, ktoré zostane z veľkej časti zachované, pretože fundované námietky zjavne neboli zohľadnené. K predloženej správe o hodnotení z augusta 2015 zaujíma nasledujúce stanovisko:

- ✓ Odmietajú plánovaný zámer výstavby NJZ, pretože neexistuje žiadna energeticko-politická nevyhnutnosť, avšak existuje tu maximálne ohrozenie pre obyvateľov na Slovensku a v susedných štátoch, medziiným aj v Nemecku.
- ✓ Konštatujú, že s plánovaným výkonom reaktora 1700 MWe by sa nesmierne zvýšil potenciál ohrozenia a cezhraničné dopady by neboli vylúčené ani pre obyvateľov Nemecka (vzdialenosť JZ od Nemecka asi 440 km).
- ✓ Vytýkajú formálne nedostatky – vzhľadom na rozsah správy krátku dobu určenú na podávanie námietok pre proces posudzovania vplyvov na ŽP. Predložená správa má rozsah viac ako 500 strán, rozsiahle posúdenie nie je možné za stanovených 30 dní zvládnuť.
- ✓ Požadujú obnovenie procesu posudzovania a každopádne si vyhradzuje doplnenie tohto stanoviska.
- ✓ Konštatujú, že stanovený termín prerokovania 23. 9. 2015 v SR nemá na začiatku doby vysvetľovania zmysel. Nie je absolútne jasné, čo malo byť prerokovávané, pretože ani neexistuje správa s posúdením početných stanovísk za posledný rok, ani doposiaľ nebola možnosť dôkladne spracovať nové dokumenty. Okrem toho je podľa európskeho práva plánované verejné prerokovanie pre nemecké občianky a nemeckých občanov, ktorí majú námietky.
- ✓ Poukazujú na skutočnosť, že v jestvujúcej správe sa pripúšťa, že stratégia SR smeruje nie k sebestačnosti dodávok elektrickej energie, ale k exportu, na čo už upozornili v stanovisku z augusta 2014, na ktorom ďalej trvajú. Tým je vedená energetická nevyhnutnosť nových JE samotnými autormi do absurdity.
- ✓ K metóde BLACK-BOX uvádza, že stále nie je úplne jasné, ktoré typy reaktorov majú byť použité, a preto nie je možné posúdenie z týchto skutočností vyplývajúcich rizík na človeka a prírodu a že táto metóda neumožňuje posúdenie možných dopadov na ŽP a preto musí byť zamietnutá. Námietky inštitútu k tejto skutočnosti z augusta 2014 preto zostávajú v plnom rozsahu zachované.
- ✓ K posudzovaniu možných scenárov havárií uvádzajú, že v plnom rozsahu trvajú na predošlých vyjadreniach a platí ich stanovisko z augusta 2014 týkajúce sa možných interakcií s inými zariadeniami.
- ✓ Namietajú výšku poisťnej sumy, ktorá je uvedená v správe ako minimálna hranica zodpovednosti za škodu ako neakceptovateľne nízku, požaduje postenie škôd (následkov) ťažkej havárie s únikom rádioaktivity v plnom rozsahu poistené aj následky v postihnutých susedných štátoch.
- ✓ Konštatujú, že vzhľadom na to že dodávateľ technológie nie je ešte určený, nie je možné spojenie s dodávkou paliva.
- ✓ Poukazujú na nejasnosti ohľadne realizácie konečného úložiska vysokoaktívneho odpadu